

autor in

magazín OSA nejen pro autory

02/2020

**Aktivity OSA
spojené s Covid-19**
strana 5

**Pohled do
zákulisí –
David Gaydečka**
strana 34

**Vladimír Mišík –
Dělá mi to radost**
strana 38

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

1800–1919

1920–1929

1930–1939

1940–1949

1950–1959

1960–1969

1970–1979

1980–1989

1990–1999

2000–2009

2010–2019

www.100letosa.cz

Luboš Andrš

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

všichni stále žijeme ve stínu koronavirové krize. A tak mi dovoluete začít trochu omšelým, ale platným výrokem konzula Cicera „inter arma silent musae“. Mnoho lidí si jej mylně vykládá tak, že v čase války umělci ztrácejí inspiraci. My ale dobře víme, o co jde – inspirace nám nechybí. V takovém období jednoduše lidé nemají na zábavu nebo na povznesení ducha čas. Mají starosti docela přizemní, podobně jako právě teď my. Skutečná válka to úplně není, ale přece... V zájmu ochrany před epidemií na nás vláda uvalila tvrdé restriktce a teď nás přichází zachránit podruhé, aby nás těchto restriktcí zbavila. Ale nevíme přesně kdy a jak. Víme jen, že veřejně vystupující umělci byli postiženi jako první a budou vysvobozeni jako poslední. Ovšem pokud se bude povolený počet účastníků kulturních akcí dlouhodobě pohybovat pod hranicí ekonomické rentability, bude celý segment živé kultury (koncerty, divadla, festivaly) v hluboké hibernaci. Již teď je jisté, že o letních festivalech můžeme jen snít. A jak budou lidé, kteří právě přestáli vypnutí ekonomiky, ochotni opět navštěvovat živou kulturu, je velká neznámá. Tipl bych si, že úplný restart veřejných akcí může trvat až celý rok, a tak my, na rozdíl od jiné ekonomické činnosti, ještě dlouho nějaké to světélko na konci tunelu nevidíme.

Nebudeme si zastírat, že nám stát žádnou zásadní podporu neposkytne. Jsme tzv. zbytná oblast, bez které se většina společnosti po nějaký čas klidně

obejde. Naštěstí je tady naše ochranná společnost, která je mimo jiné založena na vzájemné solidaritě. A tak my autoři nejsme odkázáni jen sami na sebe. OSA již tradičně spravuje kulturní, sociální a vzdělávací fond, z kterého může poskytovat pomoc autorům v tíživé životní situaci.

Ale co to vlastně ta solidarita je? Jednou, koncem léta, jsem těsně po bouřce přijel na chalupu. Pod okapem stál kbelík, do tří čtvrtin naplněný dešťovou vodou. Chtěl jsem ho právě vylít, když jsem si všiml, že na hladině pluje tmavý obláček. Podívám se blíž a vidím, že ho tvoří těla stovek černých mravenců. Kbelík byl předtím upatlaný od padaného ovoce a mravenci si chtěli zpestřit jídelníček. A znáte to, cukr, káva, limonáda – napochodovali do kbelíku, kde je překvapil déšť. Ten do hladka umyl jeho smaltovaný povrch, a milí mravenci byli v pasti. Nemohli ven. Propletli se tedy nohama a vytvořili živý plovoucí ostrůvek. Jedni byli nahoře na suchu a další pod vodou. Ale ti nahoře se pozvolna přesouvali doprava a ti dole doleva. Postupně se vyměnili. Ti, kteří byli nejdřív pod vodou, se mohli zase nadýchat a ti, kteří byli předtím nahoře, převzali jejich „podpůrnou“ funkci. A tak se celý ten chomáček mravenců, kteří k sobě byli solidární a nikdo nepodváděl, udržel nad vodou a žádný z nich se neutopil. Byla to fascinující a nejkrásnější lekce solidarity, jakou jsem kdy viděl. Vylil jsem je pomalu do trávy a pevně věřím, že ani my se neutopíme.

Již v březnu se nám podařilo rozeslat finanční pomoc z fondu solidarity všem autorům postiženým zákazem veřejných kulturních akcí. Schválili jsme zrychlení vyúčtování z fondu na podporu nové tvorby. Oproti původnímu

prosincovému termínu bude nově vyplácen dvakrát ročně a v letošní situaci výjimečně již koncem května. V červnu nás čeká obvyklý výplatní termín. Komu by to bylo málo, může požádat o mimořádnou zálohu, případně vstoupit do systému ročních záloh. Kdo je v kritické situaci, může požádat ekonomickou komisi o sociální (nevratnou) podporu. No řekněte, kdo nám nabídne víc? Moc se zase těším na prkna, která znamenají svět, a na setkání s fanoušky. Přeji silnou imunitu a novou radost ze života.

Všechny srdečně zdraví váš

Luboš Andrš
předseda dozorčí rady

Obsah

- 3 úvodní slovo
- 4 obsah
- 5 zprávy z OSA
  - 5 Aktivity OSA spojené s Covid-19
  - 6 Valné shromáždění OSA
  - 7 Anketa – Jak se žilo a žije v době Covid-19
- 12 články a rozhovory
  - 12 Žena se lvem s lyrou ve znaku
  - 18 Jiří Stivín a Milan Svoboda
Bratřenci v jazzu
  - 22 Volně na téma scénická hudba
  - 26 Najednou jsem členem kapely
  - 30 Radůza: „Snažím se netesknit po tom, co bylo, ani se neupínat k tomu, co bude“
  - 34 Pohled do zákulisí —
David Gaydečka: „Budeme za exoty, ale svět si nás zamiluje“
  - 38 Vladimír Mišík: „Dělá mi to radost“
  - 46 John Wolfhooker: „Chceme být třetí kapelou, která bude mít koncert na Marsu!“
  - 50 Není všechno jenom Všechnopárty
  - 54 Dobyli svět — Jan Hammer: „Nechtěl jsem být jen úředník za klávesami“
  - 58 Jiří Tichota
  - 63 Ceny Anděl Coca-Cola 2019 jsou rozdány
  - 64 Zdeněk Barták
  - 68 Písničky pro děti
  - 72 Sestry Skovajsovy
  - 74 Muzika k otesávání
  - 78 šuplíky textařů
Bratříčku, zavírej vrátka
  - 79 nástěnka
  - 81 kulturní přehled
    - 81 Nově vydaná CD
    - 83 Filmové premiéry
    - 84 Nově vydané knihy
  - 85 vzpomínáme
  - 86 závěrník
Tento způsob „hudebního“ léta zdá se mi poněkud nešťastným

Magazín OSA
Číslo 02/2020
Obálka: Vladimír Mišík
Fotografie: Daniel Suhaj

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Vychází 4× ročně, náklad 7 850 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátiť příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo dne 25. 6. 2020.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová
Vychází 4× ročně již od roku 2009

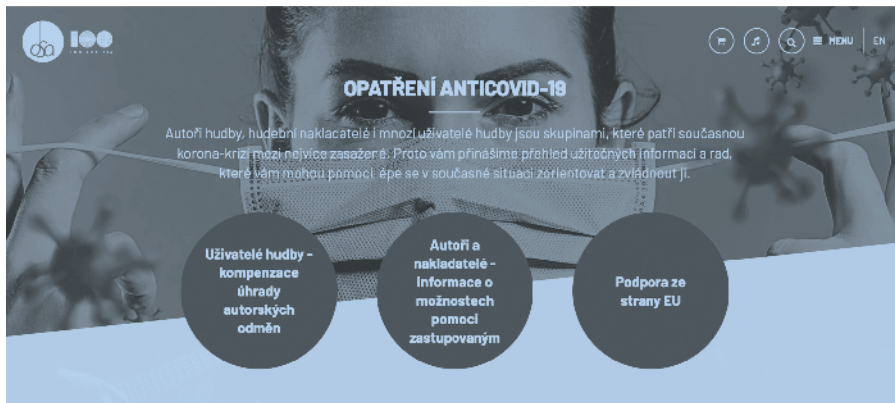
Aktivity OSA spojené s Covid-19

Připravili jsme pro autory, nakladatele a uživatele hudby speciální webovou stránku www.osa.cz/covid-19/, kde přehledně na jednom místě naleznete opatření OSA, souhrnné informace a rady, jak zvládnout situaci spojenou s pandemií koronaviru. Autorům jsme vyplatili jednorázovou mimořádnou finanční výpomoc. S ostatními kolektivními správci jsme se dohodli na společném postupu při poskytování slev a kompenzací za uhrazené autorské odměny provozováním, které musely své provozy zavřít. A v neposlední řadě jsme vedli jednání s Ministerstvem kultury ČR a spojili se s dalšími organizacemi, které hájí práva celé umělecké scény na politické rovině, především s iniciativou #zazivouhdbu pod hlavičkou České hudební obce.

Společná opatření kolektivních správců

Přestože autoři, umělci a navazující profese, stejně jako restaurace, hotely a další provozy, často řeší v souvislosti s pandemií koronaviru až likvidační ekonomický propad, přistupují kolektivní správci OSA, INTERGRAM, DILIA, OAZA a OOA-S k sérii opatření, která mají současnou tíživou situaci podnikatelům ulehčit.

- Autorské odměny odpustí za celé měsíce, kdy platila vládní opatření. Tedy i za ty, během nichž byly podniky uzavřeny jen některé dny (například v březnu).
- Provozovám, které byly uzavřeny pouze dva měsíce (např. hobbymarkety) a odměnu již uhradily, bude nabídnuta alternativní možnost kompenzace ve smlouvě na další rok formou tří měsíců zdarma.

Kompenzace bude směřovat pouze do oborů postižených pandemií; vybrané sektory jako restaurace nebo ubytovací zařízení budou proaktivně osloveny, ostatní postižení plátcí včetně obchodů se o úlevy musí přihlásit sami na www.osa.cz.

- Kompenzace jsou platné i pro dobu omezeného provozu (otevřené zahrádky bez vnitřních prostor nebo omezený počet zákazníků v obchodě); pro stravovací služby bude v tu dobu platit 100% sleva, pro obchody 50%.
- Hotelům bude nově nabídnuto hlášení reálné obsazenosti pololetně.
- U lázní budou kolektivní správci postupovat individuálně podle toho, zda lázně provoz přerušily, nebo využily výjimky, která se na ně vztahovala.

Mimořádná finanční výpomoc autorům

Týden po vyhlášení nouzového stavu jsme vyplatili autorům, jejichž příjem z koncertní činnosti za poslední tři roky činil alespoň 20 000 Kč za rok, finanční pomoc z fondu solidarity nad rámec nárokovatelných honorářů. Celkem šlo o 4,5 milionu Kč. „Honoráře budou autorům nadále chybět. Kultura stojí nad propastí a každý zásah do příjmové stránky autorů a uměleckých profesí prohlubuje

jejich tíživou situaci. I tak ale ctíme principy vzájemné pomoci. Dnešní doba staví naši společnost před náročnou zkouškou solidarity, tolerance a kultivovaného projevu,“ uvedl v tiskovém prohlášení Roman Strejček.

Speciální sekce webu OSA – Opatření antiCovid-19

V malém českém rybníčku je těžké se zorientovat ve stále se měnících informacích a podmínkách ohledně Covid-19, které zní z úst politiků i v médiích. Proto jsme pro autory hudby i uživatele ve spolupráci s AK Štáidl Leška připravili souhrnný přehled rad, který jsme spustili na našich webových stránkách v sekci Opatření antiCovid-19. Zde najdete stručně, přehledně a hlavně srozumitelně veškeré aktuální informace.

Poradna Covid-19 pro autory na Facebooku

V souvislosti se speciální webovou stránkou Opatření antiCovid-19 vznikla ve spolupráci OSA a AK Štáidl Leška facebooková skupina **Právní poradna Covid-19 pro hudebníky**, která slouží k zodpovězení všech vašich dotazů, jež se s koronakrizí pojí. A pokud máte patřičné dotazy, AK Štáidl Leška je ráda zodpoví. ☒

Valné shromáždění OSA

Z důvodu vyhlášeného nouzového stavu spojeného s pandemií onemocnění Covid-19 bylo zrušeno zasedání valného shromáždění plánované na pondělí 25. 5. 2020.

Valné shromáždění se ovšem uskutečnilo mimo vlastní zasedání, a to formou korespondenčního a elektronického hlasování o návrzích předložených valnému shromáždění ke schválení. Nebyla tak ochromena činnost, rozvoj ani plnění zákonných povinností OSA tak, jak mu ukládá autorský zákon a další právní předpisy.

Elektronické hlasování probíhalo ve dnech 15.–19. 5. 2020, korespondenčně s datem doručení vyplněného hlasovacího formuláře nejpozději do 25. 5. 2020. Každý člen mohl hlasovat pouze jednou z uvedených forem (pokud hlasoval oběma způsoby, za platné hlasování se považovalo korespondenční).

Hlasovalo celkem 107 členů OSA. V profesní skupině skladatelé hlasovalo 81 členů, ve skupině textaři 14 členů a ve skupině nakladatelé 12 členů. V korespondenčním hlasování bylo 5 hlasovacích lístků neplatných. U některých

návrhů členové využili možnosti nehlasovat.

OSA evidoval k 25. 5. 2020 celkem 596 členů, 469 v profesní skupině skladatelé, 100 v profesní skupině textaři a 27 v profesní skupině nakladatelé. Podle čl. 6.9 stanov OSA byla tedy podmínka usnášeníschopnosti valného shromáždění splněna.

Výsledky a rozhodnutí valného shromáždění

Návrh č. 1: Schválení výroční zprávy představenstva za rok 2019

Návrh byl schválen.

Návrh č. 2: Schválení roční účetní závěrky za rok 2019

Návrh byl schválen.

Návrh č. 3: Jmenování auditora na účetní období 2021

Návrh byl schválen.

Návrh č. 4: Změna rozúčtovacího řádu – Televizní vysílání – samostatné rozúčtování odměn za synchronizaci

a sjednocení koeficientu pro upoutávky

Návrh nebyl schválen.

Návrh č. 5: Změna rozúčtovacího řádu – Úprava koeficientu pro koncertní provedení pro kat. 9

Návrh nebyl schválen.

Návrh č. 6: Změna rozúčtovacího řádu – Opětovné rozdělení současné kategorie 10 na kat. 10 a 11

Návrh nebyl schválen.

Návrh č. 7: Změna statutu kulturního, sociálního a vzdělávacího fondu

Návrh byl schválen.

Návrh č. 8: Změna jednacího řádu dozorčí rady

Návrh byl schválen.

Návrhy č. 9–30 na přijetí za členy OSA

Všichni navržení autoři a nakladatelé byli přijati, OSA tak bude mít od 1. 1. 2021 22 nových členů. ☒

Anketa – Jak se žilo a žije v době Covid-19

1. Jak jste se vyrovnal/a s aktuální nelehkou situací, způsobenou onemocněním Covid-19?
2. Přála vám v průběhu nucené karantény múza? Pomohlo více volného času vaší nové tvorbě?
3. Přineslo toto mimořádné období umělecké scéně nějaké nové impulzy?

Honza Křížek, foto: Hanka Brožková

Honza Křížek

zpěvák, skladatel

1. Když jsem pochopil, že to nebude na dva týdny, přepadla mě trochu skepse. Museli jsme zrušit nahrávání singlů a odpadla mi rozdělaná práce na dokumentárním filmu a premiéře muzikálu We Will Rock You. Pak jsem začal dělat on-line přenosy koncertů z domova a to mě trochu nakoplo a vrátilo zpátky do hry. Jinak se pro mě až tolik nezměnilo, jsem zvyklý pracovat z domu a starat se při tom o rodinu a děti.

2. Napsal jsem novou skladbu Vizionář, kterou jsme natočili spolu s producentem Tomášem Lacinou a taky jsme k ní natočili video ze studia. Začal jsem psát hudební podkresy do šuplíku, čímž se udržuju v autorské kondici. Celkově mě tohle období hodně inspirovalo nejen v hudební tvorbě, ale taky k zamyšlení se nad prioritami a smyslem života.

3. Osobně si myslím, že se hudební scéna kvůli současné situaci spíš potýká s velkou krizí. Osobně obdivuju, že muzikanti začali díky streamovým koncertům pomáhat, vybírat peníze a dávat je tam, kde jich je potřeba. Jinak mám ale dojem, že taková pauza každému vcelku prospěje a nemá cenu zbytečně plakat a stěžovat si. Jsou tady lidi, kterých se to celkově týká daleko víc a musí nasazovat životy, aby ochránili nás i naše blízké. Těm patří obrovské poděkování a všeobecný respekt.

Lukáš Hurník

skladatel, šéfredaktor ČRo D-dur a Jazz

1. V Českém rozhlasu mám na starosti hudební stanice D-dur a Jazz. Ačkoli D-dur vznikla přesně před 15 lety, je to docela hi-tech produkt, u něhož lze většinu operací dělat na dálku, on-line. Jen to jde trochu pomaleji, než když jste na místě. A tak jsme po

Lukáš Hurník, foto: Tomáš Vodňanský

celou dobu karantény vysílali na obou stanicích plnohodnotný program. Na našich webech a Facebooku jsme také sdíleli různé on-line koncerty našich hudebníků. Na Jazzu se mohutně soutěžilo. A na D-dur jsme i malinko vzdělávali ty, kteří svou cestu ke klasické hudbě teprve hledají.

2. Nenapsal jsem ani notu, ale vymyslel název pro budoucí vokálně-instrumentální skladbu s úsporným obsazením. Bude se jmenovat mOratorium. Takže si ten titul zamlouvám, milí kolegové.

3. Epidemie ukázala, na jak tenkém ledě se pohybují umělci na volné noze. Ti, kteří lákají tisíce lidí denně do koncertních sálů a dělají slávu našemu umění ve světě, se ze dne na den ocitli ve stadiu bídy. To ale není jen řešení pro státní aparát, také pořadatelé, kteří žijí z práce koncertních umělců, by se měli zapojit do systému, jak takové krize řešit. Kdysi třeba existoval Český hudební fond...

→

Ivan Kurz

skladatel

1. Konstatuji, že již relativně dlouhou dobu ve svém životě hledám jakousi „krajinu odpočinku“. Aniž bych chtěl jakkoliv umenšovat problémy spojené se současnou pandemickou situací, hledání životního útočiště je pro mne dlouhodobě skutečností zásadní. Koronavirová infekce toto směřování nově aktualizovala. Mnou hledaná oáza může pochopitelně mít nejrůznější a individuálně modelovanou podobu. Utopické dílo sil zla sice stupňuje svoji agresivitu, může způsobit doslova apokalyptické události, ale v konečném vyústění bude určitě poraženo.

Ivan Kurz, foto: archiv Ivana Kurze

2. Je samozřejmé, že má-li člověk k dispozici více času, může se více věnovat tvůrčí činnosti. V tomto smyslu nucená karanténa vnesla určitý prostor, který jsem se snažil tvůrčí činností co nejvíce naplnit. Jsem přesvědčen, že tím, že člověk cokoliv jasně formuluje, ať je to hudba, text, obraz, vědecká myšlenka apod., bez ohledu na to, zda to společnost přijímá, či odmítá, ovlivňuje (dle povahy formulované myšlenky kladně, či záporně) naši realitu. Takto lze chápat celý pozemský život jako velké jeviště, jehož podobu prostřednictvím obsahů naší mysli spoluvytváříme.

3. Ano: skromnost, potřebu služby a pomoci, přijetí oběti... Jistěže pro někoho tyto impulzy nemusí být nové, ale jejich aktuální význam zajisté velmi stoupl.

Vladivojna La Chia

zpěvačka, skladatelka, textařka

1. Vlastně docela dobře. Já jsem téměř celou karanténu pracovala. Měla jsem hodně povinností kolem vydání nového minialba Hrdinům naší doby, které uzavírá mé pětileté zhudebnování básní ruské básnířky a novinářky Anny Barkovové. Pak jsem se intenzivně věnovala nové věci, kterou v tichosti skládám už druhým rokem. Co se týče materiálního zabezpečení, nějaké peníze jsem měla naštěstí našetřené. Protože se živím výhradně hudbou a jsem OSVČ, dělám si rezervy. No, je fakt, že jsem měla štěstí, že jsem těsně před vypuknutím karantény dostala peníze za divadelní hudbu a odjela relativně dost koncertů. Kdyby se to stalo o měsíc dřív, tak bych měla větší problémy.

2. Vlastně docela přála. Nebudu lhát, prošla jsem si také apatickým obdobím, ale mě tahle situace dost inspirovala. Dva roky už připravuju skoro hodinovou skladbu pro malý orchestr, která v sobě nese apokalyptické téma, takže tahle situace mě zase posunula dál a nabídla nový vhled do tématu. Pak jsem si s Evou Turnovou posílala takové drobné vzkazy na telefon a udělala z toho pořad Dada pro Český rozhlas Vltava. Vladimír Václavek mi poslal pár svých věcí a já mu do toho spontánně nazpívala vokály. S mým kytaristou Petrem Uvirou si posíláme stopy a tvoříme takovou zvláštní elektronickou hudební koláž a nakonec jsem ještě složila hudbu k jednomu krátkému filmu.

3. Určitě ano. Bylo zajímavé sledovat, jak si kultura poradí například se streamováním. Tento fenomén je pro většinu hudebníků takovým nutným zlem. Všichni si uvědomujeme, že nemůže přenést atmosféru z klubu, hrajete pro prázdný sál. Já jsem to

Vladivojna La Chia, foto: Helena Kadlčíková

vzala jako výzvu a během streamu se ponořila do sebe a vlastně jsem si to i tak velmi užila. Měla jsem totiž i štěstí na velmi šikovného zvukaře, který mi udělal tak příjemné zvukové zázemí, že jsem si koncert užila i bez potlesku. Důležitým impulzem je určitě i to, že je třeba počítat s tím, že jedinou jistotou v životě je nejistota, ale to hudebníci moc dobře vědí.

Iva Pazderková

zpěvačka, textařka

1. Psaním, cvičením, chozením po lese, prací na sobě, dennodenním vysíláním své „TV IVA aneb televize, o kterou nestojíte“ na svém Instagramu a samozřejmě minimalizováním výdajů...

Iva Pazderková, foto: archiv Ivy Pazderkové

2. I přesto, že se zaměstnávám, co to jde, jsem napsala pár nových písní na své chystané třetí autorské album. A nejsou o koruně... A také jsem se pustila do věcí, které jsem dlouho odkládala nebo na ně neměla odvahu.

3. To by mohla být velmi obšírná odpověď... Určitě ano. Objevila se spousta nových nápadů spojených se způsobem, jak dostat živé umění k lidem jinak než naživo. Ale taky se, myslím, potvrdilo, že právě to „naživo“ je nenahraditelné. Taky by nám celá tahle situace měla dát impuls k tomu, abychom lidem vysvětlili a ukázali, proč je umění tak důležité, proč společnost kulturu potřebuje.

David Dorůžka, foto: Václav Jirásek

David Dorůžka

skladatel

- 1.** Nezbyvalo než ji přijmout. Mrzí mě především zrušené koncerty s Lizz Wright, Aaronem Parksem a Kennym Wernerem. Na ty jsem se velice těšil. Ale tak už to holt někdy v životě chodí.
- 2.** Tím, že jsou stále zavřené školy i školky, a tím pádem jsou děti doma a je

potřeba se jim více věnovat a učit se s nimi, tak času bylo paradoxně méně. Ale snažil jsem se psát po nocích, a pár nových skladeb díky tomu vzniklo.

3. Myslím, že to se teprve ukáže. Někjaké změny jistě nastanou, ale jak mi nedávno řekl Oldřich Janota, není dobré si nyní hrát na proroka. Takže s nějakým hodnocením jsem raději ještě opatrný.

Mike Trafik, foto: Marek Musil

DJ Mike Trafik (PSH)

DJ, skladatel

- 1.** Situace z mého pohledu teprve vážná bude, protože jsme stále na začátku. S výhledem nemožnosti koncertovat v té vytiženosti, na jakou jsme s PSH zvyklí, bude ještě horko. Ekonomicky je to samozřejmě těžké, provozuji ještě vlastní restauraci a kavárnu, takže mi teď stojí vše.
- 2.** Absolutně ne, při řešení existenčních problémů je moje kreativní já hluboko pod ledem...
- 3.** Nemyslím si. Masivně se rozjely online koncerty, to je ale pouze vlna, nelze jimi nahradit reálný zážitek.

Zdeněk Borecký, foto: Matěj Sládek

Zdeněk Borecký

skladatel, textař

- 1.** Myslím, že by ode mě bylo pokrytecké si nějak významně stěžovat na těžkou situaci, protože na rozdíl od těch „v první linii“ se mě karanténa dotkla jen tím, že jsem zůstal doma a nemohl jsem hrát na koncertech. Jistě, pokles práce a příjmů není příjemný asi pro nikoho, ale stále jsem mohl učit na ZUŠ žáky, kteří se úžasně adaptovali na on-line výuku, a hlavně jsem mohl trávit spoustu času doma se svou osmiměsíční dcerou, což pro ni i pro mě bylo, myslím, cennější než cokoli jiného.
- 2.** Spíš než tvorbě jsem se zatím věnoval aktivitám, na které jsem se už dlouho chystal, ale buď nebyl čas, nebo příležitost. Konkrétně jsem si zprovoznil malé domácí nahrávací studio, naučil se pořádně ovládat nahrávací software, řešil mix a mastering, učil se stříhat videa, tvořit instruktážní videa pro žáky. Což se, myslím, bude hodit, až múza příště políbí...
- 3.** Myslím si, že celkově jako společnost jsme se potřebovali zastavit, uvědomit si, jak je naše „vyspělá“ civilizace vlastně křehká. Umělci, tak jako asi

→

většina svobodných profesí, musí řešit existenční otázky, na druhou stranu jsme kvůli omezením byli nuceni hledat nové formy vyjádření. A tak se roztrhl pytel s livestreamy, koncerty z obýváku, sestříhanými videoklipy z individuálních videí a tak dále, nepočítaje ty, kteří tvořili potichu doma, a až se opatření rozvolní, vylezou s novou tvorbou ven (myslím, že na podzim můžeme očekávat záplavu skvělých desek). Na každou krizi lze pohlížet jako na příležitost a vyjít z ní na druhé straně silnější a bohatší o nové zkušenosti a dovednosti. Přeju nám všem, abychom to tak měli.

Lenka Nová, foto: Salim Issa

Lenka Nová

zpěvačka, skladatelka

1. Musím přiznat, že mi toto neplánované volno přišlo velmi vhod. Mám za sebou pracovně náročné dva roky, kromě koncertů a péče o dceru jsem s kolegy intenzivně připravovala novou desku *Dopisy*, která vyšla v tom největším blázcinci, 21. března. Zvažovala jsem, jestli datum vydání neposunout do nějaké příznivější doby, ale nakonec jsem si to nedokázala představit. Muselo to ven a vzala jsem to tak, že tu dobu jsem si nevybrala, datum bylo už dlouho

naplánováno, organizačně jsem to směřovala k tomu datu už od podzimu, takže už bych asi neměla energii to celé znova rozbíhat a promovat. Navíc hudba by měla lidem dělat hlavně radost, a tak *Dopisy* byly jednou z pozitivních událostí začátku karantény. Jestli to bylo dobré rozhodnutí, ukáže čas.

2. Jak už jsem říkala, já zrovna dotočila desku, takže tvůrčí přetlak nemám. Karanténu jsem využila kromě dokončení fyzického CD, šití roušek a odehrání několika charitativních on-line koncertů k odpočinku, jsem na chvíli žena v domácnosti, dohlížím na své dítě, jestli má všechno do on-line školy, přemýšlím, co uvařím, sleduju, jak se den po dni probouzí jaro a jak po milimetrech roste moje první mandarinka. Dopřála jsem si chvíli nemyslet na práci a musím říct, že mi to opravdu přišlo vhod. I když kulisy nejsou zrovna ideální. Až v posledních dnech začínám mít chuť něco dělat, domluvila jsem si hodiny zpěvu a zkusím hrát na klavír.

3. Myslím, že je to právě ta možnost zastavit se a soustředit v nějakém delším časovém období. Užít si ten proces bez toho, že by člověk musel objet všechny kroužky, stihnout všechny rodinné návštěvy, výlety, schůzky a domovní schůze, večírky, koncerty samozřejmě, nákupy a chalupy. Tahle doba přinesla jedinečnou příležitost v klidu tvořit, která se nebude jen tak opakovat. Teda doufám! A ještě se mi moc líbila akce *Hudební rouška* Martina Ledviny, která obohatila nejen ty obdarované, ale i Martina a všechny, kteří to sledovali. Takže díky za to.

Patricie Fuxová

zpěvačka, textařka

1. Zprvu to byl šok a nemohla jsem uvěřit, že stát jako první prstem ukázal na umělce. Poté člověk pochopil vážnost situace a nezbylo nic jiného než se s tím smířit. Momentálně vítám uvolňující opatření, nicméně sezona bez festivalů a s koncerty do padesáti

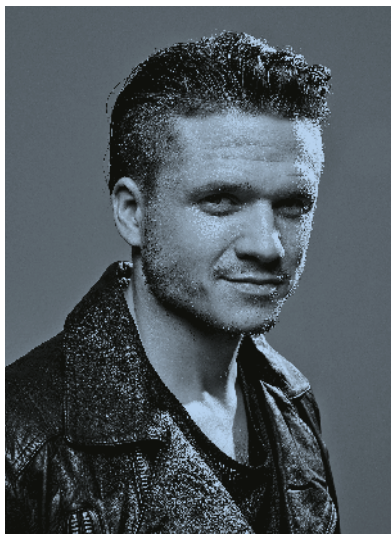
Patricie Fuxová, foto: Ivy Morwen

nebo sto lidí je pro českou hudební scénu zdrcující. Jsem ráda za aktivity hudebních organizací, které se snaží na tento problém upozorňovat vládu, a doufám, že se opatření uvolní ve větší a razantnější míře.

2. Ze začátku vůbec. Nechtěla jsem moc tvořit, abych nenapsala samé depresivní písničky. Songy o tom, jak jsme všichni na jedné lodi a jak to všechno společně zvládneme, mi přišly spíše patetické a nechtěla jsem toho být součástí. Poté jsem se ale vnitřně uvolnila a napsala jsem převážnou část písní na novou desku.

3. Myslím, že jo. Ke všemu se dá přistoupit nějak konstruktivně. Člověk si uvědomí, na čem stojí svět a bez čeho se obejde, a to je osvobozující záležitost. Každá změna je pro tvorbu dobrá a některé aktivity umělců nebo pořadatelů v tomto období byly krásným gestem vůči veřejnosti. Nicméně ač jsem spíše člověk, který má hlavu v oblacích, myslím, že ekonomický náraz bude tvrdší než momentální optimismus nad tím, kolik jsme se toho jako lidé během karantény naučili sami o sobě. Bohužel už se mi donesly zprávy o tom, jak např. někteří nejlepší čeští hráči na harfu momentálně prodávají za kasou, a to mě zanechává smutnou.

Ondřej Brzobohatý,
foto: archiv O. Brzobohatého

Ondřej Brzobohatý

zpěvák, skladatel

1. Přijal jsem to, jak to je. My lidé jsme si moc zvykli na to, že všechno je běžné. Že ráno vyjde slunce, že jdeme do kina, do restaurace, na koncert, jedeme do ciziny. Vnímám tuhle situaci jako připomenutí jedinečnosti a výjimečnosti života.
2. Múzy jsou obecně nakloněny tomu, kdo do své tvorby netahá moc vlastního ega, pandemie nepandemie. A k takovým autorům se snažím patřit. Takže ano, využil jsem více volného času k psaní a píše se mi pořád hezky.
3. Zastávám filozofii, že vše zlé s sebou nese i to dobré, a tak jsem přesvědčený, že těch nových pozitivních impulzů bude mnoho. Už jen ty skladby, které teď vznikají takřka v obýváčích, jsou v mnoha případech skvělé. Kulturu lidí k životu zkrátka nezbytně potřebují, takže nemám strach, že by se právě tahle sféra neměla ze všeho rychle vzpamatovat.

Michal Prokop

zpěvák, skladatel

1. Ráno mám vždycky trochu depku, ale pak už to jde, začnu něco dělat.

Teď mimo jiné připravuji každý týden hodinový pořad pro nové dočasné internetové rádio www.unitedlive-radio.cz, jež se stalo platformou pro řadu institucí i lidí, kteří momentálně nemohou fungovat na hudební scéně – jde i o organizátory našich největších festivalů i některé hudebníky. Když nemůžeme hrát živě pro lidi, tak takhle. Já tam postupně představuji a komentuji všechna svoje studiová alba, každou sobotu jedno. To mě moc baví.

2. Desku, kterou teď připravuji, už mám skoro hotovou, poslední demáč jsem dodělával včera, ale ty věci jsem skládal postupně už od loňského léta, takže úplně čerstvá koronavirová aktivita to není, jen přípravy na natáčení už finišují.

3. Určitě ne. Já už zažíval leccos, omezovali mě v hraní bolševici, i když totální zákaz hraní jsem nikdy nezažil. Třeba se stávalo, že jsme nemohli nějakou dobu hrát v nějakém kraji. Až teď je to totálka. Ale ani ta mě nevede k ničemu novému. Přežijeme to a doufám, že ještě v plné síle!

Michal Prokop, foto: Petr Klapper

Martin Klusák, foto: Kateřina Honzáková

Martin Klusák

skladatel

1. Pro mě osobně se de facto moc nezměnilo – od minulého léta pracuji jako dramaturg a producent hudebních natáčení pro Český rozhlas a koronavirové období jsem zasvětil zvýšené komunikaci s pořadateli koncertů vážné hudby a hledání operativních variant, jak hudební produkci v období streamových koncertů pokrýt také na vlnách Vltavy. Rozhlas v době omezené fyzické návštěvnosti akcí vnímám jako o to důležitější zdroj hudební a slovesné umělecké tvorby. Večery a víkendy jsem věnoval zejména nezbytnému pobytu v přírodě, ale i sledování filmů, poslechu hudby a vlastní tvorbě.
2. Ano, v době karantény, zejména v rámci víkendového zklidnění, múza přála. Dominantou mého času ale byla práce pro rozhlas, jejíž výsledky bude možné slyšet od poloviny května dále, kdy se znovu objeví první koncerty a festivaly přenášené Vltavou.
3. Určitě ano, obecně mezi skladateli a interprety vážné hudby vnímám větší tvořivost než v běžném shonu. Časový prostor a společenská distanc dávají vzniknout zajímavým konceptům viditelným nejen v on-line prostředí, ale i prozatím neviditelným a čekajícím na uvolnění a rozkvět. ☒

Žena se lvem s lyrou ve znaku

V hudebním průmyslu strávila IVA MILEROVÁ celý svůj dosavadní profesní život – v roce 1992 spoluotevřela tuzemskou pobočku firmy BMG, následovalo čtrnáct let na nejrůznějších pozicích ve společnosti Warner Music, posledních jedenáct roků je ředitelkou hudebního vydavatelství Supraphon, které za tu dobu proměnila k nepoznání.

TEXT: HONZA DĚDEK

Iva Milerová a Karel Gott, foto: archiv Supraphonu

Proč se člověk rozhodne opustit nadnárodní koncern Warner Music a nastoupit do regionální společnosti Supraphon?

Nabídku ze Supraphonu jsem dostala celkem dvakrát. Poprvé přišla v době, kdy jsem druhým rokem pracovala ve vídeňské centrále Warner Music pro

východní Evropu; tehdy jsem ji však odmítla. V roce 2009 jsem ji už přijala. A těch důvodů bylo hned několik, ale rozhodně v tom nebyly žádné osobní spory s vedením Warner Music – to naopak bylo mým odchodem celkem překvapené a vymýšlelo několik možností, abych zůstala; včetně toho, že bych šla

pracovat do německé pobočky. Odmítla jsem. Společnost Warner Music jsem sice milovala, ale tohle byla výzva, která mě hodně lákala.

V čem konkrétně?

Předchozích šestnáct let jsem pracovala se zahraničními umělci, což mě strašně bavilo – je potřeba si uvědomit, že se psala 90. léta a najednou byly možnosti, o kterých se nám před rokem 1989 ani nesnilo. Ten dotek západní kultury byl velmi lákavý a opojný, ale po nějakém čase mě ten ze začátku tak přitažlivý svět globální firmy začal naopak iritovat, protože centrála Warner Music samozřejmě absolutně ignorovala jakékoliv lokální potřeby, obzvláště tak malé země, jako je Česká republika – třeba si nepřála, abychom moc pracovali s tuzemskými umělci; považovala to za zbytečný risk. To znamená, že ve Warner Music jsme zacházeli se zahraničním produktem, o který jsme se museli postarat na českém trhu, ale zpravidla šlo o zavedená jména. Oproti tomu produkce Supraphonu je postavená výhradně na tuzemské tvorbě, což nám umožňuje pracovat s umělci na jejich tvorbě od samého začátku. A to je pro mě dneska stejně atraktivní, jako kdysi byla spolupráce se západními muzikanty – je to často plné výzev, ale zároveň kreativní činnost, která člověku umožňuje potkat mnoho zajímavých lidí, což mě baví.

Iva Milerová, foto: archiv Ivy Milerové

Musím říct, že to tehdy byla tak bezvýchodná situace, že jsem opravdu neviděla světlo na konci tunelu... A tehdy mě napadlo, že by třeba nakonec centrála Warner Music mohla chtít českou pobočku zavřít a udělit někomu akorát licenci k vydávání jejich umělců.

S jakou vizí jste odcházela do Supraphonu?

Při odchodu z Warner Music jsem dostala nápad, který se posléze nějakým zázrakem zhmotnil. Hudební průmysl tehdy prožíval velkou krizi – neexistovaly žádné digitální servery, lidi si hudbu stahovali pirátsky, a tím pádem dramaticky klesal prodej fyzických nosičů, na což centrály nadnárodních hudebních firem reagovaly nařízením snižovat v jednotlivých pobočkách počet zaměstnanců. Nakonec to dopadlo tak, že když jsem odcházela z Warner Music, tak nás v české pobočce pracovalo pouhých sedm, což už opravdu bylo na hranici fungování firmy... Musím říct, že to tehdy byla tak bezvýchodná situace, že jsem opravdu neviděla světlo na konci tunelu... A tehdy mě napadlo, že by třeba nakonec centrála Warner Music mohla chtít českou pobočku zavřít a udělit někomu akorát licenci k vydávání jejich umělců. A třeba by je mohlo

→

Iva Milerová s Karlem Gottem a Jiřím Suchým, 2017, foto: archiv Supraphonu

zajímat, že ve firmě Supraphon sedí holka, která pro ně čtrnáct let pracovala, tu firmu milovala a má potřebné know-how. A v září 2009 jsem to při svém odchodu šéfům Warner Music řekla – a tak se stalo, že Supraphon začal od konce března 2010 exkluzivně distribuovat veškerý obsah Warner Music. Dodnes to pokládám za malý zázrak, ale myslím, že tenkrát to pro Warner Music byl smysluplný krok a pro Supraphon skvělý vstup do nové éry firemního vývoje.

Co byly největší úkoly, které vás v Supraphonu čekaly?

Bylo jich víc. Tím asi největším byla digitalizace archivu Supraphonu, která sice probíhala už před mým příchodem, ale nepříliš systematicky. Byla velká výhoda, že jsem s sebou do Supraphonu mohla, díky licenčním dohodám s Warner Music, přivést většinu týmu z lokální pobočky WM, kde jsme se digitalizaci

Důsledkem našich digitálních počínů bylo zpřístupnění nahrávek Supraphonu celosvětově přes mezinárodní digitální platformy...

věnovali, takže jsme celkem věděli, jak na to. Důsledkem našich digitálních počínů bylo zpřístupnění nahrávek Supraphonu celosvětově přes mezinárodní digitální platformy, ale také v roce 2011

otevření lokálního digitálního obchodu Supraphonline.cz, jehož prostřednictvím jsme mohli začít dávat veškerý obsah Supraphonu k dispozici široké veřejnosti v Česku i na Slovensku.

S jakými pocity jste odcházela z fungující tuzemské pobočky nadnárodního koncernu Warner Music do firmy Supraphon, která tehdy ze všeho nejvíc těžila ze svého dávného monopolního postavení?

Řeknu to asi takhle – v okamžiku, kdy jsem nastupovala do Supraphonu, jsem v hudebním průmyslu pracovala už šestnáct let. A zejména v 90. letech jsme se v tomhle prostředí všichni navzájem znali. Ale asi z dvaceti zaměstnanců Supraphonu jsem za tu dobu poznala jen tři! Z mého tehdejšího pohledu mi připadalo, že Supraphon se z tuzemského hudebního průmyslu dost vyděluje – a upřímně řečeno jsem se poměrně bála,

Iva Milerová s Marií Rottrovou, foto: archiv Supraphonu

Z mého tehdejšího pohledu mi připadalo, že Supraphon se z tuzemského hudebního průmyslu dost vyděluje – a upřímně řečeno jsem se poměrně bála, v jakém stavu po svém nástupu na ředitelský post tuhle firmu najdu a co mě tam čeká.

Iva Milerová s Václavem Neckářem v období vydání alba Dobrý čas, foto: archiv Supraphonu

Hana Hegerová, Iva Milerová, Michal Pekárek a Petr Malásek, foto: archiv Supraphonu

v jakém stavu po svém nástupu na ředitelský post tuhle firmu najdu a co mě tam čeká.

A v jakém jste ji našla stavu?

Na ředitelské pozici jsem tehdy střídala Janu Gondovou, která se po mnoha letech rozhodla odejít za svou rodinou do Kanady. V Supraphonu udělala nemalý kus práce, hlavně v oblasti mluveného slova a vážné hudby, třeba když bezprostředně po vítězství v mezinárodní soutěži Pražského jara 2005 podepsala Pavel Haas Quartet, který dnes patří mezi pět nejlepších kvartet na světě, za své nahrávky získává nejprestižnější mezinárodní ocenění a koncertuje permanentně po celém světě. Občas se jí ovšem povedl i nějaký výjimečný popový počín, třeba soundtrack k filmu Rebelové, který měl mimořádný úspěch, ale ve většině případů se pracovalo spíš s archivními nahrávkami než s novými projekty. A to třeba byla jedna z věcí, které jsem chtěla změnit – přála jsem si, aby byl Supraphon vnímán jako aktivní a živé vydavatelství. A s odstupem let věřím, že mohu prohlásit, že se nám to povedlo.

Nakolik bylo obtížné přesvědčit tuzemské umělce, kteří zde mohli vydávat u českých poboček nadnárodních firem jako EMI, Sony Music či Universal, aby začali spolupracovat se Supraphonem?

Upřímně řečeno, zpočátku jsem si vůbec nedovedla představit, že budu jednat s Karlem Gottem, Hanou Zagorovou, Václavem Neckářem, Helenou Vondráčkovou a dalšími osobnostmi, které jsem jako malá holka vídala v televizi. Rozhodně to nebylo z jakéhokoliv despektu, zkrátka jsem si to opravdu jen neuměla představit. Taky když jsem nabídku ze Supraphonu dostala poprvé, tak jsem si říkala, že tohle není můj svět – já se mnohem přirozeněji cítím při práci se zahraničními umělci. Ale postupem času jsem si řekla, že je nejvyšší čas vzít to všechno, co jsem se naučila v nadnárodní firmě, a využít to v české firmě pro české umělce... A měla jsem obrovské štěstí, protože krátce před mým příchodem podepsala Jana Gondová smlouvu s Karlem Gottem – po

Iva Milerová a Lucie Bílá, foto: archiv Supraphonu

dlouhých osmnácti letech, kdy vydával u jiných společností. Natočil tehdy pro Supraphon společně s Cimbálovou muzikou Ladislava Pavluše velmi úspěšné album Lidovky mého srdce, které já jsem sice už jen doopečovala, ale právě při této příležitosti jsem s Karlem Gottem navázala první kontakt.

Kteří další umělci přešli pod značku Supraphon?

V první řadě jsem stála o to, aby k Supraphonu přešli lokální umělci, které jsme vydávali v české pobočce Warner Music – jednak jsme si je svého času vybrali, protože se nám jejich hudba líbila, za druhé se za tu dobu stali našimi kamarády.

Pavel Haas Quartet, Iva Milerová a kolegyně ze Supraphonu (šéfproducent vážné hudby Matouš Vlčínský a manažerka exportního oddělení Linda Hružová), foto: archiv Supraphonu

A to se naštěstí podařilo, takže k nám přišly třeba kapely jako Škvor a Tata Bojs, které s námi stále spolupracují. A navíc v mém případě zafungovalo štěstí začátečníka, a během mého prvního roku v Supraphonu se ozvala Lucie Bílá, že by k nám ráda přešla a vydala u nás své první vánoční album Bílé Vánoce Lucie Bílé, kterého se nakonec prodalo neuvěřitelných sto tisíc kusů; mimochodem vydává u nás dodnes. Do toho se po předlouhých třidvaceti letech rozhodla nahrát novou desku Hana Hegerová – jejího alba Mlýnské kolo v srdci mém se v roce 2010 prodalo úctyhodných padesát tisíc kusů. A to všechno dalo ostatním umělcům jasně najevo, že Supraphon je zpátky

na aktivním vydavatelském trhu, což bylo nesmírně důležité, protože v roce 2013 jsme v důsledku změn vlastnických podílů v nadnárodních hudebních společnostech přišli o možnost nadále licencovat katalog Warner Music. Postupně jsme tedy navázali spolupráci například s kapelami a umělci, jako jsou Divokej Bill, Monkey Business, Buty, Ondřej Brzobohatý, Lenka Dusilová a Bára Poláková, či na distribuční bázi s Anetou Langerovou, Radůzou, Tomášem Klusem a mnoha dalšími. V posledním roce se nově věnujeme spolupráci s Markem Ztraceným, Klárou Vytiskovou a novým písničkářským objevem Michalem Horákem. Stejně tak spolupracujeme

s mnoha mladými, úžasnými umělci v oblasti klasiky a mluveného slova.

Jak si dneska stojí obchod s hudbou?

Překvapivě to vůbec není tak špatné jako před deseti lety, kdy jsme opravdu neviděli světlo na konci tunelu – dokonce se stabilizoval i prodej fyzických nosičů, s nimiž to už vypadalo hodně špatně. Ale samozřejmě že nejvíce muziky se dnes streamuje, to je přesně ten způsob konzumace hudby, který lidem v současné době sedí absolutně nejvíc – zejména mladším ročníkům. Stále se potýkáme s jistými úskalími, která obor a zejména technologický vývoj přináší, ale hlavní je, že hudba žije! ☒

Jiří Stivín a Milan Svoboda Bratřenci v jazzu

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Pozvat dvě legendy ke společnému rozhovoru bylo zcela přirozené. Vždyť muzikantské dráhy Jiřího Stivína a jeho mladšího bratráčka Milana Svobody se protínají od dětství. Což si vůbec nepřekáží s řadou krásných odlišností mezi živelným improvizátorem a disciplinovaným kapelníkem.

Ovlivňovali jste se jako děti či mladíci v hudebním vkusu?

Jiří Stivín: Znal jsem Milana ještě dřív, než se narodil. Pravidelně jsme se jako rodiny navštěvovali a s Milanovým bratrem Honzou, který je o rok mladší než já, jsme v útlém věku společně chodili do houslí. U Svobodových se často muzicírovalo. Teta Madla piano, strejda Mírek viola, já někdy flétnu a „Milánek“ se batolil kolem. Velkým rodinným přítelem byl slavný houslový virtuos Josef Suk (Pepula), který ke Svobodovým s několika dalšími

Jiří Stivín, foto: Radek Cihla

osobnostmi docházel na komořinu. Když jsem začal hrát jazz, Milana to zajímalo, a tak jsem mu občas něco předvedl.

Milan Svoboda: V mém případě to bylo zřejmé. Jirka je o devět let starší, a protože to bylo v rodině, mohl jsem od začátku sledovat jeho kariéru. Pochopitelně mne významně ovlivnil. Byl to on, kdo mi poprvé zahrál „dvanáctku“, kdo mi půjčil první desky s Charliem Parkerem a Milesem Davisem, kdo mi řekl, jak naladit v rádiu Voice of America – Time For Jazz, pravidelný pořad Willise Conovera, a kdo mne později seznámil s Karlem Velebným a dalšími muzikanty. To, že jsem si vybral jazz jako můj hlavní obor, je i jeho zásluha.

Oba jste v 60. letech hráli bigbít, zároveň jste se věnovali a stále věnujete i evropské koncertní hudbě. Jak byste popsali svůj muzikantský vývoj z hlediska oblíbených žánrů?

MS: Hudba je dar, který má mnoho nádherných poloh ve všech možných žánrech, a mám to štěstí, že se stala mojí profesí. Jazz mi učaroval svojí jedinečností, možností vyjadřovat se svobodně, „na fleku“ vytvářet pomocí improvizace a emocí nenapodobitelnou hudbu pouze pro daný okamžik. Potřeba tvořit a porozumět hudbě v širším měřítku mne ale vedla k osvojení si dalších profesí, ať už jako skladatele, dirigenta a teď i pedagoga. Od mládí jsem měl vztah k divadlu a filmu, a tak je jasné, že mne zajímala kompozice scénické a filmové hudby. A v této oblasti jsem měl spoustu příležitostí psát hudbu všech žánrů, od písní pro muzikál Pěna dní až po velký symfonický orchestr, třeba v hudbě k baletu Mauglí. A pak jsem se pustil do samostatné koncertní tvorby. Největší odměnou pro mne bylo, že můj dvojkoncert pro housle a klavír Concerto grosso nedávno uvedli Berliner Philharmoniker v Berlíně a balet Mauglí se hraje už poněkolkáté v Americe. Vedle toho jsem mohl pracovat jako dirigent s velkým orchestrem. To se mi poštěstilo už v svých 23 letech, kdy jsem založil Pražský Big Band, který diriguji dodnes. Měl jsem ale i řadu krásných možností dirigovat symfonické orchestry a velké

Milan Svoboda, foto: archiv Milana Svobody

muzikály nebo vést několik mezinárodních orchestrálních workshopů v zahraničí.

JS: Vždy jsem obdivoval možnost volné improvizace, a proto upřednostňuji vedle jazzu hudbu předklasickou, kde se v jistém směru improvizovat dá a je to i žádoucí.

Oba pocházíte z hereckých rodin. Spojuje vás smysl pro komiku,

filmové a divadelní umění, nadsázku. Ve vašem životopise je dokonce i společné angažmá, v Divadle Járy Cimrmana. Byť u každého v jiném století. To nemůže být náhoda, jak to „největší český génius“ zařídil?

MS: Jednoduše si nás Cimrman našel, neboť dobře věděl, co dělá. Pro mne bylo vždy koncertní vystoupení, a speciálně v jazzu, tak trochu divadlo.

→

Milan Svoboda Quartet, foto: archiv Milana Svobody

Veďte si jazzové muzikanty, co mívají na sobě, jak se chovají na pódiu... Svěho času jsme výroční koncerty s Pražským Big Bandem pojímali jako totální divadelní performanci. Na které mimochodem nikdy nemohl chybět Stivín jako host.

JS: Na zrození Cimrmana má největší zásluhu Karel Velebný alias Dr. Hedvábný, u kterého jsem hrál v kapele, a proto společně i u Cimrmanů.

Už jste zmínili, že poprvé jste spolu muzicírovali doma u Svobodových. Vzpomínáte, kde a kdy jste prvně společně hráli profesionálně?

JS: V malé partě v Redutě, kde jsme spolu určitě několikrát vystoupili. Taky jsme spolu koncertovali v kostele – flétna a varhany. Dokonce i ve Francii.

MS: Vzpomínám si, jak mne Jirka poprvé pozval, abych si s ním přišel zahrát do Reduty. To bylo někdy začátkem 70. let.

Já byl čerstvý student konzervatoře. Vůbec jsem nevěděl, co budeme hrát. Víím, že mi jen řekl: „Tak něco začni a pak se uvidí...“

Není možné nevzpomenout vaši spolupráci při natáčení památného alba Pražského Big Bandu Podobizna z roku 1978. Jak probíhala?

MS: Při natáčení naší první desky ve studiu byl Jirka velkou oporou. Byl proti nám, většinou ještě samým studentům, už zkušený profík. Což pomohlo k tomu, aby vznikla na tehdejší dobu velmi dobrá nahrávka, kterou ocenil i časopis Down-Beat.

JS: Milan má skvělou vlastnost, že dovede zacházet s větším množstvím lidí a málokdy ho něco rozhodí. Potom taky dokáže věci dotahovat do úspěšného konce. Já mám rád věci jen nahozené a podporuji proces zrodu spíš až při

produkcí. To o mně Milan ví a vždycky to toleroval.

Na albu Podobizna najdeme autorské skladby vás obou. Jak se tenkrát vybíraly?

JS: Co kdo dal, to se hrálo.

MS: Pro mne byla práce s jazzovým big bandem vždy spojena s původní tvorbou. Ta určuje jedinečnou tvář orchestru. Tehdy měl PBB v repertoáru několik koncertně osvědčených vlastních skladeb, takže výběr byl celkem jasný.

Vnímali jste mezi sebou někdy přátelskou, příbuzenskou rivalitu?

MS: Rivalitu? S Jirkou by nemělo smysl soutěžit. On byl vždycky svérázný a originální. To mne spíš inspirovalo. Snažit se být sám sebou. Myslím si, že je lepší dvě individuality spojit, aby se doplnily ve prospěch hodnotnějšího výsledku, než aby spolu soupeřily.

Jiří Stivín, foto: archiv Jiřího Stivína

JS: V pozdější době, kdy už jsme oba byli v jazzu doma, jsme každý směřoval k trochu jinému stylu. Já upřednostňoval spontánní improvizaci, spíš do free jazzu. A Milan zase spořádanější a zpracovanější formu.

Kdy jste si zatím naposledy společně zahráli?

MS: Jirka s námi s Pražským Big Bandem vystoupil jako sólista naposledy v listopadu minulého roku v rámci koncertu k uvedení televizního cyklu dokumentů Příběhy českého jazzu. A pokud si dobře vzpomínám, on mne naposledy pozval, abych si s ním zahrál v Rudolfinu na koncertu K počtě sv. Cecílii v roce 2015.

JS: Při natáčení koncertu k Příběhům českého jazzu jsem hrál Milanovo aranžmá Ježkova Ducha.

Kvůli současné virové polízanci řeší spousta muzikantů podobné

problémy. I pokud se vrátí život do zdejších klubů, ještě dlouho se potáhnou komplikace s cestami do zahraničí...

MS: Těsně než to propuklo, málem jsem v březnu odjel se svým kvartetem na dlouho připravované turné pěti koncertů v Německu. Bylo to o den a mohli jsme se tam octnout v karanténě. Turné je odloženo na podzim, tak uvidíme. No a koncerty v červnu ve Vídni a v červenci ve Slovinsku a v Itálii asi padnou taky.

Jak vynucený stop-time prožíváte, dá se na něm najít něco dobrého? Třeba čas na komponování a nahrávání?

MS: Jsem tak jako tak zvyklý hodně pracovat „v izolaci“, doma ve svém studiu. U mne se toho až tak moc nemění. Taky jsme celkem bez problémů ve škole (Milan Svoboda působí jako vedoucí jazzového oddělení VOŠ Jaroslava

Ježka, pozn. aut.) najeli na distanční výuku. Takže to zvládám.

JS: Měl jsem sólo koncert on-line na Facebooku a jinak dávám dohromady staré resty. Nikam se neženou. Není proč. Take it easy, jezdím po lese na kole.

Jaké máte plány, až nouzový stav skončí?

MS: Koncem května, ale asi se to také posune, bych měl s Pražským Big Bandem ve studiu natočit šest mých posledních orchestrálních kompozic inspirovaných písněmi Jaroslava Ježka. Právě jsem tento cyklus dokončil a rád bych ho vydal na CD. Také se trochu hrabu ve svém archivu a našel jsem řadu zajímavých zapomenutých nahrávek koncertů, včetně několika s Jirkou Stivínem z festivalů v Německu z 80. let. Musím mu je poslat...

JS: Zopakuj známý vtíp. Chcete-li pobavit Boha, prozradte mu své plány. ☒

Volně na téma scénická hudba

TEXT: DOC. VRATISLAV ŠRÁMEK

I. Preludium

Hudba k činohře; Hudba k loutkám; Scénika; Musica di scena; Schauspielmusik; Begleitmusik; Bühnenmusik; Inzidenzmusik; Těatralnaja muzyka; Musique de scene; Incidental music etc. Je mocná, je o ní několik teorií, moc na sebe nereagují. Má smysl je vytvářet? Je lepší si o ní jen tak myslet.

II.

Nejen hluky, třesky, šumy civilizace, ale hlavně hudba nás již dlouho opravdu obklopuje. Je skvělé, kolik toho můžeme slyšet. Všechny interpretace hudebních děl minulosti, více a více rozmanitých kompozic sound artu, jazz, rock, pop, stream, mainstream, ulice, rozhlas, TV, PC, koncert, nákup, kino, pohřeb, telefon, Spotify, YouTube, výtah, film, svatba, fabrika, pláž, letadlo, jídlo, putyka, lyže, tanec... Ve veřejném prostoru nás to už možná otravuje, irituje, zahlcuje... Chce to relax.

Hi-fi, auťák, vícekanál, ezo, zvonky, meditace, jóga, zumba, kostel, postel, baroko, kniha nebo audiobook, špunty, pecky, bezdrát, MHDěčko, autentická interpretace a světové spiknutí v proklatých 440–5 hertzích!!!

Zvuky a muzika jsou v pravdě skoro všude a „všeobjímající“. A tak je hltáme a nevnímáme; neumíme slyšet; nerozumíme; nechápeme; necítíme... „chce to styl!“... „sound!“... „vyhluíme!!!“ Vypínáme.

A to vše je scénická hudba našeho bytí. Slovy W. Shakespeara ze hry *Jak se vám líbí* „Celý svět je jeviště a všichni lidé na něm jenom herci“. Doplnit můžeme slovy švédského dramatika, prozaika,

básníka, esejisty a malíře Augusta Strindberga: „Divadlo je podivuhodná věc. Režisér nechápe, co chce autor, herci nerozumějí, co po nich chce režisér, a diváci nevědí, co se na jevišti děje.“

všechny úvahy, zda to takto mohlo být interpretováno, v sobě tato scénická hudba nese něco, co snad můžeme nazvat pamětí kontextu – divadla a doby. A je to tak v každé scénické

Salamis (Kypr), foto: Pixabay

III.

Starověk. V řeckém dramatu má hudba významnou úlohu. Antický chór, recitace, zpěv, mluva s instrumentálním doprovodem nebo bez. Současný francouzský soubor Kérylos se zabývá rekonstrukcemi antické řecké a římské hudby. Na jejich CD *De la pierre au son (Od kamene ke zvuku)* a *D'Euripide aux premiers chrétiens (Od Euripida po první křesťany)* najdeme také rekonstrukce hudby k Euripidově *Oresteii* (papyrus z konce 3. stol. př. n. l.) nebo k *Ifigenii v Aulidě* (papyrus z pol. 3. stol. př. n. l.). Je nesmírně zajímavé to slyšet. Přes

hudbě? Měli bychom hrát dramata časů minulých vždy s původní hudbou? Co to „umí“, jaký potenciál z divadelního pohledu to přinese? A resignace na dobu minulou je lepší, nebo zbytečně aktualizuje? Má smysl na divadle či v umění vůbec řešit, co je správné a co špatné?

Scénická hudba v období renesance, baroka, klasicismu, romantismu – to je období tzv. meziaktní hudby, kdy se k divadelním hrám komponují přehledy, mezihry, dohry. Jednalo se obvykle o instrumentální hudbu, orchestrální i komorní, pěvecké či baletní vsuvky, které měly bavit a překlenout technický čas přestaveb scény.

Divadlo Globe, Londýn, foto: Flickr

Na koncertech barokní hudby se často hrává *Le Bourgeois gentilhomme*, což je původní hudba Jeana-Baptista Lullyho k Moliérově hře *Měšťák šlechticem*. Hovoříme o specifickém spojení činohry a baletu *comédié-ballet*. V tomto období se s oblibou používají různé zvukové stroje, např. větrostroj nebo dešťstroj apod. Ruchařina à la barok.

Klasicismus. Principy meziaktní scénické hudby zůstávají. Beethovenův *Egmont op. 84* – součást scénické hudby ke stejnojmennému dramatu Johanna Wolfganga Goetheho. Skladatel Johann Adolf Scheibe se ve spisu *Der Critischer Musicus* zabývá vztahem hudby a poezie. Na něj navazuje německý spisovatel, literární a divadelní kritik Gotthold Ephraim

Známe původní autory a jejich písně ze Shakespearových her, např. Thomase Morleyho: *It Was A Lover And His Lass* (*Jak se vám líbí*), dále Williama Byrda, Johna Wilsona, slavný *Willow song* (*Othello, píseň Desdemony v závěru hry*) od anonymního autora a mnoho dalších. Později Henryho Purcella a jeho *The Fairy Queen* (předlohou byl *Sen noci svatojánské*.)

Architektura vznešenosti, foto: PxHere

Barokní divadlo ve Valticích, foto: Archiv Státního zámku Valtice

Lessing († 1781) v *Hamburské dramaturgii*. Hovoří o vnitřním vztahu scénické hudby s různými dramatickými žánry.

Romantismus neopouští Shakespeara. Felix Mendelssohn-Bartholdy a jeho *Hochzeitmarsch* ze scénické hudby ke *Snu noci svatojánské*. Přichází nové drama Henrika Ibsena a například jeho *Peer Gynt* s hudbou Edvarda Griega. Georges Bizet píše hudbu k dramatu *L'Arlésienne* (*Arlézanka*) spisovatele a dramatika, představitele naturalismu Alphonse Daudeta.

Meziaktní hudba přes snahy o její reformu (Wagner, Liszt) posléze v polovině 19. století mizí.

Nosticovo divadlo, nyní Stavovské, foto: Muzeum hl. m. Prahy

V Čechách té doby: Nosticovo divadlo, Vlastenské divadlo. Meziaktní hudba také upadá k nedramatickým hrátkám, ale začíná se více přibližovat charakteru prováděné hry. František Škroup a jeho hudba ke hře Josefa Kajetána Tyla *Fidlovačka* s písní *Kde domov můj*. Scénickou hudbu k činohře komponují B. Smetana, V. Blodek, Z. Fibich, A. Dvořák, K. Kovářovic a další. Za všechny Josef Suk st. a jeho hudba k poetickému dramatu

Julia Zeyera *Radúz a Mahulena*. Ve scénické hudbě této doby můžeme slyšet např. lidové písně, historický chorál, využívá se melodram.

Ve 20. století se scénická hudba nejen žánrově obrovsky rozšiřuje. Jazz, voice-band, atonalita, dodekafonie, elektronika, polytonalita, rock, pop, minimal, ambient, improvizace atd. V našich zemích například Jaroslav Ježek, Emil František Burian, Pavel Haas, Miroslav

Ponc, Václav Trojan, Zdeněk Liška, Jiří Bulis, Petr Skoumal a nekončící řada vynikajících skladatelů a muzikantů, nechci nikoho opomenout.

IV.

Scénická hudba byla dříve hrána naživo. Dnes hrajeme divadlo v nejrůznějších divadelních i nedivadelních prostorách. Mám na mysli tzv. site-specific projekty, performance využívající jedinečnost místa k divadelní tvorbě. A toužíme slyšet a vidět okolní svět – nejen hudbu jako vrcholnou organizaci tónového materiálu. Potřebujeme taky ty hluky, šumy, třesky, ruchy, atmosféry, hrát si s nimi. A tak řešíme spoustu ekonomických a tvůrčích otázek, akustiku, zvukovou aparaturu, ale také literární, hereckou, režijní, scénografickou a zvukovou, nejenom hudební komponentu (složku) divadelního výrazu. Hledáme nové formy, výraz, význam, divadlo se snoubí s audiovizuální tvorbou... Mimochodem často se pak zapomíná, že divadlo je vždy 3D a dozvuk prostoru z něj neodpáříme. Pořád se podceňuje fakt, že zvuk na divadle, jako nositel výrazu, je významotvorný. Hudba se používá často jako kulisa, podkres, podbarvení. To ale znamená, že se většinou neví, co s ní.

Klasický víceúčelový sál, foto: Alice Yamamura on Unsplash

Komorní scéna, foto: Ruca Souza, Pexels

Divadlo samo o sobě, foto: Mic De Paola on Unplash

Site-specific zvukový oříšek, foto: PxHere

Ani scénická hudba není salám. Každé její zastavení, „utržení“, fade out něco znamená a na divadle o to víc.

Dnes se pořád hovoří o sound designu. Je to módní. Designérů je jako máku, ale koláče z nich neupečeme. Zvukový design je strategie, stavba zvukového plánu od začátku studia inscenace jak po stránce technologie, tak tvorby. Není každá scénická hudba designem, což samozřejmě platí i obráceně. To se pak významotvornost zvuku přeceňuje. Myslím, že jedinečnost tvorby zvukového plánu scénické hudby inscenace se těžko nasouká do předem stanovených definic.

Potřebujeme víc než kdy jindy dramaturgii. Myslím, že dramaturgie jako způsob myšlení o tvorbě na divadle připravuje na základě znalosti všech pramenů a analýzy možná východiska k práci na inscenaci, k interpretaci scénického díla. V souhrnu je dramaturgie tvůrčím partnerem všech tvůrčích profesí, které se na přípravě a vzniku inscenace podílejí. V tomto smyslu se jedná o celkovou koncepci od volby zvukového materiálu k jeho realizaci a posouzení všeho, co tato rozhodnutí mohou přinést – tedy mluvíme nejen o interakci jednotlivých komponent divadelního výrazu, ale také o vzájemném působení materiálu uvnitř každé z nich. Finální rozhodnutí bude vždy otázka

záměru, ekonomiky, práv a divadelního žánru.

V. Malé ukončení

Hluky, třesky, šumy, vrzy, tóny. Zvuky, hudba a divadlo patří principálně k sobě. Jen možná pořád mluvíme, zpíváme, koukáme na pohyblivé obrázky, hrajeme na roztodivné hudební a zvukové instrumenty. Stačí to v dnešní době? Říkáme, že pomlka v hudbě nebo třeba fermata na taktové čáře jsou pořád hudbou, její součástí. Podobně třeba pantomima nebo site-specific performance, záměrná nemá existence herce, objektu, loutky v ad libitum prostoru jsou pořád divadlem.

Kdosi kdysi kdesi napsal, že člověk nemůže vnímat dramatický text a hudbu zároveň a že slovo herce má absolutní přednost. Bytí na divadle nevzniká pouze tím, že někdo mluví, říká, přednáší, deklamuje jakýkoli druh textu. Hudba také nepotřebuje ke svému bytí pouze hudebníky, instrumentalisty, zpěváky. Jako absolutní označujeme tu hudbu, která byla určena pouze ke čtení, která zní pouze v naší mysli. Stejně tak schopnost imaginace, pouhá člověčí fantazie, nám pomůže tvořit si naše niterné, absolutní divadlo.

Tím, co vše výše zmíněné propojuje, je interakce zvuku, času a pohybu ve všech

Čisto a jasno, i tady je možné hrát divadlo, foto: PxHere

jejich podobách. Jedno indické přísloví praví, že „představa je obnažený meč“.

Myslím, že v tomto principu je uložena cesta nejen k tvorbě, k interpretaci uměleckého díla, ale taky ke schopnosti vnímat výraz, a číst tak význam. Je to cesta k tolik žádoucímu vidění a slyšení polyfonie komponent divadelního výrazu a jejich vzájemné interakce, která se ukrývá v podivuhodném slově temporytmus inscenace. Jako by to byla kinetika a tektonika hudby v několika proudech, kterými se na nás divadelní inscenace valí. Hudba, zvuk jsou na divadle náš partner. ☒

Najednou jsem členem kapely

Jan Steinsdörfer, kamarády nazývaný Steiny, je klávesák skupiny Chinaski. O svém muzikantském i lidském vývoji si povídal s Tomášem Rorečkem, který některé z textů kapely (většinou ve spolupráci s Michalem Malátným, zpěvákem, textařem a skladatelem této hudební stálice) už desítky let píše.

TEXT: TOMÁŠ ROREČEK

Honzo, jak ses dostal k muzice, měli jste to v rodině?

Rodiče dělají něco jiného, ale děda byl důležitý článek. Hrál jazz na piano, hodně jsme spolu poslouchali big bandy, ale rozhodně mě nikdy do ničeho nenutil. Mě hudba fascinovala odmalička. V pěti letech jsem například pravidelně sledoval živé koncerty Tří tenorů, kde mě uhranul Luciano Pavarotti.

V kolika letech už jsi věděl, že hudbu budeš dělat, že se tím chceš živit?

Naivně jistý jsem si byl už tak ve dvanácti. Pamatuju si, že jsem chodil o prázdninách u babičky po domě, mával něčím, co vypadalo jako taktovka, a tvrdil, že budu hudební skladatel.

Takže napřed jsi chtěl být skladatel a až pak přišla i touha stát na pódiu?

Kompozice byla první, hodně brzo jsem zkoušel psát písničky. Chodil jsem do zušky na piano, kde přišel klíčový moment, kdy mi prozíravá paní učitelka Krčková řekla: „Nebudu do tebe drtit klasiku, to pro tebe není, ty skládáš svoje písničky. Znáš jednoho pána, který je karlovarský jazzman, ty budeš chodit k němu.“ Tak jsem tedy začal chodit na jazzové piano k ing. Spirovi.

Klavír sis vybral ty, nebo on tebe? Většina dětí začíná na piano, ale touží po kytáře.

My jsme doma měli pianino a vídeňské křídlo, takže tím to bylo trochu dané. Rodina chtěla, aby se využilo, že mám na

co cvičit. A já byl poslušný, žádná revolta. Zhruba do devíti let mě to sice občas štválo, ale začalo se to lámat ve chvíli, kdy jsem se soustředil na jazz a komponování, jestli se tak ty moje první pokusy dají nazvat. :-)

Neštválo tě později, že klavír se dost blbě bere na mejdanové hraní?

Jasně! A v něčem mě to limituje i teď v Chinaski, protože hodně písniček vzniká v šatnách po koncertech, kde klavír většinou nebývá. To jsem ale vyřešil nákupem Roland GO:KEYS, který má slušné reproduktory a funguje i na baterky, tak nedočkávě vyhlížím první pokoncertní šatnu, kde ho otestuju.

Po základce jsi rovnou začal studovat skladbu na Ježkárně. Byl jsi tam nejmladší?

Dost lidí tam šlo až po maturitě, někteří to dělali při vysoké, každý měl jiný příběh. Jsem šťastný, že mi to takhle vyšlo, byly to klíčové roky pro můj hudební vývoj. V těch letech se nejmí víc vyvíjíš, to by se mi, myslím, těžko dohánělo.

S kým jsi pak začal reálně hrát, jaká byla tvoje první kapela?

Ve škole jsme hodně jamovali, to bylo skvělé. Pak jsem si postavil jazzovou kapelu a mihl se ve spoustě projektů různých žánrů. Moje první vážnější popové hraní bylo u Zbyňka Drdy, vítěze třetí řady SuperStar.

Pak už přišlo angažmá u Ewy Farne?

Vlastně jo. Novou kapelu tehdy sestavoval basista Honza Lstibůrek, ten mě oslovil. Celkem z toho pak bylo devět let, přičemž osm jsem fungoval jako kapelník. Když jsem tam začal hrát, týden jsme zkoušeli bez Ewy. Následoval první koncert, ona přiletěla odněkud z Anglie, taktak to stihla. Poprvé jsme se viděli pět minut před vystoupením. Řekli jsme si jen „ahoj“ a šlo se na to. Musím říct, že to bylo neuvěřitelné. Nic proti zpěvákům, s kterými jsem dělal předtím, ale tohle bylo úplně jiné. Najednou před kapelu vtrhla osobnost, obrovská energie a jasný názor – kluci, takhle to bude.

Když přišla nabídka od Chinaski, bylo těžké od Ewy odejít?

To si piš. Chtěl jsem hlavně odejít v dobrém, nic při tom lidsky nepodělat. Když mi Franta Táborský, kapelník a kytarista Chinaski, zničehonic zavolal, že by chtěli, abych s nimi jel jejich tehdejší turné, podíval jsem se na web a zjistil, že jejich a Ewiny termíny se vůbec nepřekrývají, což byl malý zázrak a možná i znamení.

Měl jsi pocit, že tou změnou riskuješ?

Ani ne. A jestli ano, tak jsem si to nepřipouštěl. Chinaski byli moje oblíbená kapela, vyrostl jsem na nich, to nešlo nezkusit. Z mého pohledu jsem neriskoval nic, to Michal Malátný a Franta Táborský riskovali všechno.

Když někam přijde jeden nový člověk, je to jiné, než když přijdou rovnou tři najednou. Z původní sestavy zbyli jen Michal s Frantou, vás vlastně přišlo do kapely víc, než kolik jich tam v té chvíli bylo.

S Lukášem Pavlíkem (bubeník) jsme byli spolužáci na Ježkárně, a on se mnou navíc chvíli hrál i u Ewy. Tomi Okres (basista), toho jsem osobně neznal, ale s ním se zase kamarádili Michal a Franta. Šlo to nakonec úplně hladce, jak muzikantsky, tak lidsky. I když mi chvíli trvalo, než jsem si pořádně uvědomil, že teď jsem najednou skutečný člen kapely, že

Foto: Jiří Gajdoš

nejsem v pozici, kdy mi někdo dává úkoly, ale já sám můžu být hybatelem věci a očekávat se to.

Jak dlouho myslíš, že budou Chinaski ještě hrát? Michal je, jak je z jednoho jejich hitu známé, ročník 1970.

Tím se vůbec nezabývám. Já Michala beru jako svého vrstevníka, i když moje máma je jen o rok starší než on.

Čím to je, že jsou Chinaski stále na vrcholu?

Ta kapela pořád přibírá mladé publikum. Vždycky dokázali jít s dobou. Jdou s vývojem, ale ne za každou cenu, drží si svůj rozpoznatelný styl. A pak jsou tu

ty texty. Spousta lidí různých generací se s nimi dokáže ztotožnit, mají pocit, že vypovídají o jejich životech.

Jak si představuješ sám sebe, až ti bude tolik, jako je dnes Michalovi?

Ideálně pořád stejně. Chtěl bych psát, produkovat a stále stát i na pódiu. Já živé hraní potřebuju. Baví mě velké koncerty, stejně jako kluby. Jen kombinace toho všeho s normálním životem a s rozumnou životosprávou je strašně složitá. Nevím, jestli v tu dobu budu mít ještě energii na to neustálé cestování. Čím jsem starší, tím jsem raději doma s rodinou. Je mi sice teprve třicet, ale jezdím po koncertech už od šestnácti.

Chinaski, foto: Tomáš Beran

Posledních pár let píšu hudbu pro reklamy a samozřejmě bych chtěl postupně víc dělat větší hudební celky. Teď jsem zrovna dokončil práci na hudbě pro jeden srbský psychologický thriller.

Jak to děláš, když něco píšeš? Zaznamenáváš si nápady do not, nebo si to nahráváš na telefon?

Přiznám se, že takzvaně do šuplíku posledních roků vůbec nedělám a nahrávat si nápady do svého telefonu vzhledem k jeho kvalitě nemůžu. A písničky radši skládám na text.

Takhle to má, aspoň z mojí textařské zkušenosti, hodně

málo muzikantů. Většina má pocit, že hudba má být první.

Ale lidi stejně poslouchají především texty. Třeba ráno ve sprše si zpívají slova, málokdy jen melodie.

Většina demáčů je dělaná svahilsky, respektive pseudoanglicky, ale to je strukturálně úplně jiný jazyk.

Když mám udělat něco bez textu, tak tam tu svahilštinu dávám radši českou a zkoušel jsem i polskou. Je důležité myslet v českých slovech, aby lehké a těžké doby ideálně fungovaly.

Jak jsi prožil dobu karantény?

Sice se zrušily koncerty, ale bral jsem to pozitivně. Měl jsem čas se po letech opět začíst do knih o harmonii, instrumentaci nebo mixu a během toho mi došlo, že nechci dělat spoustu různých věcí paralelně. Vyhovovalo mi, když jsem se v době koronavirové mohl zabývat jen jednou věcí a nemusel pořádkem „přepínat“ mezi projekty. Je to celé jakoby míň technické, člověk může jít mnohem víc do hloubky.

Jsi taky žádaný studiový hráč. Do jaké míry tam chodíš připravený?

Většinou nijak. Někdy se stane, že jsou věci, které je potřeba dopředu secvičit,

ale jinak málokdy dostaneš nějaký materiál předem. U studiového hráče je nejdůležitější mít komplexní znalost zvuků, žánrů a nástroje a umět nabídnout varianty, které se do daného projektu hodí.

Co z hlediska skládání? Michal Malátný třeba něco píše s kytarou a něco s klavírem.

Je fakt, že pokud jde o pop, musel jsem se naučit chápat kytarové myšlení. Dejme tomu, že ve vrchní poloze držím dva tóny, které jsou jakoby prázdné struny a zároveň jsou součástí všech akordů v harmonickém kolečku. Zbytek hlasů se přizpůsobuje harmonii a vznikají takové ty otevřené kytarové akordy.

Pamatuješ si, kolik skladeb máš momentálně nahlášených na OSA?

Zrovna nedávno jsem se na to díval. Překvapilo mě, že to číslo není vlastně tak vysoké, jak jsem si myslel, je to zhruba 80 věcí za 13 let v OSA. Já jsem tedy poslední dobou moc autor-sky aktivní nebyl, spíš jsem aranžoval nebo produkoval. A jelikož živé hraní teď nebylo možné a vyhlídky bohužel nejsou vůbec růžové, mám v plánu se v nově vzniklém volném čase skládání hodně věnovat. ☒

Radůza

„Snažím se netesknit
po tom, co bylo,
ani se neupínat
k tomu, co bude“

Písničkářka Radůza má v hlavě tolik nápadů, že svá alba ani nestačí vydávat. „Pořád něco bloudí éterem mé mysli a nutí mě, abych to zaznamenávala. Je toho tolik, že se to nedá za jeden život ani rozluštit, natož zaznamenat v nějaké reprodukovatelné formě,“ říká. Naposledy potěšila děti pohádkovou audioknihou, letos připomene projektem s orchestrem u nás nepříliš známý osud ženy italského revolucionáře Anity Garibaldi.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK

Minulý rok vám vyšla audiokniha s hudební pohádkou Uhlíř, princ a drak. Byla pro vás její příprava alespoň trochu odlehčením od vážných témat, kterými jste se zabývala na některých svých předešlých řadových deskách?

Těžko říci, zda to bylo odlehčení, tu pohádku jsem napsala už před několika lety. Vlastně je to veršovaná divadelní hra s písničkami, napsaná pro kladenské divadlo Lampion, kde se nějakou dobu hrála. Po její derniéře mi bylo líto, že text spí, proto mě napadlo trochu ho upravit tak, aby bylo možné načíst ho jako audioknihu. Spíše jsem se tedy vrátila k textu, který mi připadal zábavný, než že bych potřebovala nějak vyvážit tematiku svých řadových alb.

Sama máte doma dvě děti. Konzultovala jste s nimi výslednou podobu pohádky nebo na nich alespoň testovala, zda může příběh malé posluchače oslovit?

Obě moje děti pohádku viděly v divadle, spolu se svými spolužáky se totiž byly podívat na představení. Byla jsem tam s nimi, a tak jsem si naživo ověřila, zda text funguje. Zjistila jsem, co případně změnit, kde se děti smějí a co jsem napsala nesrozumitelně.

Při nahrávání jste si nezvykle ve studiu vyzkoušela i roli režisérky. Jaká zkušenost to pro vás byla?

Zkrátka to na mě zbylo. Ani jsem nikoho příliš režírovat nemusela. Herci přišli perfektně připravení a práce nám šla od ruky. Některé repliky dokonce pronášeli tak skvěle, že jsem se přistihla, jak se směji svým vlastním vtipům.

V pohádce král špatně zachází s dary, které mu příroda nadělila. Dá se příběh vnímat i jako ekologická osvěta?

Když jsem tu pohádku před asi pěti lety psala, ani mi nijak ekologicky zaměřená nepřipadala. Vyskočilo to na mě až teď, při převodu textu do podoby audioknihy. Myslím ale, nebo spíš doufám, že to na první poslech nepůsobí jako prvoplánová ekoagitka. Hlavně jsem se bavila rýmováním textu a vymýšlením písniček a podle reakcí, které slýchám od dětí mých kamarádů nebo i od dospělých, je to zábava i pro posluchače. Doufám, že to tak opravdu je, že mě jen nešetří z čirého přátelství.

Řekla byste, že u nás vzniká dost originální tvorby pro děti, nebo jste jako rodič sahala spíše po osvědčených dílech, na kterých vyrostlo už několik generací?

Moje děti už z dětské tvorby vyrostly, takže nemám vůbec žádný přehled. Ale čistě teoreticky – kvalitní tvorby pro děti není nikdy dost. Takže jen houšť. Když byly děti mladší, samozřejmě jsme četli jak klasiku, tak i novou tvorbu. Bavilo

je obojí. Autory jako Němcovou nebo Erbena jsem se snažila najít ve starších vydáních, kde byl jazyk vzdálenější současné češtině. Myslím, že to dětem připadalo trochu magičtější, už jen kvůli všem těm divným slovům, která neznaly, a kvůli tomu podivnému slovosledu. Teď už si čtou samy, a co vím, jede u nich současná tvorba pro teenagery.

Podobně jako mnozí jiní hudebníci i vy jste vzhledem k opatřením proti šíření koronaviru musela odložit řadu svých koncertů. Podařilo se u všech najít nové termíny?

U některých se to podařilo, u jiných termínů ne.

Navzdory tomu, jak vám virus narušil plány, se dle příspěvků na vašich sociálních sítích zdá, že se dokážete těšit i z neplánovaného koncertního volna. Chodíte do lesa, skládáte nové písně, trávíte čas s dětmi. Řídíte se heslem, že všechno zlé je pro něco dobré?

Snažím se netesknit po tom, co bylo, ani se neupínat k tomu, co bude, ale radovat se z přítomného okamžiku. To s sebou nese i snahu najít si v každé, i těžké životní situaci způsob, jak být šťastný nebo alespoň nebýt nešťastný. Samozřejmě že to na mě doléhá, jako na všechny. První týdny výuky, než jsme se v tom naučili chodit, byly opravdu pekelné, do toho se přidaly ještě další nemalé

Foto: Jana Pechlátová

osobní starosti a samozřejmě i strach o blízké, nejistota z toho, že nevíme, jak dlouho to potrvá, že dne na den ztráta výtěžku.

A tak jsem si řekla, že se buď zhroutím a děti v tom nechám, nebo to dáme. Vrhla jsem veškerou svou energii do

toho, abych zvládla s dětmi učivo, a to pokud možno takovou formou, aby je to bavilo, a do toho, aby děti byly psychicky a fyzicky v pohodě. Zavedla jsem přísný režim. Každý den máme přesně vymezený čas na učení, na domácí práce a na sport, kromě soboty,

kdy máme „cohcový den“, tedy den, kdy si každý dělá, co chce. Na ten se těšíme celý týden. A v neděli za odměnu generální úklid obydlí. Myslím, že i díky tomuto režimu se nám podařilo zůstat v dobré kondici, děti se nesmírně zlepšily ve škole a posílily se i naše rodinné vazby.

A nové písničky?

Na to, abych je psala, mi vůbec nezbyl čas, což je při mé grafomanii opravdu co říct. Nové písničky, které jsem zveřejnila na Facebooku, pocházejí ještě z doby před koronavirem. Takže abych to shrnula: nejsme nijak výjimeční. Děláme všechno pro to, abychom přežili v co nejlepším stavu.

Ohlásila jste, že ve druhé polovině roku vydáte koncertní album Anity, nahrané se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu. Jak jste se na pódiu cítila s tak početným tělesem za zády?

Nebyla to moje první zkušenost s orchestrem. Už jsem spolupracovala třeba s Plzeňskou filharmonií. Tento projekt byl výjimečný proto, že jsem napsala celovečerní program speciálně pro SOČR. Dirigentem byl můj spolužák z konzervatoře Jan Kučera a i v orchestru bylo hodně mých spolužáků, takže na mě byli hodní a já se cítila dobře.

Projekt má vyprávět u nás ne tolik známý příběh Anity Garibaldi, manželky italského revolucionáře Giuseppe Garibaldiho. Mohla byste naznačit, jaká témata se v něm řeší?

Před několika lety jsem napsala album Marathon – příběh běžce, jehož součástí byla i knížka povídek, ke každé písničce jsem napsala jednu. Dvě témata z tohoto alba jsem pak rozpracovala do samostatných projektů. Jedním z nich je projekt CD s knížkou, věnovaný všem autorům trampských písniček a romantických příběhů, Muž s bílým psem. A druhým je právě Anita.

V příběhu této výjimečné ženy, jež je v Itálii a Latinské Americe zvána Hrdinka dvou světů, se zaměřuji na její vztah s Garibaldiem vyprávěný očima sotva dospělého mladíka, který ji platonicky miloval. Spíše než politickou situaci Itálie

v polovině 19. století a risorgimento řeší vztah dvou lidí na pozadí historických událostí. I její vztah s Garibaldim je totiž předmětem legend, které o Anitě kolují, a myslím, že stojí za přiblížení českému publiku. Také mě zajímá zamýšlet se nad tím, jak žili obyčejní i výjimeční lidé ve výjimečných časech.

Když jste studovala životní cestu Anity Garibaldi, zaujal vás v ní nějaký moment, ve kterém byste s osudem Anity našla osobní spojitost, téma, které byste měly společné?

Každopádně mi byla sympatická její odva-
ha.

Album vyjde výhradně v koncertní podobě, nebo uvažujete i o studiových zpracováních jednotlivých písní?

Jedna z písní už je studiově zpracovaná na albu Marathon – příběh běžce. Jde o skladbu La finestra. Od ní se pak odvíjel celovečerní program pro SOČR. Kam mě múzy zavedou, nemohu přesně říci, může se stát, že některá z již napsaných písní se mi stane podnětem k dalším příběhům. Uvidím.

právě vzpomínky onoho platonicky zamilovaného chlapce, jenž jako starý muž vzpomíná na svou první lásku Anitu. Takže pro mě už je to ucelené, alespoň pro tuto chvíli, neplánuji tedy další rozvedení tématu do nějaké širší prozaické formy. I když... vždycky mi může lupnout v hlavě. (smích)

Je o vás známo, že ještě před dokončením alba máte často v zásobě další písně a vymyšlený koncept příští desky. Je tomu tak i tentokrát? Víte, jaká by mohla být vaše další nahrávka?
Jsem tak trochu otrokem své mysli. Když

Foto: Alena Hrbková

Nehledám příliš paralely se životy jiných lidí. Jsem si vědoma toho, že neprožívám nijak výjimečný osud, že všechno, co jsem prožila, přede mnou prožily miliony jiných lidí, jejichž jména nám historie nezachovala. Přesto se s těmi situacemi každý z nás musí poprat po svém a sám, protože ty nejkrajnější zkušenosti nejsou přenosné. Každý myslí a cítí jinak.

Jak už jste zmínila, k některým svým albům jste napsala také knihu, která hudební zpracování ještě o něco rozšiřuje. Plánujete do knihy rozepsat i příběh Anity Garibaldi?

Program pro SOČR je vlastně jakýmsi melodramatem. Jeho součástí je i povídka, kterou čte recitátor – jsou to

Pořád něco bloudí éterem mé mysli a nutí mě, abych to zaznamenávala. Je toho tolik, že se to nedá za jeden život ani rozluštit, natož zaznamenat v nějaké reprodukovatelné formě.

jsem byla malá, můj dědeček sedával v létě na zápraží a ladil na rádiu nejrůznější stanice. Rádio chrastilo, praskalo v něm a ozývaly se nejrůznější písně, promluvy v nejrůznějších jazycích, některé zřetelné, některé vzdálené a jiné sotva slyšitelné. Tak přesně tohle ladění rádia mám v hlavě. Pořád něco bloudí éterem mé mysli a nutí mě, abych to zaznamenávala. Je toho tolik, že se to nedá za jeden život ani rozluštit, natož zaznamenat v nějaké reprodukovatelné formě. Takže abych odpověděla srozumitelněji na vaši otázku – ano, mám v hlavě koncepty asi pěti alb a musím se rozhodnout, které spatří světlo světa jako první. Ale jak říkám, teď všechnu energii a invenci věnuji dětem. ☒

Pohléd

do

Foto: archiv Davida Gaydecky

Zakulisí

Budeme za exoty, ale svět si nás zamiluje

David Gaydečka kromě jiných koncertů už sedmnáct let pořádá United Islands of Prague a od roku 2016 i festival Metronome. Ten letos kvůli virové pandemii posunul termín na září. Zkušený promotér však nevidí situaci úplně tragicky. „Za největší krize se ve 30. letech rozjely hlavně koncerty a večírky,“ připomíná.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Máte představu, jak se několikaměsíční odstávka kulturního provozu podepíše na tuzemské hudební scéně?

Pozitivní změna bude spočívat v tom, že přijdou nové formáty. Umím si představit, že krajané v Americe si třeba začnou objednávat koncerty českých kapel a budou si je promítat v kině. Najednou se toho nebudeme bát, protože už to začínáme mít ozkoušené. Ti, kteří budou kreativní, si najdou nové způsoby.

Jenže každý si nějak plánuje život, má složky, a možná se kvůli nim mnoho lidí zadluží. Možná se někdo na muziku vykašle a půjde dělat jinou práci. Někdo bude třeba víc dřít. To, co teď řeknu, je spíš věštění z křišťálové koule. První vlna bude euforická, všichni se po uvolnění budou chtít všeho účastnit. To vyvolá naději, že se vše vrátilo do starých kolejí. Ale potom si to lidi spočítají, klesne poptávka, konkurence bude velká a v úplně nejhorším scénáři může nastat něco, co bylo v 90. letech, kdy si někteří umělci řekli, že už nemá smysl pokračovat, protože publikum je neuziví. Tehdy jsme utahovali opasky. Ale doufám, že se lidi pořád budou chtít setkávat a sdílet zážitky. Jeden kolega ostatně rád připomíná, že za největší krize se ve 30. letech rozjely hlavně koncerty a večírky. Akorát na konci těch „nových 30. let“ z historické zkušenosti bývá lepší zmizet na jiný kontinent.

Co vás vlastně přivedlo k tomu, stát se hudebním promotérem?

Otec mě v roce 1988 vzal na Rockfest do tehdejšího Paláce kultury, takže jsem ve dvanácti letech zažil svůj první rokenrol.

V roce 1990 mě vzal do Sportovní haly na Ten Years After. Později jsem hrál v gymnaziální kapele a v jeden moment se ukázalo, že se o ni někdo musí starat. Přihlásil jsem se, že ty termíny budu řešit, a to už potom přirozeně navazovalo jedno za druhým. Z kapely mě vyhodili, protože jsem nechodil na zkoušky, ale organizoval koncerty. A jak se říká, že zaměstnanec památkového úřadu je neúspěšný architekt, tak lze taky říct, že promotér je neúspěšný hudebník.

Nicméně to dokazuje, že každý, kdo se kolem muziky točí – novináře většinou nevyjímaje –, se v tom aspoň kdysi pohyboval i aktivně.

To jo. Kdysi jsme hráli i na zakončení pražského majálesu. Mám pocit, že hrála Vltava, potom my – Honánek Shows His Boys – a na závěr Mig 21. Takže úspěchy byly! Ale dneska už nehrajou, leda doma dětem.

Měl jste i autorské ambice?

Já jsem potom hrál ještě v docela nadějně a originální kapele Milo, která doteď občas vystoupí, ale pokud vím, tak jenom kamarádům na svatbách. Byl tam výborný zpěvák, na kytaru Petr Šabach junior. Ale nikdy neměli ambice nějak uspět. A hraji podle mě tak dvě nebo tři písničky, kde jsem poskládal základní harmonii. Je to zajímavý pocit vidět je hrát něco, co jsem de facto složil.

Jakou hudbu si pustíte, když si chcete odpočinout? Nebo vůbec nic?

→

Teď mám skoro tříletou dceru, takže když jsem se díval na Spotify, co jsou moje, nebo spíše její nejhranější písničky, je to zajímavý mix. Na prvním místě je Passenger od Iggyho Popa, na druhém Jožin z bažin, na třetím Walk on the Wild Side od Lou Reeda, na čtvrtém Babet

Ale jsem pyšný na jeden moment. Odstartovat nový festival je fakt těžké, ale Iggy Pop nám na to řekl: „New festival in Prague? Why not!“ Takže šel na pankáče do akce, o které předem nic nevěděl. To byla opravdu radost.

Foto: archiv Davida Gaydečky

šla do světa a na pátém The Dead South a písnička In Hell I'll Be In Good Company. Ale musím říct, že jak to tak mám naposlouchané, tak Jožin a Passenger, kdyby měli trochu upravenou aranž, k sobě skvěle ladí. Je to takový kolovrátek, odrhovačka... a punk je vlastně i ten Jožin.

Byl některý z interpretů, které jste na Metronome dovezli, váš osobní splněný sen?

Já stál o tolik kapel! Pak zas člověka mrzí, že Toma Waitse přivezl někdo jiný. Nebo že nějaký muzikant už nežije.

Každý rok se mluví – v širším centru metropole logicky – o rušení nejen nočního klidu, policejní hodině v deset večer a podobně. Jak to řešíte?

Akce ve městě, ale koneckonců i provoz města člověka vždycky nějak zasahují. A je jedno, jestli je to doprava, stavby nebo kultura. Je potřeba se rozmyslet, jestli chci bydlet ve městě, nebo na venkově. A pokud chci absolutní klid, tak město není správná volba. Čímž neříkám, že se hluk nemá řešit.

My jsme najali firmu Aveton, odborníky na akustiku, kteří standardně pracují

pro různé dálniční stavby a železniční koridory a řeší i šíření zvuku či hluku ve veřejném prostoru. Přišli jsme za nimi s požadavkem, že chceme snížit dopad festivalu na městskou zástavbu, a myslili jsme si, že se zasmějí a řeknou, ať to buď nepořádáme, nebo ztlumíme. Jenže je to zaujalo a udělali nám opravdu kvalitní mapy, kde máme různá ohniska šíření hluku z Výstaviště ve všech frekvencích i decibelových úrovních. Takže víme, co to dělá v celých Holešovicích až po Bubeneč. Takže i hlučný festival se dá optimalizovat tak, že zasáhne co nejméně lidí. Neříkám, že to je stoprocentní, ale pomohlo to.

Jak to bude dál s festivalem Michala Prokopa Krásný ztráty Live? Ten loni našel ve Všetvicích podle mě skvělé místo.

Foto: archiv Davida Gaydečky

Letos v srpnu by se měl uskutečnit čtvrtý ročník a myslím, že tam se to bude lámat, a teď si opravdu nejsem jistý, jestli bude. Ale doufám, že to úplně nepadne. Rozhodovat se budeme brzy, v průběhu června.

Bez ohledu na koronavirus, jaký je podle vás obecně stav české hudební scény?

V něčem je tuzemská scéna skvělá a obrovsky nadějná. Jsou tu skvělí muzikanti, mají skvělé nápady, vznikají originální projekty, které ve světě nemají konkurenci. To všechno je strašně dobře nastartované. A teď, kdyby celá scéna byla jeden člověk, který stojí před zásadním krokem, se rozhoduje, jestli bude dál fungovat lokálně a za hranicemi bude něco, čeho se trochu bojí, je to nákladné a nechce riskovat, anebo se do toho ty

kapely opřou, ono to dá hodně práce. Ale myslím, že evropský trh je na to připravený a bude na naše muzikanty i zvědavý.

Takže i z Česka může vzejít dost mezinárodně úspěšných projektů. Třeba Mydy jsou toho takovým slibným příkladem. Pracovitost Vaška Havelky z Please The Trees je dlouhodobě inspirativní.

A kdybych si trochu rýpl, tak mi přijde, že česká scéna je málo sebevědomá. A to sebevědomí znamená, že zavolám kámošovi do Londýna, že tam chci hrát. Nějak se tam dostaneme, v nejhorším se složíme nebo požádáme agenturu SoundCzech, ale odehrajeme to. A za tři měsíce to zopakujeme. Tak jako se začínalo hrát v Praze, Brně, Olomouci, Ostravě... Taky se to muselo nejprve risknout a odpracovat.

Takhle řečeno to zní docela jednoduše. Ale bude to tak snadné?

Mluvil jsem v Londýně s promotéry a agenty, kteří zastupují největší hvězdy. Něco tuší, znají od nás třeba jedno jméno a většinou zazní: „Britský trh na to čeká a přijme to. A čeština? Žádný problém. Pro nás to bude exotické a budeme to milovat.“ Konkrétně dlouholetý agent Boba Dylana mi říkal: „Podívejte se na Manua Chaoa. Myslíte si, že Angličani rozumí, o čem on tam zpívá? Úbec. Ale milují to!“

Odstartovat nový festival je fakt těžké, ale Iggy Pop nám na to řekl: „New festival in Prague? Why not!“ Takže šel na pankáče do akce, o které předem nic nevěděl. To byla opravdu radost.

No tak dobře. Ale potom do toho musí jít kapely jako Čechomor. Prostě něco specificky „našeho“.

Tak. Funky kapela, kterou má každé město v Evropě, nemá za jeho branami šanci. Ale někdo jako Midí Lidi, zmíněný Čechomor nebo třeba Zrní, kdo přijde s konceptem, který ve světě nemají, a dá do toho vše, má šanci. ☒

Vladimír Mišík

„Dělá
mi to
radost“

TEXT: PAVEL VÍŠEK, FOTO: DANIEL SUHAJ

ZASTUPOVÁN OSA
OD 1985, V DATABÁZI
MÁ REGISTROVÁNO
144 HUDEBNÍCH DĚL

Vladimír Mišík je bigbítový klasik, kterého naše Akademie populární hudby uvedla do Síně slávy v roce 1993, hned po Karlu Gottovi a Olympicu. Svou dlouhou diskografii, jež začíná v 60. letech, na podzim rozšířil o sólový debut *Jednou tě potkám*. Ten přinesl impozantních šest nominací na české hudební ceny Anděl, jež stále ještě zůstávají kvůli pandemii koronaviru neproměněny. Povídání o nejosobnějším albu letenského písničkáře však často vedlo i do minulosti.

Jak vnímáš přijetí svého sólového alba, jehož titulní písní je zhudebněná báseň Václava Hraběte, nabízející kromě setkání s děvčetem v druhém plánu i osudový poslední kontakt s andělem?

Takovou vlnu příznivých kritik najednou

jsm dříve nezažil a počet nominací mě překvapil. Ale už při natáčení jsme s Petrem Ostrouchovem, který album produkoval, tušili, že se daří. Atmosféra ve studiu SONO byla hodně přívětivá, spontánní. Muzikanti byli rozsazení ve svých plastových kójích se sluchátky, ale

hráli najednou a já s nimi naživo zpíval ve studiu. Asi tři skladby na desce takhle rovnou zůstaly, bez dalších úprav, takže jsme si s Petrem říkali – hele, docela dobrý...

Měli jste u alba, které má nominace na Anděly i v samostatných kategoriích rock a folk, záměr, aby poklidnější zvuk dal vyniknout textům?

Lhal bych, kdybych nadneseně říkal, že jsme měli záměr. S Petrem Ostrouchovem jsme se domluvili, že budeme točit písničky. Nejdříve jsme probrali, jaká hudba se nám líbí. Padala jména jako Tom Waits nebo hrající producent T Bone Burnett. Nechtěli jsme nikoho kopírovat, jen jsme si ujasňovali náš hudební vkus. Od toho jsme se odrazili a začali rovnou točit. Předtím jsme nic nezkoušeli a vyrazili do studia. Skladby vznikaly rovnou tam, pod Petrovým aranžérským dohledem, ale muzikanti z jeho kapely Blue Shadows i hosté byli velice kreativní. Taky jsme netočili najednou, ale po etapách. Měli jsme třeba čtrnáct dní volno a pak byli tři dny ve studiu. Ale bylo to ku prospěchu věci. Získali jsme od toho materiálu větší odstup a to, že album dostalo takový poklidnější charakter, bude asi taky tím, že už nejsem nejmladší.

Mezi autory zhudebněné poezie měli premiéru Jiří Orten, Bohuslav Reynek a Jan Skácel, ale bylo to taky poprvé, co jsi básně vyjma jedné od Františka Gellnera nezhudebňoval ty sám, ale Petr Ostrouchov...

My jsme do studia nešli s kompletně připraveným materiálem, ale začali jsme točit bluesovky jako Něco ve mně chrčí, aby se rozehrávala vzájemná spolupráce. Během prvních natáčení mně došlo, že nám chybí víc poezie, a řekl jsem to Petrovi, který během čtrnácti dnů začal nosit další a další zhudebněné básně. Hned bylo znát, že jsou to pěkné písničky. U demáčů se španělkou je vždy důležitá dobrá melodie. Když se skladba líbí už v tomhle syrovém stavu, aranžmá může výsledku jen pomoci.

Album jsi před vydáním uvedl slovy „je to taková moje zpověď“.

Klíčový je hlavně duet Brothers s irským písničkářem Paulem Bradym, ve kterém se vracíš k objevu svých šesti nevlastních sourozenců ve Spojených státech...

Že mám za Atlantikem pět bratrů a jednu sestru, jsem se dozvěděl v roce 2017 při natáčení dokumentu Nechte zpívat Mišíka. Jeho režisérka Jitka Němcová pojala nápad, že by dokreslení mého životního příběhu do filmu osvěžilo hledání stop po mém otci, kterého se měl ujmut můj syn Adam. Ten ve svých sedmnácti až osmnácti letech do L.A. létal na tříměsíční studijní pobyty a uměl už dobře anglicky. Idea byla natočit atmosféru amerických měst ve stylu on the road. Pak se přihodila neuvěřitelná věc. Od mámy jsem znal příjmení mého otce jen foneticky – „Góhn“. Díky natáčení jsme v archivech StB objevili, že maminka při výsleších, kde ji chtěli pod

---

Že mám za Atlantikem pět bratrů a jednu sestru, jsem se dozvěděl v roce 2017 při natáčení dokumentu Nechte zpívat Mišíka.

---

pohrůžkou mého odebrání donutit ke spolupráci, uvedla i tátovo psané příjmení Gaughan. Redaktorka České televize Petra Verzichová, která na dokumentu spolupracovala, pak pátrala na internetu a poslala na jeden

genealogický server moji a otcovu fotografii za mlada. Asi po čtrnácti dnech přišla odpověď od Claude Gaughan, že ten voják je pravděpodobně její tchán. Tak jsem přišel k poměrně rozvětvené rodině, potvrzené i genetickým testem.

O svém otci jsi předtím víc nevěděl?

Jsem nemanželského původu a tátu, který byl americký voják, nemám uvedeného v rodném listě. Byl už tehdy ve Spojených státech ženatý a měl tři děti. Maminka si myslela, že byl odvelený do Koreje, ale ukázalo se, že byl odeslán domů do Spojených států. Dopisy, které mu psala, se jí začaly vracet nedoručené. Kdo ví, jak to tehdy bylo. Hodně se bála. Shodou okolností pak dostala místo na americké ambasádě, kde byli pod dohledem StB všichni zaměstnanci. Vedla tam snack bar a starala se i o děti v domácnostech diplomatů.

→

Takže maminka byla takzvanou zájmovou osobou dvojnásobně...

Nebylo to jednoduché, proto mi o téhle minulosti moc nevyprávěla. Jenom říkala, že John byl její největší láska, a je fakt, že už se nikdy nevdala, i když měla občas nějakého přítele, ale žádná taková známost netrvala dlouho. Ve škole jsem měl problémy kvůli tomu, že jsem nosil pravé džíny a pruhovaná trička, ze kterých americké děti z ambasády vyrostly. Nosila domů také různé desky, pamatuju si třeba na Orchestr Glenna Millera, který byl

úžasný, a taky na elpíčko Milese Davise se soundtrackem k francouzské kriminálce Výtah na popraviště, a hlavně přinesla singl Elvise Presleyho – Jailhouse Rock.

Jaká byla tvoje iniciační hudba na cestě k bigbítu?

Nejdřív se mi začalo líbit, jak kluci v parku hrávali rokenroly. Říkal jsem si – to je prima a ty holky okolo taky. To byla moje první myšlenka, že s kytarou to bude s děvčaty snadnější. A fungovalo to. Ale iniciace pro mě byl poslech Radia

Luxembourg, tak jsme to měli v té době skoro všichni. Občas byla stanice rušená, ale slyšeli jsme muziku, která se tady v rozhlasu nehrála. Desky byly vzácnost, když se mezi kamarády nějaké objevily, různě jsme si je stáčeli na magnetáky nebo vyměňovali.

Autobiograficky působí text v Devizovém příslibu, jak jsi kvůli chybějícímu potvrzení o odevzdání vojenské knížky odjel vlakem do Londýna až napodruhé...

Ano, to jsem opravdu prožil. A dokonce

se mi vloni stalo, že jsme hráli někde na severu Čech, snad v Mostě, a po koncertě za mnou přišel postarší pán a říká: Víš, kdo já jsem? Koupil jsem ti v Chebu na nádraží lístek na vlak do Prahy a pak jsme popíjeli ten rum. Samozřejmě jsem ho nepoznal, protože už vypadal obdobně jako my všichni v tomhle věku, ale dostal se do téhle písničky.

Koncem 60. let jsi hrál ve skupině Blue Effect. Ta se původně jmenovala Special Blue Effect podle „speciálního efektu“ modré

knížky, která své držitele uchránila od vojny. Ta ti tenkrát chyběla?

Modrou knížku měli všichni kromě mě, ale byl jsem na vojně jen krátce, takže jsem taky spadl do toho ranku branců propuštěných z armády ze zdravotních důvodů. Odvedli mě sice, ale naštěstí jsem dělal lapiducha v Praze ve stře-

Repertoár Flamenga, které jsi posílil po odchodu Viktora Sodomy a Karla Kahovce, ale zpočátku stavěl také hlavně na angličtině...

Ze začátku všechny bigbitové kapely hrály převážně převzaté songy a ty byly převážně v angličtině. Výjimkou jsme posléze nebyli ani my s Flamengem.

šovické nemocnici. Jako astmatik jsem na vojně vydržel tři měsíce. Dali mi roční odklad a pak uznali, že ze mě voják nebude. Vojenská knížka s vytrženou identifikační známkou mi ale po téhle anabázi zůstala.

Jsi vyhlášený vysokou kvalitou českých textů, ale v 60. letech a začátkem sedmé dekády jsi měl blíž k textům anglickým, což ostatně bylo i důvodem tvého rozchodu s Blue Effectem...

Ty texty byly leckdy pseudoanglické, protože jsme tak všelijak improvizovali, nebyla to angličtina... Mně k bigbitu přišly přece jenom vhodnější, ale docházelo kvůli tomu k názorovým střetům. Radim Hladík chtěl češtinu, a tak jsme první velkou desku Meditace natočili půl na půl česky a anglicky. Když mě v sedmdesátém roce s příchodem normalizace z kapely vyhodili, byl velký tlak na to, aby angličtina zmizela nejen z textů.

Tvůj příklon k českým textům je spojen s jediným albem Flamenga, kterým bylo legendární Kuře v hodinkách?

Ano, začalo to texty Josefa Kainara. Četl jsem i jeho převody bluesových standardů. Nebyly to překlady, spíš taková volná přebásnění. Nadchlo mě, že šly zpívat v češtině. Ty jeho verše byly tak hudebně uchopitelné, že jsem posléze začal zhudebnovat jeho básně. V různých sbírkách autorů poezie jsem občas narazil na volné verše. Nehodnotím tu poetičnost jako takovou, ale s jejich zhudebněním to bylo komplikované.

Josef Kainar byl v mládí swingový muzikant, tvůj spoluhráč z Flamenga Erno Šedivý o něm v seriálu Bigbít řekl, že dokázal mistrně trefit frázování tak, jak bylo v angličtině. Pořád pro zhudebnění objevuješ básně dalších autorů, relativně nedávno to bylo dnes už

→

pozapomenutý Emil Bok. Co je pro tebe při jejich výběru nejdůležitější?

Nepřemýšlím o tom, jestli jsou verše takové nebo onaké. Když si najdu nějaké básně, které se mi líbí, vezmu kytaru, začnu hrát nějaké sledy akordů a zkouším ty verše zpívat. Někdy se mi je podaří zhudebnit a někdy ne. Řadím se mezi písničkáře, kteří mají rádi anglosaský folk, a snažím se v tomhle stylu o jeho české verze. A v bigbitu je to podobné. Třeba Petr Janda. Ze začátku hrál Olympic spoustu převzatých věcí, ale když začal psát Pavel Chrastina texty, zněly i v češtině výborně. Já se k tomuhle poslezu taky snažil zpracovat.

Pomáhá ti s předvýběrem básní tvoje manželka Eva, která je sama básnířka?

Moje milovaná manželka mi s výběrem nepomáhá, ale překládá poezii z francouzštiny. Například Dojemný slágr od Jeana Tardieua v jejím přebásnění jsem zhudebnil už na albu 20 deka duše. Evě ale spíš dávám číst svoje texty, protože vím, jak je těžké na melodii vymyslet smysluplný text. Někdy mi mou tvorbu pomůže upravit, ale říká o mně, že jsem monotematický, že řeším pořád ženské a chlast.

Na tvou sólovku ale sama napsala text ke skladbě Pět hospod, jedna ulice. Je to některá z ulic na Letné?

No to je přímo ta ulice, kde bydlíme, tady máme těch hospod opravdu pět.

Funguje ve tvé tvorbě genius loci Letné?

Já bych řekl spíš města. Jsem městský člověk, mě to baví ve městě. Eva se jde leckdy projít do přírody a já vyjedu tramvají se procházet třeba po Starém Městě, na Malou Stranu a tak podobně.

Špejchar blues je tedy výjimkou? I když dnes je z bývalé nárožní restaurace na hranici Letné, Bubenče a Dejvic už dlouho základna jedné z velkých mormonských církví...

Text ke Špejchar blues původně napsal Ivan Wünsch, basista z Hudby Praha, na jednu skladbu od Jethro Tull. Využil jsem ho pak na bluesovou dvanáctku, která

byla oblíbená na mejdanech, ale později jsme ji zařadili do repertoáru. Ale Špejchar pro nás nebyl specifický tou hospodou. Důležitý pro nás byl kiosek za rohem, kde prodávali do kelímku pivo, lahváče a rakovinky – špekáčky na přepáleném oleji. Měli tam otevřeno do pěti do rána, takže jsme tam byli častými hosty.

Album Jednou tě potkám a jeho křest v Divadle Archa byly víceméně jediným vybočením z tvojí spolupráce s Etc..., která s vynucenými přestávkami trvá 46 let. Přes změny v obsazení je zvuk tvojí domovské kapely během chvilky rozpoznatelný. Zatím poslední řadová deska Ztracený podzim vyšla už v roce 2010. Uvažujete výhledově o další?

Přiznám se, že mám po natáčení alba Jednou tě potkám takový stav klidu po dobře odvedené práci. Momentálně nad něčím dalším moc nepřemýšlím. Je pravda, že teď, když jsme byli kvůli koronaviru všichni zavření doma, jsem napsal nějaké texty, ale kytaru jsem vzal do ruky jen párkrát, i když ji mám pořád ve stojanu připravenou. Ale jo, ono to přijde, já to znám. Zatím ale žádné plány do budoucna nemám.

Klíčové pro tebe zůstávají koncerty?

Samozřejmě když zdraví dovolí. Měsíčně zvládnou už jen čtyři až pět. Loni jsem měl půl roku komplikovaný zánět průdušek a skončil v Thomayerově nemocnici, kde mě naštěstí dali dohromady, ten problém ale trvá.

Před časem mi řekl tvůj generační vrstevník Luboš Andršt, že zesilovač od kytary mu připadá každý den těžší. Koncerty představují velký výdej energie. Vrací se ti zpátky?

Odměnu pro muzikanty – a říkám to už několikrát, protože je to pravda – představuje jako u herečů v divadle přímá odezva na výkon, který podají. Když je koncert dobrý, diváci tleskají. Vidím jim to na očích, usmívají se, hudbu prožívají, jsou nadšení. Někdy si dokonce nakonec stoupnou. Říkáme si, že „standing ovation“ jsou úctou ke stáří, ale samozřejmě to povzbudí. Pro mě osobně je tohle jeden z důvodů, proč nadopovávat medikamenty a trochou alkoholu pro tenhle zážitek na jevišti pořád lezu. A dělá mi to radost. ☒

Vladimír Mišík se narodil 8. března 1947 v Praze. Hudbě se začal věnovat profesionálně v jedné z našich nejslavnějších kapel 60. let Matadors, kterou po epizodě u Komet spoluzakládal. Dále prošel Orchestrem Karla Duby, založil první vlastní kapelu New Force, jež odehrála jediný koncert v srpnu 1968, působil také jako sólový kytarista v George & Beatovens Petra Nováka a v zimě 1968 s kytaristou Radimem Hladíkem, jinak bývalým spoluhráčem z Komet a Matadors, založili Blue Effect. Po vyhazovu na počátku 70. let posílil Flamengo, se kterým natočil legendární album Kuře v hodinkách s texty Josefa Kainara. Po rozpadu Flamenga dal v roce 1973 dohromady skupinu Formace, krátce zpíval s Energitem a koncem roku 1974 založil skupinu Etc..., s níž nazpíval deset studiových alb a přes četné personální změny i dvouletý zákaz činnosti v 80. letech koncertuje dodnes. Víceméně akustickou „bokovkou“ bylo v 70. letech volné folkrockové sdružení Čundrground s Vladimírem Mertou, Janem Hrubým, Petrem Kalandrou a dalšími spřízněnými muzikanty. V roce 1990 byl na dva roky zvolen poslancem do České národní rady za Občanské fórum. Je podruhé ženatý, se slovenskou fotografkou Katarínou má syna Martina (* 1975), s druhou manželkou Evou pak dceru Barboru (* 1985) a syna Adama (* 1997).

John Wolfhooker

„Chceme být třetí kapelou, která bude mít koncert na Marsu!“

TEXT: MARTA PUŠOVÁ, FOTO: RUSTY SHEPHERD

Česko-slovenská parta John Wolfhooker je silně návyková. Koncerty této kapely s holubem v logu vás strhnou svojí živočišností i srdečností, po zvuku alb, která si čtyřčlenná skupina tvoří sama, bez přispění producenta, touží řada muzikantů. Za nesporný přínos české hudební scéně si letos vysloužili nominaci na hudební ceny Anděl. Ty však byly odloženy, stejně jako koncerty kapely John Wolfhooker, která na sklonku roku 2019 vydala desku 313.

Jelikož se rozhovor konal v době karantény, nezbývalo než se s „holoubky“ spojit přes on-line chat. O tom, jak situace kolem koronaviru ovlivnila chod kapely, jaké jsou její plány do budoucna i kdo je vlastně John Wolfhooker, se virtuálně rozprávěli všichni členové kapely – frontman Martin Čupka, basák Filip Vlček a bratři bubeník Adrian a kytarista Rony Janečkovi.

Náš rozhovor se odehrává v době, kdy České republiky vládne nouzový režim. Jak karanténu zvládáte?

Bratři Janečkové: Zvládáme to dobře, všichni jsme v Praze a rozhodli jsme se nezoufat, ale využít ten čas ve svůj prospěch. Skládáme nové skladby a také jsme natočili nový klip. Snažíme se být co nejproduktivnější.

Martin Čupka: Nějakou dobu jsme si hráli s myšlenkou, že taky uděláme koncertní live stream, ale pak jsme si řekli, že raději ten čas a energii využijeme na tvorbu nových věcí, o to víc si pak my i fanoušci užijeme skutečný a plnohodnotný koncert.

Jak se s touto situací vyrovnáváte existenčně?

Filip Vlček: Všichni máme kromě hraní ještě svoji práci, takže nejsme vyloženě závislí na příjmech z kapely.

Máte pocit, že koronavirová situace vydání vaší desky 313 nějak negativně ovlivnila, nebo se naopak zvýšil poslech?

Martin: Například na Spotify teď sledujeme hodně dobrá čísla, protože jsme se dostali asi do tří oficiálních Spotify playlistů. Jeden z nich se dokonce jmenuje „pop-rock jízda“ a náš song Break Me Down, kde se polovinu času screamuje, je tam zařazený někde mezi popovými věcmi à la Marek Ztracený nebo Adam Ďurica, což nám přijde docela vtipný, ale máme z toho radost.

Filip: Dokonce jsme poprvé překročili na Spotify hranici sto tisíc, takže hustý!

Koronavirus překazil i letošní udílení cen Anděl, kde jste byli poprvé nominováni. Jak to vnímáte?

Martin: Z nominace jsme měli velkou radost a těšili jsme se, že se poprvé zúčastníme takového předávání cen, takže jsme ze zrušení úplně nadšení nebyli. Podle všeho by se ale měl uskutečnit náhradní termín.

Zmínili jste, že natáčíte nové věci. Znamená to, že vyjde nová deska, i když jste tu předchozí vydali teprve před pár měsíci?

Bratři Janečkové: Na posledním albu jsme pracovali více než rok, takže se určitě necítíme na novou desku. Bude to strašně moc práce a v dnešní době se lidé albům zase tak moc nevěnují, takže bychom se delší čas chtěli věnovat zase jenom singlům, jako jsme to dělali v roce 2017. Ty nebudou muset s ničím souviset, budou jiné, spontánní a rychle hotové.

Martin: Ale určitě ještě neděláme čáru za poslední desku, ještě nějaké klipy uděláme.

Četla jsem, že Filip by si rád natočil funky desku, jak se to vyvíjí?

Filip: Myslím, že se k funky pomalu blížíme, protože Rony začal plodit dema, která se vymykají našemu dosavadnímu stylu, a jedna z těch věcí se dost přibližuje sedmdesátkovému funku. Říkáme si, že než aby to dal nějaké své oblíbené zpěvačce nazpívat, raději bychom to udělali společně jako kapela a vydali žánrově odlišný „what the fuck“ element. Ale kdo ví, nás baví to nechávat, jak to je, a co přijde, to přijde.

Myslíte, že do budoucna půjdete ve stopách kapel jako Panic At The Disco nebo Fall Out Boy a postupně „vyměknete“ do popu?

Filip: Je to možný, v poslední době nás začíná víc bavit pop, kde je hlavní zpěv a ostatní se staví kolem něj. Ale kdoví, třeba nakonec uděláme totálně deathcoreový hnusný cédéčko!

Bratři Janečkové: My vlastně tvoříme hudbu, kterou i všichni posloucháme. A uvědomili jsme si, že už nikdo z nás neposlouchá metal. Například v našem hlavním playlistu hraje momentálně Dua Lipa, Daft Punk a podobné věci. Takže skládáme věci, které máme rádi, a snažíme se to zakomponovat do rockové podoby. Což je třeba album 313, kde

některé skladby vychází z nápadů, které by mohly klidně znít jako nějaká electro-disco písnička. Většinou prostě nějak začneme a skončíme úplně někde jinde. Když jsme s tím všichni ztotožnění, tak nám je jedno, jaký je to žánr, protože odlišovat v dnešní době žánry nám přijde docela zbytečné.

Říkáte, že děláte věci, které sami posloucháte. Stalo se vám, že jste nějaký známý song nevědomky vykradli?

Filip: To se stává furt, to je v pohodě. Takže to občas necháme a tváříme se, že nic, a buď na to někdo přijde, nebo ne. (smích)

→

Bratři Janečkové: Neděláme to určitě úmyslně, ale občas se to přihodí. Je velmi lehké zahrát něco, co už někdy někdo složil, protože stupnice má jen sedm tónů. To se stane každému muzikantovi. Pokud to člověk nedělá záměrně, tak o nic nejde.

Poslední desku jste nazývali porozchodovou terapií.

Promítla se do nových věcí situace s koronavirem?

Bratři Janečkové: Ne. Naše texty u nových věcí určitě nebudou o tom, že musíme mít roušku a špatně se nám dýchá. (smích) Na minulém albu jsme se všichni vyřádili, co se týká takových těch ego-hudebnických věcí i co se

trochu mrzí. Ale využili jsme tenhle čas tak, že jsme se vrátili do procesu, který nás všechny baví, tedy že vymýšlíme nové věci, což je pro nás ta největší zábava, samozřejmě vedle živých koncertů.

Upřednostňujete tedy živé hraní, nebo skládání?

Filip: Psaní písniček na koncertě. (smích) Ne, za mě by to asi byly koncerty. Jak jsem vyrůstal na kapele, kde jsme koncertů měli hodně a každý víkend jsem byl pryč, tak mám pocit, že pátek bez koncertu je jako nealkoholický pivo. Nemám se přes týden na co těšit, protože jindy ho přežívám tak, že se těším na koncert, ať už pro deset lidí, nebo tisíc. Ale vždycky se ne-

si jedno, musí to být oboje. Jedno bez druhého nefunguje.

Martin: Tak nějak. Asi si nedokážu představit, že bychom jenom koncertovali nebo jenom nahrávali. Nejkrásnější na tom je sledovat ten koloběh. Jak někdo náhodou večer ve sprše dostane nápad na melodii, pak to ve studiu čtyřikrát předěláme, třikrát se kvůli tomu pohádáme a ve výsledku z toho vznikne hezky zprodukovaný song, který s námi ve finále zpívají lidi na koncertech.

Zmiňovali jste, že se rýsují možnosti v zahraničí, jak to momentálně vypadá?

Filip: Jakmile to bude možné, chceme v zahraničí hrát, co nejvíc to půjde. Máme nějaké kontakty na zahraniční

Myslím, že se k funky pomalu blížíme, protože Rony začal plodit dema, která se vymykají našemu dosavadnímu stylu, a jedna z těch věcí se dost přibližuje sedmdesátkovému funku.

booking, takže na tom budeme pracovat.

Martin: Ozval se nám jeden nejménovaní label a také booker, který by nám chtěl pomáhat s koncerty v Německu, a do toho jsme se domlouvali s dalšími většími kapelami. Teď je to ale zatím všechno na mrtvém bodě.

Dokážete si představit, že byste – až to půjde – tady vše nechali a odjeli na několik let do zahraničí na turné?

týče životních záležitostí. Momentálně chceme dělat písničky ne z důvodu, že se něco stalo nebo děje, ale proto, že máme náladu dělat hudbu jenom tak.

Každý rok si totiž dáváme pauzu, abychom měli prostor na tvoření nových věcí, pracujeme na nových nápadech a nahráváme je. Teď jsme dokončili album a doufali jsme, že budou koncerty, protože jsme stihli asi jen tři, tak to nás

můžu dočkat, až vypadneme někam do něčeho neznámého, kde budeme spolu a budeme si tam tvořit zážitky, na které budu vzpomínat, až mi bude šedesát.

Bratři Janečkové: Asi být zavřený ve studiu a tvořit písničky. Koncerty jsou super, ale pokud se jich dělá hodně, je to to samé dokola a přijde pocit, že už nemáme lidem co dát. Takže je potřeba se zase vrátit ke skládání. Je těžké vybrat

Bratři Janečkové: Ano. My právě všechno přizpůsobujeme tomu, abychom byli schopní vždy ze dne na den odjet na měsíce pryč.

Filip: Já jsem v každé práci vždycky na rovinu řekl, že to takhle mám nastavené, a v momentě, kdy přijde nějaká možnost to udělat, tak to udělám.

Martin: Ano, takový mindset máme všichni čtyři nastavený už od začátku.

I vztahy budou muset jít stranou?

Bratři Janečkové: Naše partnerky i rodiny s tím počítají. Život nás všech je tomu prostě přizpůsobený.

Všimla jsem si, že nikdy nespolupracujete s producenty. Proč?

Adrian Janeček: Myslím, že naše kapela je právě o tom, že nejsme kreativně omezení. I když jsme zkoušeli s někým spolupracovat, stejně jsme došli k tomu, že jsme byli nejvíc spokojeni s tím, jak jsme si to udělali po svém. Navíc za tu dobu je Rony už tak vypracovaný v mixování a produkci, že jsme schopni natočit song tak, jak chceme, aby zněl. Podle nás čím méně lidí je v tom procesu, tím větší šance je, že to bude znít opravdu autenticky.

Rony Janeček: Je to vlastně i takové naše promo. Já se živím tím, že produkuju a hraju na kytaru. Tím, že máme Wolfhookera a všechno si děláme sami, za námi chodí jiné kapely, že chtějí naši produkci. Takže mě už si volají kapely na pomoc. Navíc se sami zlepšujeme a máme nějaký progres. Celý proces je na nás a to je na tom ta sranda. Je super vidět, že se na tom všichni učíme a posouváme. Teď jsme schopní vydat ven song během tří dní, což pro nás před pár lety ještě bylo nepředstavitelné. A vlastně na základě toho, co tvoříme s Wolfhookerem, máme práci bokem, která nás živí, jako je produkce, mixování, videa a podobně.

Jak se v kapele zvládnete domluvit?

Kdo má rozhodovací právo?

Adrian: Občas má větší rozhodovací právo ten, kdo složil tu konkrétní písničku. Ale mám pocit, že za těch sedm roků už jsme se naučili spolu vycházet tak, že i když máme úplně jiný hudební vkus, nějak se dohodneme. Většinou

když máme problém, tak se hádáme tak dlouho, dokud se nedomluvíme. Vždy to ale skončí až tehdy, když jsme všichni spokojeni. Je to zdoluhavější, ale prostě to nějak funguje.

Takže k násilí nebo odchodům z kapely nedochází?

Filip: Určitě ano, Maťo odchází z kapely každý druhý týden. (smích)

Bratři Janečkové: Museli jsme si to právě pojistit názvem kapely, takže nikdo nemůže odejít!

A ten vznikl jak?

Martin: Když jsme zakládali kapelu, nebrali jsme to příliš vážně, takže jsme nebrali vážně ani název. Napadlo nás, že bychom přeložili svoje příjmení, protože jsme nedokázali přijít s ničím lepším, a tak to vlastně vzniklo. Janeček jako John, Vlček jako Wolf a Čupka jako Hooker.

Má John Wolfhooker nějakou fiktivní identitu?

Bratři Janečkové: To je právě ten holub! Ten příběh začíná ve skladbě Pidgeon. Je zpívána v první osobě, ale není to příběh

zpěváka Martina, ale psychopatického holuba, kterého opustila žena, vyhodili ho z práce a zbláznil se, ten příběh se promítá ještě do několika dalších skladeb. Tak to je John Wolfhooker.

Dnešní doba je v hudební branži nejistá. Jak se vidíte za několik desítek let?

Bratři Janečkové: Maťo bude mít sólový projekt a my budeme dělat elektronickou hudbu. (smích)

Filip: Těžko říct, co doopravdy bude, my spíš můžeme říct, co bychom si přáli. Já bych si přál mít v té době za sebou několik malých evropských tour...

Všichni ostatní: Za dvacet let jenom malé evropské tour???

Filip: Tak ne, takže několik velkých světových turné jako headliner!

Bratři Janečkové: Vesmírných už v té době! Klidně na Marsu!

Takže byste chtěli být první kapela, která bude hrát na Marsu?

Všichni: Klidně až třetí! Nejdřív předkapely, ať rozehrřejí publikum, my začneme v pohodě až v deset! (smích) ☒

Není všechno jenom Všechnopárty

Do našich domovů vstupuje moderátor a scenárista Karel Šíp na prvním programu České televize o pátečních večerech, kdy nás baví svou Všechnopárty. Jeho neagresivní, empatický, úsměvný a vtipný způsob moderování, stejně jako pečlivý výběr trojice hostů udělaly z této talkshow jeden z vůbec nejsledovanějších pořadů, který se stal víkendovým televizním favoritem. O Všechnopárty se toho napsala už spousta, ale méně se ví o Karlu Šípovi – textaři. Tak to napravíme. À propos, Karel Šíp slaví 1. června půlkulaté, pětasedmdesáté narozeniny. Tak ať jsou ty další roky zdravé, šťastné a úspěšné!

TEXT: MILOŠ SKALKA

S muzikou jsi začínal v roce 1970 jako basový kytarista a současně kapelník skupiny Faraon. Právě tam jsi začal psát první texty, nebo už jsi měl za sebou nějaké předchozí pokusy?

Kapelu jsem vlastně založil jenom proto, abych měl pro koho psát texty. Byl jsem celkem mizerný basista, amatér a samouk, bez nějakých větších ambicí to někam jako baskytarista dotáhnout. Já chtěl psát texty. Stahoval jsem si na magneták různé zahraniční pecky, ty jsem otextoval a nosil je do kapely. Takhle například vznikla píseň Šlapací kolo, můj vůbec první text, který vyšel na gramofonových deskách. V originále se to jmenovalo The Pushbike Song od jakési australské kapely, jejíž název jsem ani neznal (šlo o skupinu The Mixtures a její zázrak jednoho hitu – pozn. aut.). Jen tak mimochodem – singlů se Šlapacím kolem se tehdy prodalo přes sto tisíc! Pro neznámou kavárenskou kapelu to byl hned napoprvé docela úspěch. Původní písničky jsme ještě žádné neměli, Jarda Uhlíř k nám přišel až o dva roky později. Stal se tak prvním hudebním skladatelem, kterého jsem poznal zblízka. Do té doby jsem

psal písničky na hudbu zahraničních skladatelů, které jsem takhle zblízka jako Jardu nikdy nepoznal. Naše první společné dílko nese název René, já a Rudolf.

Kdy se stalo psaní textů jednou z tvých dalších profesí?

Nikdy jsem to nepovažoval za svoji profesi, je to spíš koníček. Nebyl jsem na psaní textů nikdy ekonomicky závislý, neobíhal jsem zpěváky ani skladatele, vždycky to ke mně nějak přišlo samo. Opravdu intenzivně jsem se psaní textů věnoval až v 80. letech s Karlem Svobodou.

Jaké náměty tě při tvorbě textů zajímají a kde tě texty napadají?

Takhle jsem nikdy nepřemýšlel a preferovat předem nějaké téma mě nikdy nenapadlo. Inspirací je pro mě vždycky hudba. Srovnal bych to s luštěním křížovek. Ta muzika už v sobě nese nějakou náladu, emoci, textař by se – dle mého soudu – měl do té emoce vpravit, vystihnout ji, co nejvíc muzice posloužit. Opatřit ty tóny vhodnými slovy, aby to k sobě pasovalo

a působilo to jednoduše, srstle. Tajenka už pak vždycky nějak vyleze sama. Demosnímek od skladatele jsem často poslouchal pořád dokola, až se mi cosi vybavilo, nějaké to slovíčko, slogan, cokoliv. Pak už to běží samo. Žádné inspirativní místo pro tuhle činnost nemám, člověk sedí buď nad psacím strojem se sluchátky na uších (kdysi), nebo u klávesnice počítače (dnes).

Píšeš raději pod tlakem termínu odevzdání textu, nebo máš raději zadání „až to bude, tak to bude“?

Nikdo rozumný nevyžaduje dodání textu v nějakém termínu. Když se na to spěchá, ubírá to na kvalitě. Nevzpomínám si, že bych byl v tomto směru někdy tlačěn nějakým šibeničním termínem. Vlastně ano, jednou. To když jsme s Jardou Uhlířem do našich společných televizních pořadů dodávali pokaždé jednu novou píseň. Tam byl vždycky nějaký ten termín. Ale ten jsme si vlastně určovali sami, takže žádný velký tlak to nebyl. Slyšel jsem, že hezký recept na šibeniční termíny dodávání textů mívá Zdeněk Rytíř. Ten prý je nosil rovnou do nahrávacího studia. Muzika už byla nahraná a čekalo se jenom na text. Takže když s tím přišel, nikdo se v tom textu už nijak nehrabal, nehodnotil, nekritizoval. Všichni byli rádi, že to vůbec je.

Přicházíš sám s nápady na písňové texty, nebo pracuješ takřka jako na objednávku?

Buď píšeš na hudbu, nebo bez hudby. To když máš skladatele, který chce napřed text a ten pak zhudebňuje. Zažil jsem obojí. Přiznám se, že raději jsem psal na hudbu. Ale mockrát jsem nosil hotové texty ke zhudebnění Jardovi Uhlířovi, protože ten to tak má rád, vlastně nejradši. Téma i obsah si v takovém případě uděláš sám a strefovat se do toho musí on. Ale abych přímo dostal zadání, nějaké téma, to, myslím, nikdy nenastalo.

Co tě láká víc? Napsat text na původní melodii, nebo česká slova k už existující zahraniční písni?

Samozřejmě k původní melodii. A nejen z finančních důvodů. Každý ví, že otextovat dneska cizojazyčnou píseň je vlastně charitativní činnost. O autorský

Foto: archiv Karla Šípa

honorář se nedobrovolně dělíš se spoustou jiných lidí, původních autorů, producentů, majitelů práv, tedy s lidmi, které ani neznáš. To lze dělat snad už jenom z čirého kamarádství s interpretem. Párkrát jsem se takové práce dopustil, ale

nikdy jsem nebyl rád. A současně přiznávám, že mě také v téhle oblasti nikdy nepotkal žádný výraznější úspěch.

Co se týče zahraničních písní, držíš se smyslu původního

→

Foto: archiv Karla Šípa

Foto: archiv Karla Šípa

Foto: archiv Karla Šípa

textového příběhu, nebo vytvoříš příběh úplně nový?

V minulých dobách to bylo s převzatými skladbami jiné. Taky těch převzatých písní u nás vznikalo poměrně hodně. Někdy se dokonce konaly dostihy, kdo s tím přijde na Supraphon dřív, o ty největší šlágry bývala rvačka. Ale držet se nějakého původního tématu tenkrát nikdo nemusel, každý si mohl napsat, co chtěl. Já jsem dokonce původní obsah většinou ani neznal, nejsem angličtinář, o čem to je, mi bylo vlastně jedno. Spíš jsem se snažil hledat česká slova, která by zněla jako ta v originále. Například

z italského Strano jsem udělal Ráno. To bylo hned a nedalo to žádnou velkou práci. Mimochodem, italština se do češtiny převáděla docela snadno. Jednou jsem si v tomhle smyslu udělal radost, když jsme si dopřáli s Petrou Janů a Jardou Uhlířem takovou legraci, a to parodii na nevidaný přívál italských písní do našich končin. Jako pseudoitalské trio Triky a pověry, neboť to italské uskupení se jmenovalo Ricchi e Poveri. No a namísto Ti amo jsme zpívali Ty jámo, kdo tě tu vyhloubil, to teda byl debil a tak dále. To byla zábava pro nás i pro lidi, tehdy to padlo na docela

úrodnou půdu. Dneska je ale proces s cizími písněmi jiný. Napíšeš nějaký text, ten je třeba přeložit do angličtiny a ten překlad potom někdo někde posuzuje. Buď ho schválí, nebo neschválí. Kritéria jasná nejsou. Nejspíš chtějí, aby se to co nejvíc podobalo tomu původnímu smyslu, nevím. Jednou nebo dvakrát jsem takhle narazil a vrátili mi to. Víckrát už bych to dělat nechtěl. A nezávidím textařům, kteří tohle martyrium podstupují. Pipláš se s tím, předěláváš. A výsledná odměna? Nula, nula, nic.

V minulých dobách to bylo s převzatými skladbami jiné. Taky těch převzatých písní u nás vznikalo poměrně hodně. Někdy se dokonce konaly dostihy, kdo s tím přijde na Supraphon dřív, o ty největší šlágry bývala rvačka.

Foto: archiv Karla Šípa

Které ze svých textů považuješ za zásadní, za jakousi svou reprezentativní textařskou vizitku?

Nemám nic takového, sám to hodnotit ani nedokážu, spíš jenom odhadovat. Trvalou životnost má opravdu jenom minimum písní – od jakýchkoliv autorů. Hodně toho propadne sítem času. S tím nic nenaděláš, o tom rozhodují posluchači. Když přežijí jedna dvě písně, i to je třeba považovat za úspěch. A ke všemu ne každou z těch, které se strefí do obecného vkusu, by si dal člověk do své výkladní skříně. Sám bych pár takových kousků ve své tvorbě našel. A naopak to, co bych považoval za svoji chloubu, většinou upadne v zapomnění. Nedávno jsem narazil na cédéčko s písničkami, které jsme kdysi napsali a jako duety nazpívali s Jardou Uhlířem. Většinu z nich jsem si už ani nepamatoval. Když jsem si to pustil, byl jsem některými překvapený, jak je to dobré. Něco mě až dojalo... Ježíšek pláče, pláče ze žalu, že upadl do kaluže, celej se zmáčel... Nebo píseň o vyňatých slovech. Krásná práce s češtinou. Sám se za to musím pochválit, nikdo

jiný to za mě neudělá, protože to nikdo nezná. Osud písní je prostě někdy krutý.

Tvoje texty má ve svém zpěvníku ne jeden z našich interpretů, ať už zpěvaček, nebo zpěváků. Měl jsi možnost také úzce spolupracovat s Karlem Gottem, ať už jako scenárista jeho koncertů, nebo textař. Jak náročný byl Karel Gott „klient“?

Velmi náročný. Pokud jde o texty, byl od začátku napojený na absolutní špičky v oboru, na geniálního Jiřího Štáidla, potom na Zdeňka Borovce. Takže laťka byla opravdu hodně vysoko. Tehdy nebyly počítače, e-mail, text se dopsal na psacím stroji a musel jsi ho odvézt na Bertramku. Ta cesta, to byl fakt nervák. Vezme to, nevezme to, jistý si člověk nebyl dopředu nikdy. Ale nepochodit u Karla s textem hned napoprvé nebyla žádná hanba. Někdy stačilo jenom pár drobných úprav, třeba jenom slovíčko, Karel byl maximalista. Jednou mi vyprávěl, jak nechal text od Zdeňka Borovce. A požádal ho, aby to zkusil

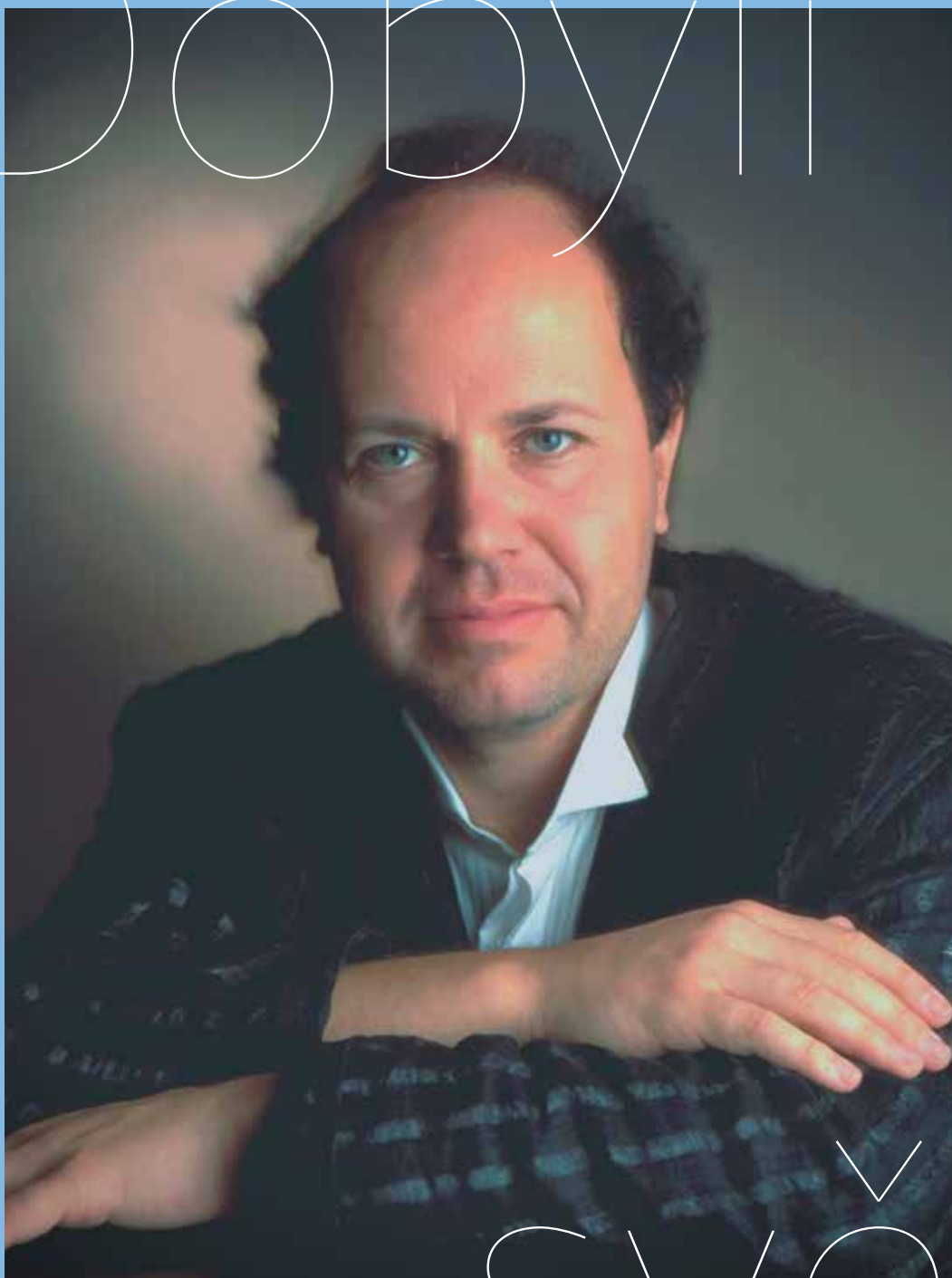
jinak. Že měl původně o té písni jinou představu a tu mu také sdělil. Zdeněk se prý nejdřív ošival, ale nakonec se nechal přemluvit a Karlovu představu splnil. Byla to píseň Je jaká je. Textařská práce té nejvyšší kvality. A přitom až napodruhé.

Je někdo, pro koho bys rád napsal text, ale ještě jsi k tomu neměl příležitost? Nebo takové sny vůbec nemáš?

Tady odjakživa platilo, že psát pro Gotta je nejvíc. To se mi splnilo měrou vrchovatou (Karel Šíp napsal pro Karla Gotta mimo jiné texty k písním Krev toulavá, Když muž se ženou snídá, Chci zpátky dát čas nebo k duetům s Marcelou Holanovou Čau, láska a Náš song – pozn. aut.). Takže nesplněný sen v tomhle směru nemám a nejspíš už ani mít nebudu. Textařině se v současnosti nevěnuji, neboť mám dost jiné práce. Ale kdo ví, třeba se něco v hlavě urodí a nějaký ten text ještě udělám. Jenom tak, sobě pro radost. A částečně také proto, aby si v OSA nemysleli, že jsem s tím definitivně sekl. ☒

Dobyli

Jan Hammer z obálky Berklee Today Magazine, foto: Mark McCarty

svět

Jan Hammer

„Nechtěl jsem být jen úředník za klávesami“

Mezi tuzemské hudebníky, kteří si vydobyli pevné místo i silnou pověst ve světě, patří bezpochyby Jan Hammer mladší. Držitel dvou Grammy za znělku k seriálu Miami Vice se dnes drží v ústraní své starobylé farmy severně od New Yorku.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Znělka seriálu Miami Vice i písně z filmu Šíleně smutná princezna patří k tomu druhu hudby, který bude posluchačům povědomý, i když nejsou fanoušky pohádek ani krimiseriálů. Ostatně obě díla zdánlivě nic jiného nemůže pojit. Opak je pravdou. Pod obojím je totiž podepsaný skladatel Jan Hammer mladší.

Na výstavě Import / Export / Rock'n'roll v Českém muzeu hudby je k vidění Hammerův dopis rodičům, ve kterém ze Spojených států hlásí, že se připojil k jisté nové kapele. V tu chvíli asi nikdo netušil, že Mahavishnu Orchestra prodá miliony kusů svých prvních desek, na nichž se bude podílet i klávesista z dalekého Československa. Tím méně, že na rodáka z Prahy čeká i několik cen Grammy.

Miluju a maluju a skládám

Ale to bychom předbíhali. Jan Hammer mladší se narodil v Praze v dubnu 1948. Jeho matkou byla slavná jazzová zpěvačka Vlasta Průchová, otcem kardiolog Jan Hammer starší, který se rovněž věnoval hudbě. Částečně z čirého zájmu – na gymnáziu hrál na kontrabas v amatérském orchestru –, dílem také z nutnosti. Ke studiu medicíny se totiž zapsal v roce 1939, takže po brzkém zavření vysokých škol nacisty a během celé okupace se jako muzikant živil. Od konce 40. let potom manželé vystupovali i společně a později svou matku doprovázel také Hammer mladší.

Muzikou byl tedy obklopený odmalička. Není divu, že se rozhodl pro studia na Akademii múzických umění, konkrétně

v roce 1966 nastoupil na obor klasická kompozice. A brzy si připsal první pořádný zářez. „Po skládání jsem šíleně toužil, navíc jsem hrozně chtěl dělat písničky. Až jsem jako devatenáctiletý kluk umluvil režiséra Bořivoje Zemana v pivnici U Jelínků, a vznikla muzika k Šíleně smutné princezně,“ vzpomínal loni v rozhovoru pro Reflex.

A skutečně, filmový debut Heleny Vondráčkové v roli princezny Heleny šel do československých kin necelé dva měsíce po skladatelových dvacátých narozeninách, 6. června 1968. V Hospodářských novinách se Hammer o své první velké práci rozpovídal ještě víc. Prozradil například, že Bořivoj Zeman byl kamarád s jeho tatínkem: „Neměl nikoho na muziku, a tak nakonec svolil, že tu scénickou hudbu do filmu můžu udělat já. Pak jsem se tedy ještě musel handrkovat, abych udělal také písničky.“

Což bylo handrkování úspěšné, jinak bychom dnes neměli hity jako Miluju a maluju, Slza z tváře padá nebo Kujme pikle. Posledně zmiňovaná skladba a záběry s ní byly mimochodem vystřižené z východoněmecké dabované verze. A po Hammerově emigraci muselo jeho jméno zmizet z titulků.

Odchod za hranice však nebyl nijak dramatický, protože Hammer už v cizině byl. Hudebníci z východního bloku měli v polovině 60. let celkem často možnost vycestovat na Západ za hraním, domů totiž vozili valuty, po kterých režim prahl. Srpen 1968 tak Hammera zastihl v Mnichově, kde hrál v jazzovém klubu. Navíc už měl slíbené stipendium z Berklee College v Bostonu a jeho otec stáž na klinice ve Washingtonu. Rodiče tedy rychle sedli na vlak do Vídně, odtud jeli do Mnichova

Jan Hammer v roce 1966, foto: archiv Jana Hammera

a celá rodina vyrazila na plánovanou cestu do Ameriky.

Hammerovi staršímu stáž skončila na podzim 1969 a navzdory poměrům v domovině věděl, že jako lékař ve Spojených státech zůstat nechce. „Říkal, že to tu je jeden velký byznys,“ líčí Hammer.

Mladý hudebník tedy zůstal ve Státech sám a Vlasta Průchová potom měla kvůli „emigračce“ v rodině zákaz vystupování. Komunisté se prostě snažili některé lidi vytěsnit. O promazaných titulcích Šíleně smutné princezny už byla řeč, ale Hammer vzpomíná i na další bizarnosti: „Kamarádi mi říkali, že když se tu psalo o Mahavishnu Orchestra, byli tam vyjmenováni všichni, jen klávesista chyběl.“

Raketoplán na krku

Ovšem než Hammer spoluzaložil jazz-rockovou formaci, která „by určitě hrála stadiony, kdyby vydržela o rok déle“, vystupoval na lodních mejdanech nebo ve

---

Mladý hudebník tedy zůstal ve Státech sám a Vlasta Průchová potom měla kvůli „emigračce“ v rodině zákaz vystupování. Komunisté se prostě snažili některé lidi vytěsnit.

---

striptýzovém klubu, aby nakonec z Bostonu utekl do New Yorku a ke zpěvačce

Sarah Vaughan. Zahrál si, byť jen doma na zkoušce, také s Milesem Davisem.

A pak se v roce 1971 potkal s anglickým kytaristou Johnem McLaughlinem, a vznikl Mahavishnu Orchestra, o kterém Hammer říká, že mu až později došlo, že to byla „olympiáda komplikované muziky“. V této době taky jako jeden z prvních používal legendární syntezátor Minimoog, oblíbenou studiovou hračku, k živému vystupování.

Proč to nevydrželo? Paradoxně prý právě pro tu skvělou partu muzikantů. Do původně autorského McLaughlinova projektu začali spoluhráči vnášet tolik svého, že chtěli být uváděni jako spolutvůrci, a později do toho vstoupily i finanční požadavky. Nakonec si pustili pusu na špacír v hudebním časopise *Crawdaddy*, a situace se notně vyostřila. „Na posledního půl roku jsme udělali novou dohodu, že budeme dostávat mnohem víc peněz a že se na beton rozejdeme koncem roku 1973,“ poznamenává Hammer.

Stadionové hraní si následně dopřál až jako spoluhráč Jeffa Becka, který je dnes také jediný, kdo jej dokáže aspoň občas přimět k vystupování. Rovněž si zapsal další prvenství, když si nechal zavěsit klávesy na krk jako kytaru. Z prostého důvodu – jednoduše ho nebavilo „sedět vzadu jako ten úředník za klávesama“, ale chtěl si užít koncert stejně jako kytaristé.

První „keytar“ mu v roce 1977 sestrojil legendární technik Andy Topeka, ač to byla jen neelegantní dřevěná bedna se zasazenými klávesami. „Až o rok později

Foto: Jim Fetta

mi jedna firma postavila z laminátu něco, co vypadalo jako raketoplán! Pamatuju si, jak jsem na to hrál poprvé v Austrálii, pro mě to bylo ohromné vysvobození,“ rozplýval se ještě po letech v Reflexu.

Miami Vice: jednou a hotovo

Všechna jeho vlastní hudba od poloviny 70. let do dneška vznikla uprostřed přírody asi hodinu jízdy severně od New Yorku. Hammer si tu pořídil dvě stě let starou farmu, Topeka mu v bývalé stáji udělal profesionální domácí studio. Točil tu první sólovou desku *The First Seven Days* z roku 1975 i zatím poslední nahrávku *Seasons, Pt. 1* z roku 2018, se kterou si podle vlastních slov dlouho hrál, protože je čím dál větší puntičkář.

To úplně neplatilo o práci na krimiseriálu *Miami Vice*. „Do něj jsem musel dělat tolik muziky, že se to jednou natočilo a člověk už to musel považovat za hotové, protože z Hollywoodu

Foto: Justin Thomas

Foto: Ebet Roberts

mezitím přijížděla další epizoda. Právě v té době jsem přestal koncertovat, v podstatě jsem jenom seděl ve studiu a skládal,“ svěřil se před dvěma lety *Hospodářkám*. Znělka k seriálu vynesla Hammerovi dvě ceny Grammy a elpíčka se soundtrackem se prodalo sedm milionů kusů.

Stejně jako dnes koncertuje jen velmi výjimečně – Jeff Beck jej například umluvil k účinkování na svém výročním

koncertu v Hollywood Bowl –, také do Česka už necestuje. Pravidelněji zavítal v 90. letech, kdy ještě žila jeho maminka, a naposledy prý domovinu navštívil v roce 2008. Ostatně také znělky pro televizi Nova, od Šíleně smutné princezny asi doma nejvíce rezonující počín, vytvářel na dálku. „Nebrať jsem to jako československý comeback, ale byla to fakt lavina. Nejvíce mě bavila znělka zpráv, ta taky asi běžela nejdéle,“ říká. ☒

Jiří Tichota

Spirituál kvintet měl pravděpodobně největší šňůrou koncertů v historii pražské Lucerny po šedesáti letech slavnostně ukončit svou činnost. Odehrály se jen tři na začátku března – dubnová data už odpadla kvůli koronavirové epidemii. A než se všechno v dobré obrátilo, zemřel Dušan Vančura. Byl to divný závěr historie souboru, který se během více než půl století stal jedním z páteřních článků českého folku, z nějž vystřelovaly hudební výlety ze světa spirituálů k hudbě české renesance, k moravskému folkloru, k obrozeneckým popěvkům, blues, country a do dalších stran. Třeba ještě není všem dnům Spirituál kvintetu konec. Lídr souboru, osmdesátník Jiří Tichota, je stále plný energie. Ale často je také velmi kritický ke své práci, což u muzikantů nebývá běžné.

TEXT: JOSEF VLČEK

Koncert k 50. výročí Spirituál kvintetu (2010) Zleva: J. Tichota, J. Thorovský, I. Budweiserová, J. Nedvěd, L. Vostrá, J. Cerha, E. Kriz-Lifková, Z. Tichotová, J. Holoubek, D. Vančura, foto: archiv Spirituál kvintetu

Jak jste se dostal ke spirituálům? Souvisele to s tím, že v Americe na konci 50. let probíhal velký folkový revival?

Ne. Naopak, jako tehdy ještě Spirituál Kvartet jsme vystupovali spíš na jazzových akcích. Naše první zachovaná nahrávka Old Arck Is Moverin', později s českým textem známá jako Kocábka, pochází z 1. jazzového festivalu v Karlových Varech z roku 1962. Tehdy jsme vůbec nevěděli, že bude nějaký folk, folkové publikum a folková pódia. Ten úplný začátek bych dal do roku 1956 do kostela U Salvátora v Kostečné ulici na Starém Městě. Tam jsem poprvé slyšel černošský sbor. Oni tehdy přijeli do Prahy, protože se tu poprvé provozovala Gershwinova opera Porgy a Bess, a o nedělích obcházeli pražské kostely a po bohoslužbách zpívali spirituály. Líbilo se mi to a říkal jsem si, že by bylo prima, kdyby tohle zpíval Vysokoškolský umělecký soubor, kam jsem tehdy docházel. Tak jsem vzal tužku a notový papír a kamaráda, který měl absolutní sluch, a několik těch spirituálů jsme si zapsali. Jenže ve VUS se tehdy zpívaly častušky, písně

pokrokové mládeže a kantáty o Stalinovi. To až potom, co jsem se vrátil z vojny, za mnou přišel jeden z VUSáků a řekl mi: Co kdybychom ty spirituály zpívali v malém kroužku? Až teprve později jsem se dozvěděl, že existují nějací The Weavers nebo Pete Seeger.

Znal jsem vás ze spolupráce s Traditional Jazz Studiem bratří Smetáčků, a proto mě moc překvapilo, když jsem poprvé slyšel Ave tu pura puella. Nikdy předtím jsem si nedovedl představit, že se renesanční hudba dá dělat tak civilně. A navíc to byl velký skok stranou od spirituálů.

V té době už se z kvartetu stal kvintet a ze staré sestavy jsem zbyl jen já. V nové pětičlence jsem měl i velký objev – před mikrofonom stál poprvé Karel Zich. Seznámil jsem se s ním zvláštním způsobem. V roce 1969, už po srpnu, probíhala vlna studentských stávek. Studenti obasadili vysoké školy a já, tehdy už asistent na filozofické fakultě, jsem měl přes noc dozor. Hodně se při tom zpívalo a právě tam jsem poprvé slyšel Zicha zpívat.

Na Písničkách z roku raz dva z roku 1972 jsem se prostě jen vrátil k tomu, co jsem znal ze své odborné činnosti na fakultě. Zrovna třeba ta zmíněná písnička, jinak také Zichův debut se Spirituál kvintetem, pochází ze speciálního literátského bratrstva z Hradce Králové z roku 1550.

Jestli se nemýlím, tak na téhle desce jste se také poprvé projevil jako textař.

Ano, pokud si pamatuji, první můj text byl Dindirindin. Pro tu desku jsem jich pak napsal podle zachovaných renesančních tabulatur ještě několik – Vandrování, Podzimní nebo Růžičku. Ale já jsem se nikdy za textaře nepovažoval a nepovažuji.

Proč jste začali zpívat spirituály v češtině?

Do roku 1968 jsme zpívali výhradně anglicky a kupodivu jsme s tím neměli žádné problémy. My jsme si to vysvětlovali tím, že soudili podle sebe, totiž že nám nikdo nerozumí, a tudíž je to tak lepší. Jenže jsme postupně pochopili,

Druhá sestava Spirituál kvintetu s pětistrunným banjem a dvanáctistrunnou kytarou (1963), foto: archiv Spirituál kvintetu

Spirituál kvintet natáčí Písničky z roku raz dva (1972). V sestavě již J. Hadrabová a K. Zich, foto: archiv Spirituál kvintetu

že máme výjimečnou možnost říkat ve spirituálech něco jiného, než bylo v originálních textech. Kolem toho je spousta historek, které často vyprávím. Jedna z těch nejlepších se točí kolem písne

Až se k nám právo vrátí. Tehdy někoho z dohlížejících napadlo, abychom jim dodali původní text. Jenže ten originální text zněl Více důvěry v Krista. Tak jsme si ten náš text nechali přeložit na

katedře anglistiky do angličtiny. Tehdy nebyl internet, ba ani nějaké dostupné informační zdroje, takže se to překontrolovat nedalo. Ostatně, i kdyby, tak každý spirituál existoval v mnoha různých, často velmi odlišných variantách.

Rozumím tomu v kontextu doby, ale je samozřejmě otázka, zda mají být české texty blízké originálům.

Nemyslím si, že by nové verze nutně musely být blízké originálům. Ale každý žánr, a spirituál je, myslím, přesně definovaný žánr, má svoji roli a funkci, které by měly být respektovány. Takže mně nevadí, že se místo o Mojžíšovi bude zpívat o cestě za svobodou, ale vadilo by mi, kdyby se na spirituál zpíval text nevhodný, nebo dokonce neslušný, což může být dáno tím, že melodie je velmi chytlavá a inspirace velmi kulhavá. V případě spirituálů mi připadá, že slušností je, aby spirituál, ať už je přebásněn, nebo přetextován, mohl být zpíván v kostele. Nesmí se nikoho dotknout. Takhle se musí obecně zacházet i s lidovou hudbou.

V polovině 70. let se Spirituál kvintet na čas prolнул s třemi členy Brontosaurů. Pokud si pamatují, ortodoxní příznivce spirituálů to dost vyděsilo. Bratři Nedvědové a Zdenka Tosková pocházeli z úplně jiného prostředí.

To bylo po odchodu Karla Zicha do světa pop-music. Bratři Nedvědové byli výteční muzikanti a skvělí zpěváci, o tom snad nikdo nepochyboval. Co někomu mohlo přijít, dejme tomu, naivní, byly písničky, které pocházely z jejich trampského podhoubí. Ale dokázali se přizpůsobit. Když jsem je prvně slyšel v roce 1974 ve Svitavách, tak jsem si málem sedl na zadek. Tak úžasně jim to znělo. Navíc byli nesmírně vynalézaví. My jsme s nimi kdysi natočili písničku To, co zbývá, lásko, kterou původně složil chilský zpěvák Víctor Jara, který zahynul při tom známém puči generálů...

Znám. Te Recuerdo Amanda, strašně slavná písnička...

To je ona. Dodneška si vychutnávám, jak ji František Nedvěd zpívá. To jsme točili

Koncert s P. Seegerem, zakládající sestava kvintetu (R. Helebrantová, M. Keller, J. Tichota, I. Mach, M. Kastelovič). Divadlo ABC (1964), foto: archiv Spirituál kvintetu

v rozhlasovém studiu a pamatuji si, jak z toho tehdy byli všichni v úžasu.

Pak přišly Šibeničky, což byla na svou dobu diskutabilní deska.

Já jsem nikdy neuvažoval o tom, že bych konkuroval moravským muzikantům, lidem, kteří v tom hudebním podhoubí vyrostli. To ani nejde. Šibeničky jsou poklona nás Pražáků téhle lidové kultuře. Udělali jsme kolekci moravských lidových písní po svém. Ano, některým lidem to vadilo. Chodili na Spirituál a chtěli spirituály. Ale my jsme občas také potřebovali někam odbočit. Já na Šibeničky nenechám dopustit a vzpomínám na ně rád.

Lenka Zogatová, která pořádala v 80. letech vaše koncerty v Brně na Šelepce, vždycky básnila o písničce Psí spřežení. Prý to byla hrozná legrace, ale moc jste ji nehráli.

Ono se to jmenovalo jinak – Haň, bílou plání. Taková praštění písnička, kterou jsem napsal jako poctu svéráznému moravskému polárníkovi Eskymo Welzlovi, který přešel s psím spřežením celou Sibíř. Jeho Ledové povídky jsem si kdysi s chutí přečetl. V té písni byla taková společná recitace pro kapelu a publikum o tom, jak tam jedí mrože a k večeri nemají vůbec nic. My jsme ji zahráli na

Portě v roce 1983. To byl z hlediska cenzury asi nejtvrdí rok, který jsme během dvaceti let normalizace zažili. Těch malérů bylo tehdy tolik, že nás pan režisér Plšek požádal, abychom tentokrát výjimečně vynechali „písňe utlačovaných černochů“ a dali raději nějakou legraci.

První dochovaná fotografie Spirituál kvintetu: J. Tichota, M. Keller, I. Mach, M. Kastelovič. Bratislava, Reduta (1962), foto: archiv Spirituál kvintetu

A mě nenapadlo nic jiného než zařadit tuhle napůl píseň, napůl recitaci. Lidé se hrozně bavili, víte, co to je, když začne křičet třicetitisícový dav, ale pak jsme se dozvěděli, že sovětský kulturní atašé, který náhodou Portu navštívil, rozhořčeně odešel, protože si myslel, že si děláme srandu z toho, že je v SSSR hlad. Odsákali jsme to půlročním zákazem činnosti.

No, kdybyste zpívali „písňe utlačovaných černochů“ jako Až se k nám právo vrátí nebo Mává, mává nám všem svobodná zem nebo Za svou pravdou stát, tak by z toho možná nic nebylo. To byly paradoxy tehdejší doby. Na téhle písni je znát, což si málokdo uvědomuje, že Spirituál kvintet nezpíval jen vážné spirituály, ale měl také obrovský smysl pro humor. A tím nemyslím jen rýmování vašeho kamaráda Františka Novotného a jeho originální rýmovačky, složené do deseti minut přímo na místě.

Nevím, jestli to byl obrovský humor, ale my jsme se rádi bavili. Většinou to bylo dost zlomyslné, protože jsme se

Poslední sestava Spirituál kvintetu: P. Peroutka, Z. Tichotová, J. Tichota, stojící D. Vančura, J. Cerha, V. Součková, J. Holoubek (2012), foto: archiv Spirituál kvintetu

pokoušeli utahovat si z těch mocných. Ale tak to tehdy bylo všude, v hospodě, v divadle... Dodnes nám chodí dopisy, jak jsme lidem pomáhali přežít tu dobu. Někdy mi to připadá až přehnané. Přitom my jsme jen balancovali na hraně a snažili se na ní udržet. Ale pravda je, že nás lidé nejvíce znají v té protestní poloze.

Loni v listopadu jsme hráli pro krajany ve Spojených státech a tam si za námi pro podpisy často chodili lidé, kteří kdysi emigrovali a měli naše staré desky. Nemohli prý bez nich odejít. Když si člověk představí, že v tom kufří, se kterým odcházeli, měli Písničky z roku raz dva, protože bez nich nemohli být! To bere za srdce.

Kolik jste za těch šedesát let natočili písniček?

Já to nevím. Máme nějakých třicet alb, což je, dejme tomu, nějakých tři sta dvacet skladeb, ale k tomu musíme připočítat singly, EP desky a skladby na

různých kompilacích. Tak čtyři stovky? Možná.

No, ale spoustu skladeb jste sice hráli, ale nenatočili.

Co si budeme povídat, ve většině případů je to dobře. Když jsme začínali, tak naší domovskou scénou bylo Divadlo Na zábradlí. Tam jsme jako kvartet měli jednou měsíčně koncert a na každý jsme připravovali úplně nový program. Takže těch nenahranych písní musely být stovky!

Víte, já jsem vyrůstal v době, kdy existovala jen vážná hudba a taneční hudba. Taneční hudba, jak se to opravdu jmenovalo, skutečně sloužila k tanci. Existovaly velké taneční soubory, které měly jednoho nebo dva sólisty, Rudolfa Cortése nebo Arnošta Kavku. A pak tam byly konferenciérky, které po každém tanečním bloku uvedly dvě skladby k poslechu a na těch svých vysokých podpatcích zase odklapaly pryč.

Loni v listopadu jsme hráli pro krajany ve Spojených státech a tam si za námi pro podpisy často chodili lidé, kteří kdysi emigrovali a měli naše staré desky. Nemohli prý bez nich odejít.

A teď najednou jsme se scházeli v tom Divadle Na zábradlí, všichni jsme měli kytary, a kdo další chtěl, tak přišel a zazpíval. Neslo se to v úplně jiném duchu než na těch tanečních akcích. Dělali jsme si legraci, byla to úplně jiná zába-va. Nikdo z nás v těch chvílích netušil, že jsme jedni z těch, kteří ten zaběhnutý pořádek začali měnit.

Snad ještě něco, na co v našem povídání nepřišla řeč. Spirituál kvintet měl v jisté klíčové době prst na tepu doby. Šéf kapely Jiří Tichota o tom mluví jen skromně, ale byl to právě tenhle soubor, který už 23. listopadu 1989 vystoupil na třetím mítinku na Václavském náměstí a z balkonu nakladatelství Melantrich přítomné nadšené veřejnosti zazpíval. Až se k nám právo vrátí. Stál jsem tam vedle Borise Hybnera, a když Spirituál kvintet dozpíval, Boris se ke mně otočil a povídá: Na tohle nikdy nezapomenu. ☒

CENY ANDĚL COCA-COLA 2019 jsou rozdány

Vyhlášení Cen Anděl 2019 se kvůli událostem způsobeným pandemií onemocnění Covid-19 poprvé v historii uskutečnilo bez slavnostního ceremoniálu. Vítězové však o svůj večer slávy a svá ocenění nepřišli. Z udílení cen byl natočen pořad, který odvysílala ČT1 dne 20. června 2020. Hudební vystoupení vznikala jako live session na nečekaných a neobvyklých místech a zachytila realitu posledních měsíců. Divákům se tak dostalo jedinečných živých nahrávek. V pořadu se objevili Chinaski, Mirai, Lenny, Vypsaná fiXa, Klára Vytisková, Ben Cristovao, Marcell, Paulie Garand, Calin, STEIN27, Lake Malawi, Renne Dang a další. Role průvodkyně Andělů se zhostila populární zpěvačka Ewa Farna.

TEXT: ŠÁRKA CHOMOUTOVÁ

Ceny Anděl uděluje každoročně od roku 1991 Česká hudební akademie, která je složena z odborníků – kritiků, producentů a dalších osobností české hudební scény –, a od roku 1995 je vyhlašovatelem Cen Anděl ČNS IFPI.

VÝSLEDKY CEN ANDĚL COCA-COLA 2019:

Album

VLADIMÍR MIŠÍK
JEDNOU TĚ POTKÁM

Skupina

MIRAI – ARIGATÓ

Sólová interpretka

BEATA HLAVENKOVÁ – SNĚ

Objev

ZVÍŘE JMÉNEM PODZIM – ZÁŘÍ

Slovenské album

NOCADĚŇ – AURÓRA

Folk

VLADIMÍR MIŠÍK –
JEDNOU TĚ POTKÁM

Jazz

VERTIGO – DALEKO

Rap

HUGO TOXXX – 1000

Skladba

VLADIMÍR MIŠÍK – *JEDNOU* / Hudba:
Petr Ostrouchov, text: Václav Hrabě

Sólový interpret

VLADIMÍR MIŠÍK –
JEDNOU TĚ POTKÁM

Videoklip

VLADIMÍR MIŠÍK – *JEDNOU* / Režie:
M. Hamplová, M. Chlupáček

Alternativa a elektronika

ZVÍŘE JMÉNEM PODZIM – ZÁŘÍ

Klasika

IVO KAHÁNEK, BAMBERGER
SYMPHONIKER, JAKUB
HRŮŠA – DVOŘÁK & MARTINŮ:
PIANO CONCERTOS

Rock

VLADIMÍR MIŠÍK –
JEDNOU TĚ POTKÁM

Síň slávy

JIŘÍ ČERNÝ

Zdeněk Barták

Žije muzikou nonstop

Komponuje, hraje na klávesové nástroje, občas zpívá. Od mládí působil jako hráč na klávesy a tubu v orchestru svého otce, posléze prošel několika beatovými skupinami a od roku 1978 vedl vlastní skupinu, která nejprve doprovázela Jiřího Hrzána. Hrál také v doprovodném souboru Jiřího Štědrone a byl členem skupiny Kroky. Dnes je Zdeněk Barták (mladší) profesionální hudební skladatel, který se kromě komponování písní výrazně prosadil v oblasti filmové a televizní hudby, stejně jako na muzikálové scéně.

TEXT: MILOŠ SKALKA

Nakolik ovlivnila tvoje životní směřování skutečnost, že jsi vyrůstal v rodině věhlasného kapelníka Zdeňka Bartáka, jehož orchestrem prošly pozdější velké hudební osobnosti, namátkou Libor Pešek, Kamil Hála, Karel Růžička, Václav Hybš, Václav Zahradník a Zdeněk Pulec, o zpěvácích samozřejmě nemluvě?

Ovlivnilo mě to velice. Maminka byla zpěvačka, otec kapelník známého a velmi úspěšného big bandu, který hrál převážně americkou swingovou hudbu. Tátův orchestr zkoušel po sekcích v jednom z pokojů u nás doma. Co k tomu dodat? Snad jenom to, že dvě pěvecké hvězdy, které objevil, měly něco společného i se mnou... Yveta Simonová je moje kmotra a Milan Chladil později pořídil s Orchestrem Karla Vlacha úplně první studiovou nahrávku mé písně, která se jmenovala Tvá ústa medová. Byla na druhé straně singlu s tehdejším velkým šlágrelem, písničkou Lásko, lásko odváta. Takže to byl vlastně na deskách i můj první hit!

Už během studií na konzervatoři jsi na sebe upozornil jako skladatel písniček. Které ze svých skladeb z oblasti popu považuješ za nejzdařilejší?

Různé písničky jsem skládal už od útlého věku, ale byly to spíš takové neohrabané pokusy, protože tehdy se na konzervatoři vyučovala jenom kompozice klasické hudby. Ale táta mi domluvil soukromé hodiny u tehdejší ikony populární hudby, hudebního skladatele a hitmakera Bohuslava Ondráčka. Nemělo

to ale zas až tak hladký průběh... Když jsem k němu přišel poprvé představit svou „tvorbu“, Boban, jak se mu v branži všeobecně říkalo, jenom mlčel, koukal z okna, kouřil jednu cigaretu za druhou a asi dvacet minut beze slova poslouchal mé výtvořky. Najednou se ke mně otočil a utrousil: No tak přijď ve čtvrtek ve čtyři... Od té doby jsem k němu docházel na praktickou výuku populární hudby, což trvalo asi dva a půl roku. Boban mě naučil pracovat s melodií, harmonií, se stavbou písničky, s aranžováním... Prostě mi toho předal strašně moc, vážím si toho a dodnes z jeho rad čerpám.

V té době jsem začal skládat opravdu trochu jinak, ale jak se dá posoudit, co je nejzdařilejší skladba? Že má složitější melodii, nebo harmonii, nebo že se strefí do uší posluchačů? Ostatně můj opravdu první velký hit je z roku 1975. Písnička Kamarád, kterou zpívá Hana Zagorová, je na pět akordů...

V roce 1975 ses vydal na dráhu profesionálního hudebního skladatele s orientací na filmovou a scénickou hudbu, ale nadále komponuješ také běžné písničky. Kterou ze svých autorských prací pro film bys rád připomenul?

A přitom jsem až do roku 1989 stále ještě aktivně koncertoval po celé republice se svojí skupinou, která doprovázela hezkou řádku populárních zpěváků. V tomto období jsem začal kromě oněch „běžných písniček“ – třeba pro Helenu Vondráčkovou, Marii Rottrovou nebo Petru Černockou – skládat

→

hodně scénické hudby pro různá divadelní představení, a to napříč celou republikou. A toužil jsem složit svou první hudbu k celovečernímu filmu, což bylo ovšem tehdy pro skladatele eléva takřka nemožné. Až v roce 1978 se mi naskytl první příležitost. Seznámil jsem se s panem režisérem Jaroslavem Soukupem, a v roce 1981 měl premiéru jeho film Drsná planina – s mojí filmovou hudbou. Od té doby jsem složil hudbu k nějakým dvaceti jeho celovečerním filmům. Patří

šťěstí, že jsem potkal pana režiséra Hynka Bočana. Dal mi šanci napsat hudbu k dnes už kultovnímu a divácky nejlépe sledovanějšímu pořadu České televize, pětačtyřicetidílnému seriálu Zdivočelá země, který připravoval s Jiřím Stránským. Ústřední melodie je známá také coby píseň – jako Sen kovbojů ji nazpíval Karel Černochoch, pod názvem Zdivočelá země Marta Kubišová. V obou případech napsal krásné texty Eduard Krečmar. Kromě toho jsem pro Českou

Klíčové bylo dostat první šanci, jako ve všem. Ta šance přišla od divadla v Hradci Králové, kde se tehdy vytvořil mladý soubor hereckých nadšenců, pro který jsem s Hanou Čihákovou napsal svůj první muzikál Aprílová holka, který se potom hrál plus minus tři roky – to už s živým orchestrem – v pražském Divadle Jiřího Wolkerera.

Jako muzikálový tvůrce jsi výrazně uspěl nejen doma, ale také v zahraničí, především v Jižní Koreji. Muzikálová scéna v hlavním městě Soulu je považována za jakousi asijskou Broadway. Jak se ti tam podařilo prorazit?

Jak to často bývá, mohla za to náhoda. Můj nejbližší kamarád, scenárista Jaroslav Vokřál, ke mně jednou přivedl zamilovanou korejskou studentku Sun-hi Shin, které se moc líbila filmová hudba, kterou jsem pouštěl. Odvezla si ji na kazetě do Soulu – a pět let se nic nedělo. Až pak jednou zazvonil v hluboké noci telefon a Jarda Vokřál mi oznámil, že mu volala ona zamilovaná studentka, aby mu oznámila radostnou novinu: stala se ředitelkou velkého divadelního komplexu SPAC v Soulu a k miléniu 2000 chce uvést muzikál The Tempest, Bouře, podle stejnojmenné divadelní hry Williama Shakespeara – a s mojí hudbou! „Bartak rychle musí přijet skládat,“ prohlásila. Sice jsem tu muziku nekomponoval v Koreji, ale 27. listopadu 1999 měl muzikál v Soulu úspěšnou světovou premiéru. V divadelním sále pro 2 400 diváků...

Kterého ze svých korejských úspěchů si vážíš nejvíce?

Určitě dvou asijských divadelních Oscarů za nejlepší hudbu roku k muzikálům The Tempest a Romeo a Julie. A také toho, že jsem dostal příležitost složit pro Soul hudbu k dalším pěti muzikálům. Všech dosavadních sedm muzikálů jsem napsal na originální korejské texty, i když umím korejsky zatím jenom sedm slov. Vážím si nesmírného přátelství, pokory a úcty všech svých korejských spolupracovníků. A mám radost z úspěchů svého syna Daniela, který napsal hudbu k muzikálu Zdeňka Zelenky Mefisto a získal v Soulu, kde se muzikál úspěšně uváděl, hlavní festivalovou cenu. V neposlední

Zdeněk Barták a Andrea Bocelli (cena Grand Prix), foto: archiv Zdeňka Bartáka

mezi ně také svým způsobem legendární snímky jako Vítr v kapse s další „běžnou písničkou“ a současně mým velkým hitem Nonstop, který zpívá Michal David. V tomto filmu také poprvé zazněla i další moje melodie, znovu v podání Michala Davida. Textař Jaroslav Machek ji nazval Nenapovědej. Z dalších filmů režiséra Soukupa, ke kterým jsem skládal hudbu, bych uvedl ještě alespoň Lásku z pasáže, Pěsti ve tmě, Discopříběh 1 + 2, Kamaráda do deště, Svatbu upírů nebo trilologii Byl jednou jeden polda...

To je spousta muziky – a přitom nesmíme zapomenout ani na tvou hudbu pro televizi...

Jde převážně o seriály a měl jsem velké

televizi složil hudbu k dalším televizním dílům Hynka Bočana, k třináctidílným seriálům Hotel Herbich a Nemocnice na kraji města po dvaceti letech, stejně jako k laskavému televiznímu filmu Piknik, což je herecký koncert velkých legend divadla, filmu a televize. Kromě toho nesmím zapomenout na hudbu k zatím dvaatřicetidílnému seriálu ze Šumavy Policie Modrava, opět v režii Jaroslava Soukupa, který se stal divácky nejúspěšnějším seriálem TV Nova.

Ve druhé polovině 70. let jsi vstoupil do tehdy ještě víceméně neznámých vod muzikálu. Co z tvé rané tvorby v této oblasti bylo pro tvou další muzikálovou tvorbu klíčové?

Platinová a zlaté desky Zdeňka Bartáka, foto: archiv Zdeňka Bartáka

řadě jsem rád, že jsem se po našem hudebním géniovi, svém kamarádovi Karlu Svobodovi, a jeho Draculovi stal druhým českým autorem, který otevřel cestu do Koreje dalším skladatelům muzikálů, kromě Daniela také třeba Michalu Davidovi nebo Jankovi Ledeckému.

Jak vypadá tvoje muzikálová současnost?

Nestěžuji si, ale najít producenta, který by podpořil původní český muzikál, je čím

dál těžší. Vesměs všichni sázejí na osvědčené zahraniční tituly. Je mi líto, že nové české muzikály mají stále menší šanci. Věřím však, že se nám přece jen podaří znovu uvést mé muzikály jako Baron Prášil, Romeo a Julie, Casanova... Na podzim nás čeká v Kongresovém centru Praha už třetí premiéra muzikálového hitu Sagvana Tofiho Děti ráje, na kterém jsem se jako skladatel podílel spolu s Michalem Davidem a Františkem Janečkem. Na Vánoce by se měl v karlínském Hudebním divadle

Asijský Oscar, foto: archiv Zdeňka Bartáka

hrát můj rodinný muzikál Sněhová královna a příští rok pak v Divadle Broadway další rodinný muzikál Popelka... Kromě toho chystám jednu původní, myslím, že velkolepou muzikálovou bombu, ale o tom zatím ještě nemůžu mluvit...

Ale to určitě ještě není z tvé současné tvorby všechno.

Momentálně pracuji s textařem Richardem Bergmanem na písních pro nové cédéčko mého letitého kamaráda Jakuba Smolíka a doufám, že se mi pro něj podaří napsat nějaký další hit, jakými jsou písně Jen blázen žárí s textem Jaroslava Machka nebo Návrat se slovy Richarda Bergmana. Čeká mě také hudba k osmi novým dílům pokračování seriálu Policie Modrava a samozřejmě ještě hodně práce na té chystané muzikálové bombě. A mám ještě dvě přání: doučit se další tři korejská slova, abych mohl napsat ještě tři nové muzikály na původní korejské texty. A dostat ještě jednou příležitost spolupracovat s takovou světovou hvězdou, jakou je nevidomý italský tenorista Andrea Bocelli, který svým úžasným hlasem nazpíval mou píseň E mi manchi tu. To je taky bomba. ☒

Písničky pro děti

„Jsem si jistý, že prostor pro dětské písně je, a kdyby se mi někdy podařilo jej nějak obohatit, moc by mě to těšilo.“
(Michal Horáček)

TEXT: JOSEF VLČEK

Tři čuníci, foto: Warner Music

V domě v jedné z vedlejších ulic Prahy 3 se každý týden schází malý oddíl Vlčata. Není na něm nic výjimečného, snad jen to, že jejich vedoucí ráda zpívá a svou lásku ke zpěvu přenesla na partu devíti až desetiletých dětí. A ty zpívají s takovým gustem, že je to slyšet až na ulici. Cože to zpívaly minulý týden? Svěrákovy a Uhlířovy písně Dělání a Když se zamiluje kůň, Redlovu Sbohem, galánečko, Nohavicův evergreen Tři čuníci a další zvířecí hit – Máme rádi zvířata. Dojímaně vyzněla z Anděla Páně II známá Modlitba. Jožin z bažin se moc nepovedl, zato závěrečnou Mašinku s nadšeně zazpívaným veršem „veze samý vožralý“ zvládla děcka na jedničku. Mezitím jim sama vedoucí zazpívala Pokáčovu Kočku. Tak tohle jsou písničky pro děti? A existují vůbec písničky pro děti?

Všimli jste si? Ani jedna lidová písnička! Před padesáti nebo šedesáti roky

by oddíly tehdejších jiskřiček zpívaly víceméně jen lidovky. Civilizační tlak odsunul lidové písně na vedlejší kolej. Možná proto, že obsahují slova, která se jen těžko vysvětlují. Co je to kalamajka? Co to znamená „piecku nezručaj“? Možná také proto, že nejsou tak přímo dostupné v elektronických médiích jako dřív. Nebo proto, že pedagogové jsou provázaní s jinou hudbou.

Jiným důležitým hlediskem pro porozumění světu dětských písní jsou věkové kategorie. Úplně jiné písničky poslouchají předškolní děti, jiné žáci páté třídy a o tom, jak rychle se mění vkus ve věku puberty, se dají psát diplomové práce. Rozhlasové výzkumy už od poloviny 90. let považují za klíčový věk hudební recepce dvanáct let. V tomto věku si dítě začíná volit svou hudbu. Přestane poslouchat hudbu nebo rozhlasovou stanici vybíranou rodiči, přestává ho zajímat, co slyšelo ve škole nebo v oddíle, a začne si vybírat „dospělou muziku“ podle svého vkusu. V posledních letech, především díky internetu, se tato hranice pozvolna snižuje. Ve Spojených státech se už v 70. letech mluvilo dokonce o věku devíti let! Například Kiss byli ve svých začátcích některými publicisty vnímáni jako dětská skupina.

Děti rovněž vnímají populární hudbu ve spojení s vizuálními vjemy. Konec konců, právě Kiss jsou toho příkladem. A důležitou roli v dětském vkusu hraje příběh. Proto i když je výjimek víc než dost, intenzivněji je oslovují písně, které jsou součástí dětských filmů nebo videoklipů. Ostatně, v oblasti filmového umění se svět moderních dětských písní zrodil.

Začátek dětské pop-music

Kořeny dětského filmového popu najdeme ve 30. letech. Tehdy se objevily dva klíčové filmy, které celý směr nastartovaly. O prvním z nich není pochyb – Disneyho Sněhurka a sedm trpaslíků pochází z roku 1937. První celovečerní animovaný film přinesl bohatou hrst písniček, které jsou přístupné dětské duši.

Druhý titul bude možná překvapením. Ruské zfilmování románu Julese Verna

Obal CD Hodina Zpěvu

Děti kapitána Granta, které vzniklo zhruba rok před Sněhurkou a obsahovalo dvě písně skladatele Isaaka Dunajevského (Píseň veselých dětí a Kapitánskou), patří k nejlepším ruským filmům vůbec. Zvláště na poválečné české tvorbě pro děti se výrazně podepsalo. Napodobenin Dunajevského písní se skrytým agitačním obsahem najdeme ještě na

začátku 60. let víc než dost. Pamětníci si třeba připomenou, že „u řeky, u říčky, třepotá se prapor, stojí u té říčky pionýrský tábor. To je přece správná věc, pionýrský tábor“.

Ve svých základních rysech byla ale česká dětská filmová tvorba 50. let o mnoho jemnější než její ruský vzor. Nepochybně se na tom podepsali klasici české poezie od Josefa Václava Sládka po Jaroslava Seiferta a Františka Hrubína, kteří se alespoň po určité dobu věnovali básním pro děti. Jen málokdo si například všimne, že většinu písní, které složil pro *Pyšnou princeznu* (1952) Dalibor C. Vačkář, otextoval právě František Hrubín.

Děti jdou do popu

Tradice písniček z dětských filmů pokračovala ještě v 60. až 80. letech. Poprvé v nich dochází k prolnutí populární hudby s dětskou písní. Máme tu Václava Neckáře a Helenu Vondráčkovou v *Šíleně smutné princezně* (Miluju a maluju, 1968), Jiřího Korna v *Honza málem králem* (Svítlí, svítí slunce, 1977) nebo alespoň ve zvukové podobě Karla Gotta ve *Třech oříšcích pro Popelku* (Kdepak, ty ptáčku, hnízdo máš, 1973).

Právě na pohádkových filmech, ale třeba i v televizních dětských pohádkách si uvědomujeme, že tento typ tvorby je sice primárně určen pro děti, ale většinou ho akceptují i jejich rodiče. Můžeme tedy mluvit spíš než o písničkách pro děti o písničkách rodinného charakteru. Mnohé z takových písniček se navíc vynořují v retro vlnách – zůstávají se svými příjemci i v dospělosti. Typickým příkladem je ústřední melodie Karla Svobody z *Tří oříšků pro Popelku*, která se v provedení Ivetty Bartošové z roku 1998 proměnila z původní instrumentálky v píseň, která dnes v cílové skupině původních příjemců písně dosahuje v textech až osmdesátiprocentní oblíbenosti ve věkové skupině 35–55 let.

Úspěšné filmové písničky upozornily ještě na další důležitý rys dětských písní. Když se vydaří, tak jako se povedlo Zdeňku Svěrákovi a Jaroslavu Uhlířovi *Není nutno ve Třech veteránech* (1983), děti jsou nejen pasivními příjemci, ale mohou se stát i aktivními interprety, podobně jako v případě onoho

Jiří Suchý a Jitka Molavcová, foto: Irena Zlámalová (Supraphon)

žičkovského oddílu vlčat. Pro dětskou písničku je to nejvyšší vyznamenání. A pro autory taktéž. Trefit se do dětského vkusu není snadné. V jednom z nedávných interview se toho dotkl Jan Vodňanský: „Někdy jsme byli sami překvapeni, jak děti dávaly přednost tomu, co jsme původně tipovali, že bude pro dospělé, a též naopak.“

Dětské televizní orgie

To, co v 30. až 70. letech znamenal pro dětskou písničku film, nahradila ještě ve větší míře u nás od 60. let televize. Nešlo jen o dětské pohádky. Písničky určené dětem se objevovaly i v dalších specializovaných pořadech, ať už to byly různé dětské kluby, nebo večerníčky. A právě ty s sebou přinesly široký záběr písniček, které se mezi dětmi ujaly. My jsme *Žáci 3. B* (1976) nebo *Zoologická zahrada* je jen slabá náhrada (1988) mají své pokračovatele i v polistopadovém období. Stejně dobře zafungovaly například písně *Tam, kde jasně svítí světlušky* (1995) nebo *Či a či a čičiči*, jsou to kluci kočičí (2000).

Když se podíváme na ty nejoblíbenější večerníčkové skladby, dojde nám,

že jejich úspěšnost je dána stručností (mnohé z nich mají méně než minutu), přehledností a srozumitelností textu, jakož i snadno zapamatovatelnou melodií a smyslem pro jazykový humor. Stává se, že jedno jediné slovo nebo vtipný rým dokážou skladbu dětem přiblížit. Děti ve svých písních milují nonsensy, parodie, jazykolamy nebo místy možná i nesrozumitelné slogany.

Jestli ovšem tyto triky zaberou, to je mezi nebem a zemí, přesně jak už to naznačil Jan Vodňanský. Vzpomeňme si na Suchého *Malé kotě*. Od první chvíle to byla jasně rodinná písnička, i když s lepším výsledkem u dospělých než u dětí. Na druhou stranu si připomeňme (pro nás dospělé) jeden z nevtipnějších překladů Jiřího Suchého, populární americkou zlidovělou dětskou píseň *The Laughing Policeman*, již zpívala Jitka Molavcová jako *Cha-cha*. Vzdor dětem na míru šitému rýmu „šimla všimla“ nemá skladba takový ohlas, jaký by si zasloužila. A zase naopak, další Suchého píseň *Máme rádi zvířata* z roku 1970 zabírá bezpečně dodnes a je potěšením sledovat děti, s jakým gustem rýmují „srst – prst“.

→

Jiným zdrojem, který měl přispět ke vzniku nových písní pro děti, bývaly televizní autorské soutěže. Podobně jako u soutěží písní pro dospělé se jim nejvíce dařilo v 60. a 70. letech. Ale ani z tehdejšího hlediska nepřinášely zázračné výsledky. Na soutěž Hledáme písničky pro děti z roku 1965 si vzpomeneme jen díky vítězné písničce Ztratila Lucinka bačkorku s kouzelným nekonečným textem Zdeňka Borovce.

ale dodnes fungujícím milníkem české populární hudby pro nejmenší děti.

Stejně důležitou roli jako Dáda hráli ve světě dětské písně mezi roky 1995 a 2005 Maxim Turbulenc. Přišli s jednoduchým principem – převáděli nejoblíbenější dětské písničky od lidových po ty nejmodernější do co nejvíce simplifikovaného diskotékového rytmu. Není to tedy původní autorská tvorba, ale na každém dětském večírku se můžeme

malé děti, a to zase netrvá tak dlouho“.

Folk v letech 70. a 80. ale jistou inspiraci dětem přinesl. Najdeme ji například u Petra Lutky, Vladimíra Mertvy a velmi výrazně třeba u Karla Plíhala. Ve většině případů však šlo o „jakoby dětské písně pro dospělé“. Naproti tomu nejslavnější Hutkova píseň Náměšť, která určitě nebyla zamýšlena pro děti, patří svým pozitivním poselstvím dodnes k úplně nejoblíbenějším písním věkového segmentu kolem dvanácti let.

Kašpárek v rohlíku, foto: archiv Kašpárka v rohlíku

Košické studio Československé televize přišlo v 70. letech s hodinovým autorským písňovým seriálem Zlatá brána. Pro většinu českého publika to byla jen vycpávka programu, ale na Slovensku byl prý po celých dvacet let ohlas až nečekaný. Však také na pořadech pracoval výkvět slovenských skladatelů a textařů.

A ještě jedna televizní záležitost by v historii české dětské písně měla být zmíněna. Dáda Patrasová. Zpěvačka a herečka, vnímané kritiky s velkým despektem, lze vyčíst mnohé, ale album Pasu, pasu písničky (1988) s texty Ondřeje Suchého, Ivana Mládky a Zdeňka Svěráka je nespravedlivě pohrdavě přehlíženým,

přesvědčit, že jejich nahrávky zabírají dodnes.

Druhý proud

Dětské písničky byly významnou součástí amerického folkového revivalu. Základním kamenem tohoto trendu bylo legendární album Petea Seegera American Folk Songs For Children z roku 1953. U nás dětský prvek folkového revivalu přišel o hodně později, protože písničkáři jako forma alternativní kultury řešili jiné problémy než písně pro děti. Jistý americký skladatel kdysi řekl, že „dětské písně se nejlépe píšou v době, kdy máte

Základní kameny písničkářského proudu popěvků pro děti přišly až po listopadu 1989. První takovou deskou bylo album Petra Skoumala Kdyby prase mělo křídla (1991), složené většinou ze zhudebněných veršů Emanuela Frynty (1923–1975).

Základní kameny písničkářského proudu popěvků pro děti přišly až po listopadu 1989. První takovou deskou bylo album Petra Skoumala Kdyby prase mělo křídla (1991), složené většinou ze zhudebněných veršů Emanuela Frynty (1923–1975). Nicméně i další Skoumalovy dětské nahrávky s texty básníků Pavla Šruta a Jana Vodňanského mají své nepochopitelné kouzlo hravého humoru.

Dalším základem české dětské písničkářské klasiky je Nohavicovo album Tři čuníci (1994), které je modelem pro jeden z klíčových typů písní pro nejmladší generaci. Zvířata a zvířátka se výrazně prolínají všemi vlnami žánru. Zabírají vždycky – od předškolních dětí až po pubertu. Tři čuníci dovedli zvířecí tematiku k dokonalosti.

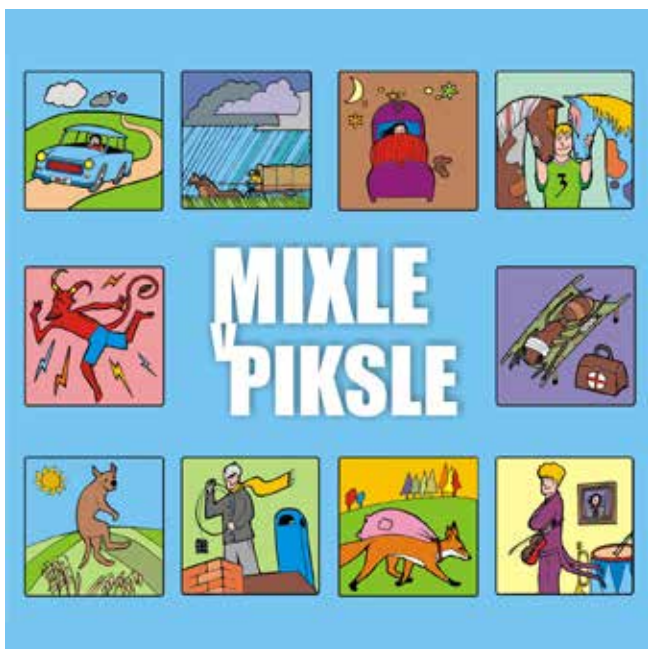
V průběhu posledních třiceti let se tak neformálně vytvořilo cosi jako celá písničkářská vlna orientovaná na děti. Vedle Skoumala a Nohavici do ní patří už klasici Zdeněk Svěrák a Jaroslav Uhlíř, jejichž Hodiny zpěvu, ať už v televizní, nebo CD podobě, přinesly až neuvěřitelné množství stále živých písniček. Svěráznou postavou tohoto světa je také Radůza, která se dětského světa dotkla hlavně svým dvojalbem O Mou-

dětská diskotéka přináší opak kultivovaného Svěráka, Skoumala nebo Nohavici, temperamentní, dokonce fyzickou reakci na hudbu.

Průkopníkem dětského punku byl už na začátku 90. let pozdější hudební publicista Jaroslav Špulák. Skupinu Mauzoleum, kterou vedl, doplnil zbesilým dětským sborem, který se záhy stal postrachem všech pořadatelů. Prý se v něm vystřídalo přes 250 dětí, mezi

textově lehce proměněných lidových písních hraných v rockové instrumentaci. Podle zkušenosti některých rodičů zabírají takto udělané skladby hlavně u nejmladší generace.

A pak tu máme Kašpárka v rohlíku, což je spíše divadelně-hudební skupina, která svůj styl označuje jako bejbypunk. Asi nejpobláznější z jejich repertoáru jsou coververze klasických poppunkových hitů – z Should I Stay Or Should

Obal CD Mixle v piksele

Jaroslav Hutka (2016), foto: David Sedlecký (Wikipedie)

rince a Ložíkovi (2008), v němž – především v instrumentaci – sáhla k inspiraci lidovou písní. Ve své kategorii je to však deska, která zapadla, protože se přes svůj potenciál nedokázala mediálně uchytil.

Do téhle party nejspíš časem přibude ještě Pokáč. Představitel nové generace českých písničkářů má v sobě něco z mládkovského humoru, Nohavicovy hravosti a svěrákovské laskavosti.

Ještě trochu rocku

Nezapomněli jsme na něco? Jistě, dětský punk! Rocková hudba, stejně jako

nimi například Kato z Prago Union nebo Tomáš Fróde z Walkmanz.

Jiným typem rockové kapely zaměřené na děti se stal punkhardrockový mladoboleslavský soubor Kočky neberem, který kolem roku 2007 sestavil a vedl sbormistr Milan Klipec. Soudě podle zachovalých snímků z doby před rozpadem kapely v roce 2015, hudba s dětskými tématy to tak úplně nebyla. Děti dozrály.

S jiným zajímavým přístupem k dětské písni se v roce 2008 vynořila skupina Mixle v piksele, což je vlastně část Vypsané fixy v čele s Márdim a jeho kamarády. Svůj repertoár postavili na

I Go (The Clash) je Čůrej nebo z Pretty Fly (Offspring) Želvy. Některé dospělé to baví i z desky, ale pro děti jsou písničky mnohem silnější v přímém divadelním kontaktu. Potvrzuje se to, co ukazuje praxe už dlouhá léta – jen máloco pro děti zabírá bez vizuálního rozměru nebo jejich aktivní participace.

Když se dětská písnička vydaří, netrčí z ní poučování za každou cenu, ale přesto je v ní skryta životní moudrost. A často si ji pak užijeme i my, dospělí. Obvykle totiž obsahuje pozitivní pohled na svět, úsměv, radost a legraci, což jsou hodnoty, o nichž Jan Werich říkal, že jich nikdy není dost. ☒

Sestry Skovajsovy

Napsali mi z redakce, že když jsem přes tu dechovku (dovolím si opravičku – když jsem kromě jiného i přes tu dechovku), tak zda bych nespáchal článek o dívčím vokálním triu Sester Skovajsových. Že bych si je snad mohl, či dokonce měl pamatovat. Zaradoval jsem se a odpověděl ano, rád se ohlédnu do předvčerejška. (Před pár roky by to bylo ještě jen do včerejška, ale čas se neustále zrychluje, držme s ním krok.) Pamětníky potěším, nepamětníky možná překvapím, pokud si následující odstavce přečtou. Povinná četba to není.

TEXT: MILOŇ ČEPELKA

Jsou mi známy od dětství, kdy jsem o nich nevěděl ještě nic a jen mi ve vnímavých uších lahodily jejich hlasy, protože, to už jsem uměl rozpoznat, byly tři, poslouchal jsem trojhlas. Znival z rozhlasu (televize ještě nebyla) a v mém malém městě také z pouličních amplionů před hlášením o povinném součtu ovocných stromů v rodinných sadech. A u kolotočů a houpaček, když přijely na pouť. Zpěv to byl příjemný, harmonický, mladý a barevný, naznačoval, že majitelky hlasů jsou jistě (hlásila se mi pomalu puberta) jak jinak než půvabné. Z etiket gramofonových desek jsem je o málo později poznal i jménem: Sestry Skovajsovy. Zvláštní. Domácky důvěrné, na rozdíl od Sester Allanových, dýchajících na mě cizokrajně a tehdy ještě neswingově z gramofonu v Armandolově *Modrém pavilonu*. Skovajsovy. Jméno neexotické, ale nikdy předtím neslyšené. Vyvolávalo představu oblíbených her v místním zámeckém parku: „Skovej se, kluku, však já tě najdu, uvidíš!“ A doma si maminka zpívala: *Loučení, až přijde loučení... jednou snad přestane slunce i hvězdy plát, ty však mě budeš mít navěky rád...* anebo *Až ti bude smutno, já přijdu k tobě zpět a potěším srdce tvé, píseň věčné touhy ti budu, drahý, pět, o veliké lásce své*. O léta později mi sice došlo, že zpívaná slova nejsou zrovna z výšin veršového umění, ale ruku na srdce, vadilo to kdy vzpomínkám na mladistvé okouzlení a neopětované city ke spolužačce té či oné, vědomé si své budoucí krásy? Nevadilo. Zpěv i tak rozvíjel emocionální

vnímavost a nelze na to zapomenout. A když přibyla polka *Lidunka*, byla to živá voda na porouchaný mlýn marné studentské lásky právě k Lídě. Tady jsem zjistil, že populární pěvecké trio nejen zpívá, ale že si slova k *Lidunce* i napsalo: *Sousedovic Lidunku mám dávno rád a kolikrát chtěl jsem jí to dát už znát, ale ona se na mě zlobí, ani slůvkem mně neodpoví*. Nevadilo, že mužský text vyslovují dívčí hlasy, notoval jsem si s nimi: *Má rozmilá Lidunko, otevři mně okénko, vždyť já tě mám tolik rád, chci se na tě podívat...* Až když hořká skutečnost zvítězila nad sněním, došlo mi: Propána! Na tě? A jen se podívat? Kdo takové touze uvěří? Kdo je tak naivní?! Ale zas to nevadilo, zas to umělo ukonejšit.

Otočme proto list. Zadáni mi vysvětlilo, že redakci interního časopisu OSA o vzpomínku na Sestry Skovajsovy ke kulatému výročí jejich profesního života požádala dcera jedné z nich. (Dohaduji se, že asi dcera té nejmladší, paní Slávky Dědičové, protože ta měla dceru Ilonu Pešanovou, jedinou z rodu, která i v další generaci zpívala, a to ve skupině *Bezinky*.) Maminka a její dvě sestry byly totiž sestry skutečné, rodné, a začaly se trojhlasně pěvecky projevovat přesně před osmdesáti roky, v Praze profesionálně o rok později. A dařilo se jim nejen u big bandu Bobka Bryena, jehož vedoucí je, mladičké, slyšel v Luhačovicích a nabídl jim spolupráci, ale brzy i s orchestry Jaroslava Maliny, Jozefa Vencľů či Slávy

Foto: archiv dědičky Ilony Pešánové

Emana Nováčka a stejně tak s kapelami dechovými či takzvanými univerzálními, které vedli Sláva Mach, Emil Kaplánek, Karel Valdauf, Karel Vacek, Václav Bláha, Václav Berka či F. A. Tichý. A hvězdní byli nejen kapelníci, nýbrž i kolegové spolupěvci Oldřich Kovář, Jára Pospíšil, Standa Procházka a další. Když jsem přijal úkol oslavit jubileum, nebudu se přece uculovat nad slabinami tehdejší písničkové produkce, ale naopak vzdám hold nezpochybnitelné pěvecké profesionalitě a v textařině zase smyslu pro potřebu nenáročného, ale vděčného posluchače, který v zábavné hudbě hledá to, k čemu je určena, tedy zábavu, a nepitvá kritickým skalpelem prostředky, jimiž je dosahováno výsledku. To je na jinou debatu, a ta byla až dosud téměř vždycky zbytečná. Oceňujme, co

si uznání zaslouží, vzdejme úctu tam, kde je namístě. Dopřeji proto sestřám s respektem ke společné poloanonymitě také osobní totožnost. Narodily se v Řetechově, v dědině nedaleko Luhačovic, kde měl jejich tatínek populární kapelu, a tak žádný div, že se Jiřina (1919–1991, první hlas), Lída (1921–1999, druhý hlas) a Slávka (1926–2015, třetí hlas) potatily. Zpívaly si nejdřív pro sebe a pro sousedy, pak s otcovým orchestrem v Luhačovicích a pak – to už jsem uvedl výše – díky Bobku Bryenovi alias Ladislavu Bobkovi v Praze. S nejmladší z nich, s paní Slávkou Dědičovou, jsem se setkal v roce 1996, šest let potom, co pěveckou činnost ukončily. V rozhlasovém pořadu *Dechovka, to je moje* jsme se hezky pobavili nad jejich nejpozdnějšími autorskými úspěchy, nad Kubešovými

polkami *Přerovanka*, *Hradišťanka*, *Posvícenská* atd., jimiž završily svou profesi textařskou. Tehdy mi paní Slávka připomněla, že po celý život sloužily oběma hudebním žánrům, dechové hudbě i popu. Od šedesátých roků minulého století také v různých vinárnách, nejdříve, jedenáct let, ve Slovanském domě na Příkopech. A natočily, panečku, na 500 gramofonových snímků! Byly přirozeně muzikální, byly poctivé, vstřícné, obecnostvo a posluchačstvo nešidily, proto si zaslouží uznanou vzpomínku.

Dceři Iloně Pešánové upřímně děkuji za impuls k činu, neboť tak to má být: potomci mají mít ve vážnosti své předky, mají se v úctě sklánět před jejich poctivou prací a mít je za dobrý a následováním příklad. ☒

Muzika k otesávání

Co si o životě lidové písně a hudby i jejich proměnách v současnosti myslí dva mladí muzikanti – muzikolog Petr Číhal (1981), primáš a umělecký vedoucí cimbálové muziky Cifra, a etnolog Jan Káčer (1987), cimbalista a umělecký vedoucí cimbálové muziky Ohnica?

TEXT: JAN MADĚŘIČ

Foto: archiv Petra Číhala

Petr Číhal

Chování člověka je dáno rámcem kultury společnosti, v níž žije. Je podle tebe i v současnosti na Moravě živou součástí oné kultury lidová píseň, hudba?

Jsem přesvědčen o tom, že lidová píseň a hudba jsou stále živou součástí společnosti, v níž žijeme. Rámec, v němž lidová píseň či hudba dnes žijí, doznal v porovnání s minulostí podstatných proměn v souvislosti s obecným vývojem a proměnou společnosti. Zpěv byl v minulosti její přirozenou součástí a byl funkčně vázán na nejrůznější životní

situace rodinného a společenského charakteru. V současnosti lidová píseň žije především v prostředí folklorních souborů, muzik, dechových hudeb a pěveckých sborů, ale také vesnických kolektivů (chas), které ji aktivně a s láskou provozují. A protože jich stále přibývá, i mezi mladými lidmi, naplňuje mě to optimismem do budoucna, že tato část lidové kultury bude stále živá.

Předpokládejme, že dnes už ani zde nemůžeme hudební folklorní projevy zaznamenat v tradiční podobě. Jaké jsou tedy jejich jiné způsoby existence?

(odpovídám na to v podstatě v předcházející otázce) Platformu existence hudebních folklorních projevů můžeme dnes zaznamenat především ve folklorních souborech, muzikách, dechových hudbách, pěveckých sborech a vesnických kolektivech, jejichž cílem je prezentace hudby na jevištích pro široký okruh posluchačů. Jde tedy již o projev folklorismu.

Při jakých příležitostech se lidová píseň a hudba v současnosti mohou uplatňovat a jaký mají na posluchače či spolupracující interprety vliv?

Obecně řečeno, všude tam, kde jsou vítány. Tím nejpřirozenějším prostředím jsou bezesporu rodinné (dnes především svatba) a výroční obyčeje (masopust, velikonoční zvyky spojené s pomlázkou, dožínky, vinobraní, hody, Vánoce). Pak to jsou nejrůznější

společenské události soukromého (jmeniny, narozeniny) a veřejného charakteru (košty vín, vernisáže, firemní akce) až po samotné folklorní festivaly a folklorní vystoupení v rámci folklorního hnutí (výročí založení souborů atd.). Vliv spatřuji především ve vzájemném obohacení repertoáru a v kultivujícím prvku pro zainteresované strany, tedy jak posluchače, tak interprety.

Jaké jsou zdroje lidové písně pro tvé hudební zpracování a jak rozsáhle autorsky tvoříš její nový přednesový tvar?

Při výběru písní většinou vycházím ze základních vydaných písňových sbírek, především z Františka Sušila, Františka Bartoše, ale také regionálně zaměřených sběrů Josefa Černíka, Valeše Lísy, Ferdinanda Tomka, Jana Poláčka. V minulosti jsem měl možnost navštívit Etnologický ústav Akademie věd ČR v Brně, kde se nalézají dosud nepublikované terénní sběry moravské, slezské a slovenské provenience. Dá to sice větší námahu a úsilí, ale člověku se při výběru repertoáru otevrou daleko větší možnosti a nemusí se spoléhat pouze na tištěné sbírky. Co se týká jejich úpravy pro sestavu cimbálové muziky, podle mého názoru by v první řadě samotná energie písně neměla být potlačena např. v nově vytvořených mezihrách či spojovacích úsecích mezi jednotlivými slokami, které pak mohou působit v celé úpravě neorganicky (to už je pak lepší rovnou napsat autorskou píseň), ale lze si třeba jen „vytáhnout“ z lidové písně krátký

melodický či rytmický motiv, který je nosný pro další zpracování. Upravovatel by neměl lidové písní ublížit. Jak toho dosáhnout, už pak záleží především na jeho citu.

Čím je dán fenomén zájmu mladých lidí o hraní v lidových, převážně cimbálových muzikách, vždyť jen na území kolem Uherského Hradiště jich je určitě přes třicet?

Na to není úplně snadné odpovědět

Základ podle mě tvoří tradice, byť je u cimbálové muziky docela krátká a souvisí až s poválečným rozvojem slováckých krúžků, z nichž vznikaly folklorní soubory, a se sílícím folklorním hnutím.

a důvodů může být více. Základ podle mě tvoří tradice, byť je u cimbálové muziky docela krátká a souvisí až s poválečným rozvojem slováckých krúžků, z nichž vznikaly folklorní soubory, a se sílícím folklorním hnutím. V 50. letech tomu napomáhala i kulturní politika státu, která si však z lidové písně vybrala jen určitou část repertoáru (jinou naopak záměrně potlačila). Konkrétně v Uherském Hradišti ji spatřuji od 50. let v působení Hradišťanu (a posléze dalších souborů a muzik), v jehož čele tehdy stála výrazná osobnost v podobě primáše muziky Jaroslava Staňka, cimbalisty, etnografa a pedagoga Jaroslava Čecha a osob v jejich okruhu. Jejich osobitý vklad pak „padl na úrodnou půdu“, formoval jejich pokračovatele v regionu

a právě z tohoto podhoubí v dalších generacích vznikla širší základna, z níž se stal zdroj zájmu mladých lidí o hru v lidových muzikách. Těch příkladů osobností folklorního hnutí na Uherskohradištsku, které „táhnou“, je samozřejmě víc a pro každého z dnešních mladých jím může být někdo jiný. Je ale otázka, jestli dnešní mladé generaci zakladatelská jména výše zmíněná ještě něco říkají.

Dalším prvkem, který podle mě má vliv, je základní hudební školství, kde se vyučuje hra v cimbálové muzice. Tím, že např. v Uherském Hradišti dosahuje školní cimbálovka pravidelných úspěchů v soutěžích a vystupuje na nejrůznějších akcích, včetně dlouholeté úspěšné spolupráce s dětským folklorním souborem Hradišťánek, může ukázat rodičům dobrý příklad a smysluplné využití volného času pro jejich děti s kultivujícím účinkem na vývoj dětské osobnosti. Samozřejmě je také důležité, aby rodina měla k lidové písni a hudbě vztah. Pokud jej má, je to nesporná výhoda. A konečně je to podle mě v obecnější rovině celková obliba a jakási morální podpora hudebního folkloru napříč generacemi a sociálním postavením, alespoň na Uherskohradištsku to tak vnímám.

Vymezuji se stávající lidové muziky regionálně, jak bývalo zvykem, nebo cítíš interpretační posun k jistému univerzalizmu díky výchově instrumentalistů na uměleckých školách od ZUŠ až po akademie?

Systém základního hudebního školství je u nás na velmi vysoké úrovni a v zahraničí nám ho, troufám si říci, mohou závidět. Mladí hudebníci v základních uměleckých školách dnes hrají mnohdy technicky náročnější skladby, než hráli jejich vrstevníci třeba ještě před patnácti dvaceti lety. Vše se v tomto směru posouvá dopředu. Alespoň tak to dnes pozoruji na ZUŠ v Uherském Hradišti. A s tímto vývojem jde ruku v ruce také výuka hry v cimbálové muzice, kde podle mě skutečně dochází nebo může docházet k určité unifikaci hry a regionální rozdíly se stírají nebo už setřely, takže jen podle poslechu u mladých muzik není dnes snadné odhalit, která cimbálovka zrovna hraje. Dnes žák v hudebce většinou dostane úpravu lidové písně

či série písní z určité lokality zapsanou v partu do poslední noty, a to zpravidla ve všech nástrojích. Muzika pak může nacvičit díky zvyšující se technické vybavenosti jednotlivých hráčů náročnější úpravy v kratším čase a její vývoj po této stránce může postupovat rychleji. Na druhou stranu se ale podle mě vytrácí určitá spontaneita a jakási míra improvizace schopnosti mladého hudebníka, kterému pak chybí možnost základního nápěv „vyzdobit“ podle sebe, což určitě není jednoduché a nejde to hned naučit, ale je dobré se o to pokoušet (např. poslechem jiných muzik). Je to do určité míry dvojsečné. Vývoj se tedy v současnosti posouvá k technicky dokonalejšímu provedení.

Dalším prvkem, který podle mě má vliv, je základní hudební školství, kde se vyučuje hra v cimbálové muzice.

Může se i ve vzdálené budoucnosti udržet etnicita, vyjadřovaná krom jiného také vlastní definovanou lidovou hudební kulturou? Vždyť hudba, a to bez žánrového vymezení, nezná hranice již dnes.

Já myslím, že ano, bez ohledu na to, jaké vlivy na ni budou působit. Lidová hudební kultura je jedna z forem udržení si vlastní identity, jeden z pevných a konstantních bodů, o které se může člověk v dnešním přetechnizovaném světě opřít. Z dnešní nejmladší generace, alespoň tady na Uherskohradištsku, ale věřím, že i jinde, mám pocit zájmu o lidovou hudbu a píseň. Ale důležité samozřejmě je, aby tento zájem byl správně podchyten a mohl se rozvíjet, ať už na základních školách, základních uměleckých školách nebo v prostředích folklorních souborů či kdekoli jinde. V tomto směru jsem tedy, alespoň co se týká blízké budoucnosti, optimistou.

→

Foto: archiv Jana Káčera

Jan Káčer

Chování člověka je dáno rámcem kultury společnosti, v níž žije. Je podle tebe i v současnosti na Moravě živou součástí oné kultury lidová píseň, hudba?

Samozřejmě že je součástí a nedokážu si představit, že by tomu tak nebylo. Lidová píseň je nepostradatelnou součástí naší kultury nejenom na Moravě, ale i v Čechách, kde jsem měl možnost tohle zaznamenat. Dokladem může být nevídaný zájem mladé generace o lidovou píseň, lidovou hudbu, který je hodně patrný při různých společenských akcích (třeba na jihovýchodní Moravě). Je to právě ona, která lidovou píseň revitalizuje.

Předpokládejme, že dnes už ani zde nemůžeme hudební folklorní projevy zaznamenat v tradiční podobě. Jaké jsou tedy jejich jiné způsoby existence?

V této věci mají neocenitelnou roli především sběratelé lidových písní z 19. a první poloviny 20. století, kteří dokázali zaznamenat obrovské množství písňového materiálu a uchovat ho pro další generace. Bohužel nám nedokážou přesně vyjádřit, jakým způsobem a v jaké podobě se písně interpretovaly. To však změnil vynález fonografu, který nám umožnil první nahrávky lidové písně. Nezastupitelnou

roli sehrál také Český rozhlas, který interprety lidové písně nahrával, v jeho archivu jsou nahrávky dodnes uchovány. Z nich můžeme poté vycházet. Na tradiční podobu navázaly především folklorní soubory, které začaly vznikat v polovině 20. století. Ty právě přivedly tradiční hudební folklorní projevy z terénu tak trochu uměle na jeviště. Tím dostaly jinou podobu a přizpůsobovaly se především vkusu interpreta, protože se vytratila přímá spojitost mezi obsahem písně, časem provádění a příležitostí. Nemůžeme na to však nahlížet až tak kriticky, protože dnešní zrychlená doba tomu tak trochu nahrává. Folklorní hudební projevy lze zachytit právě ve výročním obyčejovém cyklu (masopust, velikonoční občůzky, letnice, poutě, posvícení, doba adventní a vánoční). Mladé generaci jsou nejvíce zprostředkovávány digitálními médii a internetem, bez kterých si dnes mnozí už nedokážou poradit.

Při jakých příležitostech se lidová píseň a hudba v současnosti mohou uplatňovat a jaký mají na posluchače či spolupracující interprety vliv?

Dnes už málokde a málokdy lze lidovou píseň zaslechnout, aniž by byla spjata s příležitostí především společenského charakteru. Spontánní muzicírování již skoro vymizelo. Jedná se především o akce rodinného charakteru (oslava konce svobodného stavu, svatby, oslava jubilea, ale také pohřby). Nejenom na jihovýchodní Moravě je lidová píseň interpretována v různých podobách především při vystoupeních folklorních souborů. Posluchači ji berou především jako jistou část kulturního dědictví předchozích generací, která je v tištěné i orální podobě předávána dál. V průběhu doby můžeme zaregistrovat, že se některé nápěvy (neberu v potaz tištěné sbírky) zachovaly do dnešních dní, ale některé i zanikly. Samozřejmě že vznikaly a pořád vznikají nové lidové písně, které si své místo a životnost v povědomí posluchačů nebo interpretů musejí najít. Existují i takoví posluchači (starší i mladší ročníky), kteří si třeba doma nebo v autě pustí místo rádia nebo moderní hudby nahrávky lidových písní z LP desek nebo CD. Navíc dnešní doba

digitálních médií dává docela široké možnosti, kde takovou hudbu nalézt a poslouchat. Vliv na posluchače může mít zásadní, jelikož v lidové písni nalezneme tolik příběhů a pravd o lidském životě, že to může dokonce ovlivnit i vnímání posluchače, respektive jeho pohled na svět. Dnes je řada kapel, které

Lidová píseň je nepostradatelnou součástí naší kultury nejenom na Moravě, ale i v Čechách, kde jsem měl možnost tohle zaznamenat. Dokladem může být nevídaný zájem mladé generace o lidovou píseň, lidovou hudbu, který je hodně patrný při různých společenských akcích...

čerpají textové i hudební motivy z lidové písně, ale především s ní dokážou pracovat a přetvářet ji do nových podob. Ty pak nabízejí posluchačům v různých formách a hudebních experimentech.

Jaké jsou zdroje lidové písně pro tvé hudební zpracování a jak rozsáhle autorsky tvoříš její nový přednesový tvar?

Zřejmě nemá smysl vypisovat ten sáhodlouhý seznam pramenných materiálů, ze kterých čerpám, ať už jsou to písňové sbírky, nebo rukopisné sběry z terénu.

Snažím se navštěvovat i různé lokality a přímo v terénu poslouchat místní interprety při různých příležitostech nebo si napsalouchat regionální hudební nahrávky, které jsou k dispozici. Při práci s lidovou písní se nesnažím o násilnou podobu zpracování. Ono pravidlo „méně znamená více“ je v tomhle případě dost podstatné. Nejdůležitější je pochopit, co píseň chce a má vyjádřit. Tomu je nutné přizpůsobit i její zpracování. Pokud už pracuji na hudební úpravě, tak si nejprve několika způsoby zharmonizuji základní melodii. Držím se pravidla představit píseň v jednodušší podobě při zpěvu a při mezihře harmonii zahustit. Notový materiál rozepisují všem nástrojům zvlášť, tvořím vícehlas, melodické ozdoby, citlivě dynamikou zdůrazňuji barvu jednotlivých nástrojů v různých místech, sólech. Avšak notový zápis takové hudební úpravy neberu jako dogma, po určité době si tak řečeno věc sedne a tvoří kostru interpretace, při níž se pak částečně improvizuje, variuje s dynamikou, melodickými ozdobami či harmonií. Stávají se i takové případy, kdy má píseň krásný text, ale melodie kvalitou lehce zaostává. Poté přistupuji k tvůrčí činnosti, kdy melodie buď pozměním, nebo nově vymyslím.

Čím je dán fenomén zájmu mladých lidí o hraní v lidových, převážně cimbálových muzikách, vždyť jen na území kolem Uherského Hradiště jich je určitě přes třicet?

Je to dáno především velkým zájmem mladých lidí, kteří se lidovou hudbou chtějí zabývat. Lidé hrající v nějakém kolektivu cimbálové muziky jsou vnímáni jako potenciální nositelé hudební kulturní tradice. U mladých muzikantů platí takové nepsané pravidlo, což mi i řada z nich potvrdila, že se mohou ukázat a tak trochu vyčínat z kolektivu. Je to také dáno jejich vnitřním přesvědčením, že je interpretace lidových písní v různých podobách oslovuje, baví a přináší jim jistý pocit vnitřní pohody. Navíc je patrná fundovanost a zájem, který zde funguje již skoro sedmdesát let v podobě, kterou nastínil Hradišťtan, a ostatní soubory začaly využívat stejných nuancí. Řada rodičů a prarodičů těchto mladých lidí už prošla nějakým folklorním kolektivem a to jsou právě ti, ke kterým vzhlíží

mladá generace a pokračuje v zájmové činnosti dále. Množství cimbálových muzik na Uherskohradištsku svědčí o nebývalé vysokém zájmu hráčů být součástí některé z nich. Zájemců je takové množství, že mnohá uskupení vznikají spontánně, a je jen otázka času, jestli se udrží a vytrvají. Uherskohradištsko má

Lidovou písní se v dnešní době zabývají lidé, kteří mají absolvovanou minimálně základní uměleckou školu, ale nalezneme interprety s konzervatoří i akademií. Dnes už nepřevládají samouci, jak tomu bylo v minulosti. Muzikanti díky všestranné vzdělanosti dokážou s hudebním materiálem doslova čarovat...

tu výhodu, že je zde pořád velké množství talentů a lidová píseň je zde díky cimbálovým muzikám živá.

Vymezují se stávající lidové muziky regionálně, jak bývalo zvykem, nebo cítíš interpretační posun k jistému univerzalizmu díky výchově instrumentalistů na uměleckých školách od ZUŠ až po akademie?

Ten univerzalizmus už je hodně patrný

a slyšitelný, právě díky té hlubší hudební výchově a vyšším nárokům na interpretaci. Lidovou písní se v dnešní době zabývají lidé, kteří mají absolvovanou minimálně základní uměleckou školu, ale nalezneme interprety s konzervatoří i akademií. Dnes už nepřevládají samouci, jak tomu bylo v minulosti. Muzikanti díky všestranné vzdělanosti dokážou s hudebním materiálem doslova čarovat a vytvářet zajímavé věci, ať už jde o vícehlas, harmonizace, sólové improvizace, projevy a jiné. Na jednu stranu je dobře, že si se vším hudebně poradí, avšak z hudebního projevu se vytrácí původní výrazovost, potírají se regionální rozdíly v interpretaci a specifický repertoár se postupně přesouvá do uniformního kolektivního repertoáru, který hrají všichni všude a skoro stejně. Málokterý z interpretů se snaží hledat neoposlouchané či zapomenuté písně, které oživuje. Patrné je to na folklorních festivalech, kde je možné zaslechnout především tzv. folklorní mainstream, což je velká škoda. Taky už se posunula i obsahová stránka věci, kdy lidová píseň slouží interpretovi, místo aby interpret sloužil lidové písni. Doufám, že se to snad změní.

Může se i ve vzdálené budoucnosti udržet etnicita, vyjadřovaná krom jiného také vlastní definovanou lidovou hudební kulturou? Vždyť hudba, a to bez žánrového vymezení, nezná hranice již dnes.

Podle mě se tyto hudební kulturní praktiky udrží, protože široká základna jejich nositelů má dobré předpoklady uchovat hudební folklorní projev i dalším pokolením alespoň částečně v podobě, jak ji známe nyní. Je pravda, že pomyslné hranice mezi regiony, ale i hudebními žánry se stírají a vzájemně se míchají a ovlivňují. Největší obavu mám z nevědomosti budoucích hráčů (i když už i dnes se najdou nepoučení barbaři) o pomyslném rajonizování území, odkud budou čerpat své hudební inspirace, takže budou tvrdit, že se jedná jen o nějakou lidovou píseň. A právě lidová píseň nejenom na jihovýchodní Moravě si zaslouží, aby se k ní přistupovalo jako ke klenotě, který nám zde zanechal předci, a naší povinností je, abychom ji udržovali a předali dalším generacím. ☒

šuplíky textařů

„Karel Kryl se od našich tzv. protestních zpěváků lišil. Už od pohledu: žádná dylanovská hříva, černé brýle nebo exotický oděv. A byl jiný i svou hudbou, zpěvem, doprovodem, texty. Melodie u něj převažuje nad rytmem a jí slouží i jednoduchý doprovod oprýskané kytary. Zpívá prostě, bez šansoniérského prožívání, a přirozeně, bez ‚protestních‘ manýr, násilnicích výslovnost. Revoluční nebyla ani dokonalá forma Krylových textů: rýmy třeskné jak bič, sevřená veršová stavba, bohatý slovník, srozumitelné obrazy. Kde je tedy protest? V myšlenkách. Na Bratříčkovi mě od samého začátku vzrušovalo, jak jsou jeho písně završené, neměnné a uhrančivé tou melodičností, jakou člověka chytí Puccini, právě tak jako slovácká národní nebo Chopin,“ napsal Jiří Černý.

Bratříčku, zavírej vrátka

text/hudba:
Karel Kryl

zastupován od 1995,
v databázi má registrováno
235 hudebních děl

Bratříčku, nevzlykej,
to nejsou bubáci,
vždyť už jsi velikej,
to jsou jen vojáci,
přijeli v hranatých
železných maringotkách.

Se slzou na víčku
hledíme na sebe,
buď se mnou, bratříčku,
bojím se o tebe
na cestách klikatých,
bratříčku, v polobotkách.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavřel jsi vrátka?

Bratříčku, nevzlykej,
neplýtvej slzami,
nadávky polykej
a šetři silami,
nesmíš mi vyčítat,
jestliže nedojdeme.

Nauč se písničku,
není tak složitá,
opři se, bratříčku,
cesta je rozbitá,
budeme klopýtat,
zpátky už nemůžeme.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavírej vrátka!
Zavírej vrátka!

Krize způsobená Covidem-19 nenechala chladným ani Xindla X, který trefně zmapoval obraz světa.

Vydal poetickou zpověď, ve které je více pravdy, než bychom možná chtěli. I tak by se nejspíš dala popsat nová píseň

Nový termín slavnostního vyhlášení hudebních cen Žebřík byl stanoven na pátek 9. října.

Uskuteční se v plném rozsahu na tradičním místě, v areálu DEPO2015 v Plzni. Během slavnostního 28. ročníku bude předáno celkem 27 cen v devíti vyhlá-

Michal Prokop s Framus Five, Marpo & TroubleGang a další. Moderátory bezmála šestihodinové akce budou Marek Taclík a Iva Pazderková. Následovat bude pověstná afterparty s hvězdami Žebříku pod taktovkou Dje Frikyho.

Hlavním organizátorem hudebních cen je magazín iREPORT, nástupce někdejšího časopisu Rock Report.

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Xindla X – Něco je ve vzduchu. Znamý český textař a hudebník Ondřej Ládek alias Xindl X v písni shrnuje své pocity z této podivné doby, kdy mezi lidmi vládne strach a solidarita. Singl Něco je ve vzduchu je zároveň první vlašťovkou z připravované desky, kterou Xindl X plánuje pokřtít příští rok na svém koncertě v O2 areně.

PLZENSKÝ KRAJ iREPORT.cz Kulturní Plzeň

ŽEBŘÍK

OD ROKU 1992
iREPORT MUSIC AWARDS

MŇÁGA A ŽĎORP ANNA K
MICHAL PROKOP JOHN WOLFHOOKER
MARPO x TROUBLEGANG DJ STAGE
MAREK TAČLÍK IVA PAZDERKOVÁ

9. ŘÍJNA 2020
DEPO2015 Plzeň

PŘEDPRODEJ 490 Kč / VIP 990 Kč
www.anketazebrík.cz

SPONZOR: Město Plzeň, Město Žďorcy, Město Anna K, Město John Wolfhooker, Město Marpo & TroubleGang, Město DJ Stage, Město Marek Taclík, Město Iva Pazderková. PARTNER: Česká televize, Český rozhlas, Český rozhlas Plzeň, Český rozhlas Žďorcy, Český rozhlas Anna K, Český rozhlas John Wolfhooker, Český rozhlas Marpo & TroubleGang, Český rozhlas DJ Stage, Český rozhlas Marek Taclík, Český rozhlas Iva Pazderková. PARTNER: Český rozhlas Plzeň, Český rozhlas Žďorcy, Český rozhlas Anna K, Český rozhlas John Wolfhooker, Český rozhlas Marpo & TroubleGang, Český rozhlas DJ Stage, Český rozhlas Marek Taclík, Český rozhlas Iva Pazderková. PARTNER: Český rozhlas Plzeň, Český rozhlas Žďorcy, Český rozhlas Anna K, Český rozhlas John Wolfhooker, Český rozhlas Marpo & TroubleGang, Český rozhlas DJ Stage, Český rozhlas Marek Taclík, Český rozhlas Iva Pazderková. PARTNER: Český rozhlas Plzeň, Český rozhlas Žďorcy, Český rozhlas Anna K, Český rozhlas John Wolfhooker, Český rozhlas Marpo & TroubleGang, Český rozhlas DJ Stage, Český rozhlas Marek Taclík, Český rozhlas Iva Pazderková. PARTNER: Český rozhlas Plzeň, Český rozhlas Žďorcy, Český rozhlas Anna K, Český rozhlas John Wolfhooker, Český rozhlas Marpo & TroubleGang, Český rozhlas DJ Stage, Český rozhlas Marek Taclík, Český rozhlas Iva Pazderková.

šených kategoriích, o jejichž výsledcích rozhodovali hudební fanoušci během dvouměsíčního hlasování na webu Anketazebrík.cz. Vítězové obdrží sošky z dílny renomovaného sochaře Václava Česáka.

Koncertně se představí Mňága a Žďorcy, Anna K., John Wolfhooker,

Festival FORFEST pokračuje v nezměněné podobě.

Přes řadu vnějších omezení proběhne letošní ročník festivalu současného umění FORFEST, který se koná každoročně v Kroměříži ve třetím a čtvrtém týdnu června, podle původního plánu. Děkujeme za podporu zejména programu Partnerství OSA a nadaci ČHF, díky nimž se i letos, v 31. ročníku, uskuteční celkem 29 koncertů soudobé hudby. Na festivalu vystoupí v sólových recitálech např. houslisté David Danel, Martin Kos a Bohuslav Matoušek, klarinetista Jiří Mráz, varhaníci Karel Hiner, Karel Martínek, Hana Ryšavá či Petr Vacek. V samostatném večeru zahraje České filharmonické kvarteto.

Vrcholem festivalu bezesporu bude vystoupení sboru Vox luvenalis s dirigentem Janem Ocetkem, který provede rozsáhlou trojsborovou skladbu Alfreda Schnittkeho Koncert pro sbor. Zahraniční umělci (např. skladatelé Liviu Danceanu, Arvo Pärt, Tsuneo Nakajima) budou představeni v poslechových koncertech ze zasláných nahrávek. I přes nepřízeň

→

obecných podmínek tak FORFEST bude pokračovat. Děkujeme OSA za dlouholeté partnerství a podporu. Za pořadatele Jan Vrkoč, Umělecká iniciativa Kroměříž, z. s.

Hudební televize ÓČKO STAR v květnu změnila vysílací schéma i hudební dramaturgii.

Do vysílání zařadila více české a slovenské hudby, aby podpořila domácí hudební scénu, zařadila rockový playlist pro fanoušky tvrdší hudby a prodloužila playlisty 80' a 90'. Do vysílání zařadila nový pořad zaměřený na hity tuzemských i zahraničních rockových hvězd s názvem Rock Star a jednou měsíčně poběží také první česká rocková TV hitparáda TV Rockparáda, která vzniká pod hlavičkou Fajn Rock Music rádia za podpory OSA.

Oblíbený rodinný festival Struny dětem obleče šálu a rukavice a namísto jarního termínu se s posluchači setká v prosinci.

Novinkou je i místo. O mikulášském víkendku 5.–6. prosince se Struny dětem výjimečně nastěhují do Švandova divadla. Festival letos nabízí hned několik premiér, o které návštěvníci nepřijdou. Iva Bittová ve svém sólovém představení Opičák a pitomci dětem vtípně poodhalí, jak hloupě se často chovají dospělí, když chtějí být důležití... Do hmyzí říše vtáhne děti Beata Hlavenková, která v koncertní premiéře se svým týmem uvede představení inspirované knihou Ó, ó, ó, vajíčko. Koncertem provede mj. herečka Martha Issová. Svou zábavnou show plnou vtípných glos a chytlavých melodií představí i osobitá zpěvačka Barbora Poláková. Na scéně se díky Strunám dětem vrátí i další projekt Beaty Hlavenkové – ikonické Pišlické příběhy s Ivanem Trojanem v roli vpravěče.

Kapela Mig 21 se rozhodla vydat svou první studiovou nahrávku, legendární album Snadné je žít, na vinylu.

Album Snadné je žít, které krátce po vydání získalo za prodej platinovou desku, vyšlo v roce 2001, tři roky po vzniku Mig 21, a obsahuje hned dva jejich největší hity, které mají i po takové době zásadní postavení v koncertním setlistu kapely – skladby Snadné je žít a Slepice pírka. Album zároveň v roce svého vydání získalo hned dvě nominace na hudební ceny Anděl. Do dnešního dne se ho na CD prodalo přes 50 000 kusů.

Pavel Šporcl svou moderní klasickou hudbou cílí na mladé publikum.

Výjimečný český houslista Pavel Šporcl, známý pro překračování hranic klasické hudby, představuje nový videoklip své autorské skladby Magical 24. Videoklip vydal jako připomínku 180. výročí úmrtí

houslového génia Niccola Paganiniho. V technicky velmi náročné skladbě, která je svižná a s moderní aranží, totiž Šporcl používá Paganiniho motiv z 24. capriccia. Houslista o nové skladbě říká, že skrze ni chtěl ukázat, že je moderní člověk, který se nebojí vystoupit ze zajetých kolejí a ukázat mladé generaci, že housle jsou mimořádný nástroj i v moderní hudbě.

Muzika v parku nabízí živé letní koncerty v zeleném srdci Prahy. Koncerty začaly 16. června.

Znamé české kapely zahrají naživo na historickém pódium v pražských Riegrových sadech. To se po letech dočkalo obnovy a během léta nabídne sérii koncertů v rámci akce Muzika v parku. Diváci si mohou užít své oblíbené kapely v nádherném prostředí zahrádky pod širým nebem, která se po dvou letech znovu otevřela. Jako první vystoupila skupina Chinaski. Následně Anna K., Mirai, Robert Křesťan s Druhou trávou, Banjo Band Ivana Mláčka a další. Během léta budou mít návštěvníci možnost navštívit až dva koncerty týdně.

Výroční ceny OSA mají nový web, předání proběhne v září.

Slavnostní vyhlášení Výročních cen OSA, kdy oceníme nejúspěšnější skladby a autory předešlého roku, se z důvodu pandemie onemocnění Covid-19 uskuteční až v září. V den původního termínu jsme spustili alespoň webové stránky www.cenyosa.cz v nové grafické podobě. Můžete si tak připomenout, jak probíhalo loňské předání Výročních cen OSA, které se odehrálo v pomyslných kulisách roku 2119. Sestřih najdete na webu.

nově vydaná CD

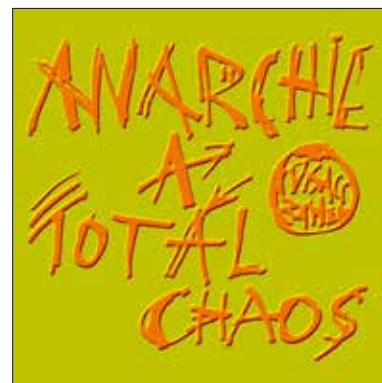
MICHAL HRŮZA *Světlo do tmy*

V albu *Světlo do tmy* se zpěvák drží vztahů a obrací se k lásce. Ta pro něj znamená světlo, jež se snaží vnést do dnů pohlcených depresí a smutkem. Jak říká: „Někdy jsme obklopeni chmurnou tmou, a proto je dobré občas tmou rozbít světlem.“ *Světlo do tmy* se jmenuje i titulní skladba, která dostala vizuální podobu. O produkci desky *Světlo do tmy* se postaral Lukáš Chromek, který přinesl do Michalových singlů nový svěží zvuk, jež zpěváka posunul do dalších hudebních rovin. Hružův přirozený talent na psaní hitových melodií toto již šesté sólové album bezpochyby potvrzuje. Z každé tmy vede cesta ke světlu a o tom je i *Světlo do tmy* – album složené ze skladeb, které samy o sobě nesou příběh. „Přečtete-li názvy písní tak, jak jdou za sebou, dostane se vám poselství celého alba.“

DAN BÁRTA & ILLUSTRATOSPHERE *Kráska a zvířený prach*

Album obsahuje jedenáct nových původních písní a celkově třináct tracků vzniklých buď pod bdělým aranžérským dohledem Filipa Jelínka, nebo jako výsledek společného hráčského ohmatávání a napínání základní struktury písně. Žánrově obtížně zařaditelná deska s charakteristickým zvukem *Illustratosphere* – který je notabene také součástí autorské práce, neboť sound design je dílem kytaristy Miroslava Chyšky – je i přes pestrost jednotlivých aranžmá hutným a soudržným celkem postaveným na smyslu pro kompozici, citlivé interpretaci, kreativitu a síle hráčského umu jednotlivých členů a textech Dana Bárty, které se vyznačují jeho osobitou poetikou. Dvě písně v angličtině z pera Alžběty Plívové a jedna autorská dokonce ve slovenštině české texty dobře doplňují. Rytmika hraje na novém albu v mimořádném souznění a rozpoložení.

VISACÍ ZÁMEK *Anarchie a total chaos*

Nové album je dle slov samotných autorů „pěkně ostré“, jak ostatně už název naznačuje. Je ostré nejen zvukově, ale i textově. Nahrávka přináší i spoustu legrace a podílela se na ní celá kapela. Kapelní pojetí punku bylo vždycky dost široké, ale žádný pop nebo elektroniku posluchač neuslyší. Pouze hrubý kytarový punk'n'roll. CD bylo natočeno ve studiu kytaristy Petra Lebedy (Rybíčky 48).

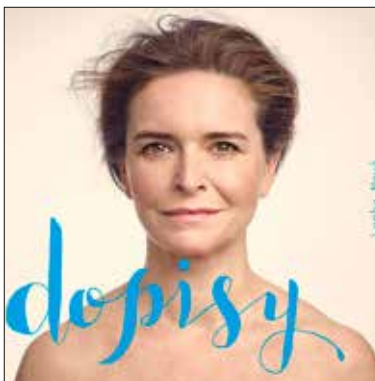
nově vydaná CD

LENNY

Weird & Wonderful

Autorka a zpěvačka Lenny, vynikající charakterem a svérázností, vydala dlouho očekávané album, na kterém pracovala čtyři roky. Nová deska srší žánrovou pestrostí, jedinečným zpracováním a produkčními vychytávkami Ondřeje Fiedlera, který se ve zvuku nechal inspirovat devadesátými léty. Lenny se opět držela svého osvědčeného týmu, ale zabrousila i do zahraničí, kde pod křídly producentů Clinta Murphyho a Marcuse Trana vznikl její již druhý duet s Marpem. Mix alba vznikl v Anglii. Velice detailně se sama Lenny věnovala také vizuální stránce alba, na kterou vždy vynaloží mnoho času, energie i extra peněz. V rámci studiových prací Lenny spolupracovala se zpěvákem Marcellem Procházkou alias Marcellem. Křest žánrově nespoutané desky proběhne 4. prosince na koncertě v O2 Univerzum.

LENKA NOVÁ

Dopisy

Album je inspirováno skutečnými dopisy, které Lenka sbírala od svých fanoušků po dobu tří let. Záměrem bylo vetknout písním autenticitu, intimitu a najít osobní příběhy, které skutečně někdo prožil. Skrze dopisy lidé dokážou snáz a s rozvahou říct, co mají na srdci, ať už v dobrém, nebo ve zlém. Společně se zkušenými textaři Tomášem Belkem, Lukášem Pavláskem, Vladem Krauszem a Petrem Linhartem pak posbírané dopisy přetavovala do podoby písňových textů. Většinu z nich zhudebnila s vynikajícím kytaristou Josefem Štěpánkem, který je zároveň jedním z producentů alba. Dále přizvala Petra Malásku. Album se vymyká právě svou uvěřitelností, Lenčiným úsporným a přesvědčivým pěveckým projevem, špičkovými instrumentálními výkony, skvělými aranžemi a výborným zvukem.

JAROSLAV OLIN NEJEZCHLEBA & MALÝ BOBR

Narodíme se jen jednou... Pocta Petru Skoumalovi

V minulém roce Olin Nejezchleba a Norbi Kovács spolu s řadou hudebníků z Mišíkových Etc... i odjinud připravili zájezdový pořad Pocta Petru Skoumalovi, který byl přijat s mimořádným ohlasem. Repertoár tohoto pořadu byl natočen i na album. Skupina pro desku přijala „skoumalovský“ název Malý bobr a na natáčení přizvala i vzácné hosty: zpěváka Marka Ebena a saxofonistu Jakuba Doležala. Na albu posluchači najdou celkem 16 písní včetně takových hitů jako Neopouštěj nás, Starej pán nebo Svátky zapomnění. Vzpomínkový text napsal Jiří Černý, autorem obalu s využitím fotografií Norbiho Kováče je Marcel Brna.

filmové premiéry

11 barev ptáčete

Režie: Vojtěch Kopecký
Hudba: David Solář

11 barev ptáčete nabízí unikátní pohled za oponu filmu Nabarvené ptáče, tohoto výjimečného díla, které zanechalo stopu na evropských i světových festivalech. A není to pohled ani krutý, ani černobílý nebo málomluvný. Vyprávění režiséra Václava Marhoula a (ne)herce Petra Kotlára se proplétají rozličnými peripetemi vzniku filmu a nabízejí subjektivní pohledy od začátku až do poslední klapky rok a půl dlouhého natáčení. Někdy je to vyprávění úsměvné, někdy tvrdé... Svůj přínos Nabarvenému ptáčeti poodhalují i známé tváře světové kinematografie. Díky laskavému, ale neúprosně otevřenému vyprávění, rozdělenému do jedenácti kapitol, se divák stává dalším členem filmového štábu... (Bioscop)

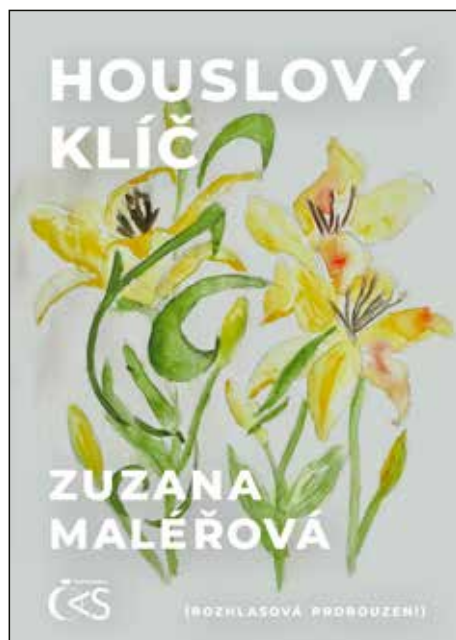
Bourák

Režie: Ondřej Trojan
Hudba: Roman Holý

Příběh se odehrává ve Šlukdorfu, imaginárním městě na severu Čech, kde po revoluci zavřely všechny fabriky a místo nich se vyvojily nonstop herny, kasina a šlapky. V jednom z těch nonstopů s automaty pro zoufalce pracuje i Kamila, osmnáctka, která už má života ve městě, kde chcipl pes, plné zuby. A ještě víc ji štví vlastní rodina. Odevzdaná matka a otec, který kšeftuje s vraky aut a říká si Bourák. Zastydlý puberták s otřískaným růžovým Cadillacem, který chodí trsat rock'n'roll s holkou, co vypadá jako ze starého amerického katalogu na podprdy. A navíc jí za matkou pálí šéf, gangster místního formátu, kterému evidentně přeskočilo. Tak Kamile dojde, že musí zasáhnout a donutit mámu konečně šlápnout tátovi na ty jeho špičatý perka! Nebo všechno poletí do luftu. Komédie o tom, co všechno může způsobit jedna letní bouřka, jedna městská vyhláška, sada golfových holí, rock'n'roll a jedna hodně našťavaná dcera! Možná že se zasmějete, a jestli na to máte žaludek, třeba si i zatancujete.

nově vydané knihy

HOUSLOVÝ KLÍČ (Rozhlasová probouzení) Zuzana Maléřová

Kniha úvah, portrétů, hudebních textů a básní, setkání lidí známých i neznámých, zážitků s uměleckými, stejně jako sportovními výkony, hledání opěrného bodu života. Důvěrné, otevřené vhledy do našich tužeb, souvislosti našeho života a tvorby v jakémkoliv oboru. Po ohlasu knihy O květině přichází autorka s titulem volně navazujícím, inspirovaným svátečními nedělními rány, která prožívá s posluchači Českého rozhlasu Dvojka již třicet let. Kniha obsahuje čtyřicet básní a hudebních textů, z nichž jedenáct zhudebnili skladatelé Vratislav Zochr a Jan Jiráň a na své CD O lásku dál je nazpívala Alžběta Bohdanová. Textař František Novotný knihu nazval Písnička slov Zuzany Maléřové.

Vydalo nakladatelství Čas, návrh obálky a ilustrace Jeronym Bohdan, grafická úprava Filip Skalák.

OD FLAMINGA K PLAMENÁKŮM – příběh nejslavnější ostravské kapely Jan Horák

Marie Rottrová, Petr Němec, Hana Zagorová, Pavel Novák, Věra Špinarová, Jaromír Löffler, Jaroslav Wykrent – jména zpěváků kapely, kterou založil v roce 1966 Richard Kovalčík. V publikaci jsou zmíněny i další důležité pojmy ostravské scény a také role ostravského rozhlasu, díky němuž získala ostravská produkce věhlas v celém tehdejší Československu. Kniha je bohatá na autentické vzpomínky protagonistů a pamětníků, dobové dokumenty a spoustu dosud nezveřejněných fotografií.

VZPOMÍNÁME

Drahoslav Kouřil (86) – skladatel, textař

Zastupován od 2006
V databázi má registrováno 28 hudebních děl

František Kotásek (85) – skladatel, textař

Zastupován od 1991
V databázi má registrováno 94 hudebních děl

Čestmír Stašek (93) – skladatel, textař

Zastupován od 1948
V databázi má registrováno 229 hudebních děl

Jan Vyčítal (77) – skladatel, textař

Zastupován od 1966
V databázi má registrováno 313 hudebních děl

Dušan Vančura (82) – skladatel, textař

Zastupován od 1971
V databázi má registrováno 191 hudebních děl

Tento způsob „hudebního“ léta zdá se mi poněkud nešťastným

Dovolím si parafrázovat pana Hrušínského z filmu Rozmarné léto. Když jsem v únoru psal řádky svého závěrníku do březnového čísla na téma „hluchý březen“, zdaleka jsem neměl tuchy, co bude skutečně v březnu následovat. Trošku s rozpaky se pouštím do psaní tohoto sloupku.

Nouzový stav je za námi a logicky si klademe otázku, co bude dál s hudbou, koncerty a festivaly. Toto číslo vychází v měsíci, který je pomyslnou startovací čarou pro letní festivalovou sezonu. Ta se z velké části, pokud vůbec,

konat nebude. Na vině je limitovaný počet osob, které se mohou sdružovat v rámci kulturní akce, o hygienických opatřeních nemluvě, a také stále omezený přeshraniční pohyb osob. Převážně většinou festivalů se rozpadl line-up, neboť nasmlouvané zahraniční kapely nemohou přijet a svá turné přesouvají buď na podzimní termíny, nebo spíše až na příští rok.

Stát přesto drží umělce, organizátory koncertů a festivalů, provozovatele klubů a všechny pomocné profese, které hudba zaměstnává, v sevření nejistoty. Skoro každý den se ohlašují jiné počty osob, které budou moci navštívit koncerty. Co ministr nebo člen krizového štábu, to jiný názor. Je více než žádoucí, aby se dohodli na společné strategii ještě před tím, než každý z nich vystoupí v médiích. Pak řada kroků vyúsťuje v chaos a alespoň na první pohled nelogická opatření. Otevřou se hobbymarkety, a nepovolí se farmářské trhy, přitom na trzích jsou jistě vyšší stropy než v hobbymarketech. Po otevření prodejen Ikea jen do pobočky na Černém Mostě od pondělí 11. května do pátku 15. května zavítalo 23 600 zákazníků a o víkendu dalších 10 700. Uvažuje se o otevření aquaparků, kde lze bezesporu očekávat vysokou a intenzivní koncentraci osob. Přes všechna tato rozvolnění pro venkovní kulturní akce zůstávají velmi přísná omezení pro jejich organizování. Jaký je rozdíl mezi koncentrací lidí v uzavřených prostorách jako Ikea a venku na čerstvém vzduchu na festivalu?

Obzvláště pikantním instrumentem pomoci státu jsou vouchery, které mají pomoci pořadatelům festivalů přežít do příštího roku. Ti budou moci vyměnit již prodané vstupenky za vouchery na příští ročník festivalu. Jinými slovy, pořadatel nebude muset vrátit peníze z již prodaných vstupenek, pokud ohlásí, že se letos festival konat nebude. Problém ztrát a utopených nákladů na přípravu a propagaci festivalu se tím neřeší, ale odsouvá se v čase napřesrok, kdy to doběhne úplně všechny. Pořadatel bude muset vynaložit náklady na přípravu a propagaci dvou festivalů za jedny peníze. To v konečném

důsledku dopadne na umělce, protože logicky bude méně peněz na vyplacení honorářů. Ti nejenže zcela přijdou o letošní festivalovou sezonu, ale budou se muset uskromnit i v příštím roce. A to nejlepší nakonec. Všechno to zaplatí návštěvníci letošních (ne)akcí, kteří si zakoupili vstupenky na festivaly. Ti vypomůžou státu financovat pořadatele festivalů bezúročnou půjčkou.

Jízvy po Covidu-19 a následky nouzového stavu se budou hojit pomalu. Výzkumný tým Katedry arts managementu VŠE a Katedry produkce DAMU a IDU mapoval dopady koronaviru na kulturní sektor. Jen za měsíc březen je v oblasti hudby odhadován propad tržeb na úrovni 350 milionů Kč. Odhadem je tak zasaženo na 80 tisíc pracovníků či zaměstnanců v hudebním odvětví. Tíživá situace dopadá na hudební autory, jejichž příjmy jsou přímo závislé na koncertní činnosti, neboť není jednoduché se svojí tvorbou prorazit do českých médií. Tady mají hudební dramaturgové v porovnání se zahraničím velký dluh vůči nové domácí hudební tvorbě. O autorech soudobé klasické hudby nemluvě. Ohroženy jsou také příjmy autorů jazzové scény. Klubová scéna i před koronavirem žila na hraně ekonomické rentability. Ekonomika některých klubů je přímo závislá na zahraničních turistech.

Jak vidno, kultura je navzdory své rozsáhlosti velmi křehkou nádobou, úzce provázanou s mnoha dalšími obory a profesemi. Proto se bez efektivní pomoci ze strany státu a vzájemné celospolečenské solidarity a tolerance bude z těchto ran zotavovat jen velmi obtížně.

Chci však být optimistou, a tak věřím, že se objeví nové inspirativní formy a projekty, díky kterým hudební scéna nejenže ožije, ale spatří nové možnosti.

Nechť Vás létem provázejí nové příležitosti a spatříte neprobádané horizonty

Roman Střejček
předseda představenstva

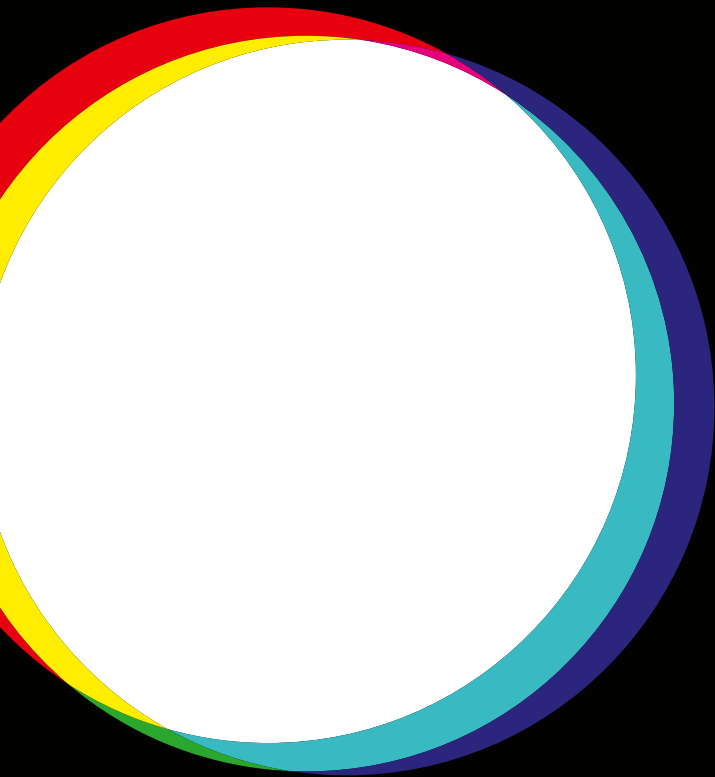
OPATŘENÍ ANTICOVID-19

AUTOŘI HUDBY, HUDEBNÍ NAKLADATELÉ I MNOZÍ UŽIVATELÉ HUDBY JSOU SKUPI-NAMI, KTERÉ PATŘÍ MEZI NEJZASAŽENĚJŠÍ SOUČASNOU KORONAKRIZÍ. NA WEBU OSA JSME PRO LEPŠÍ ORIENTACI PŘIPRAVILI SPECIÁLNÍ SEKCI OPATŘENÍ ANTICOVID-19, KDE JSOU UVEDENY VEŠKERÉ AKTUÁLNÍ INFORMACE STRUČNĚ, PŘEHLEDNĚ A HLA-VNĚ SROZUMITELNĚ.

VÍCE NA WEBU:

WWW.OSA.CZ/COVID-19

V Ý R O Č N Í
C E N Y
O S A

**29. ZÁŘÍ
2020**

WWW.CENYOSA.CZ

Pořadatel

Pod záštitou

Hlavní mediální partner

Mediální partneři

